FĂT—FRUMOS CÎND ERA MIC
OCTAV PANCU—IAȘI

Generos şi colegial nu numai cu copiii, ci şi cu confraţii, Octav Pancu—Iaşi ne—a deschis tuturor o pîrtie fecundă. Şi cine ar putea ascunde de cîte ori darnicele lui călimări ne—au adăpat peniţa? De fapt, Octav Pancu—Iaşi a descoperit în literele pentru cei mici — deci şi pentru condeierii lor — o trecătoare — şi va fi cu neputinţă ca de acum încolo vreo hartă a literaturii pentru copii să nu o menţioneze cu numele său şi pe care eu aş numi—o, sinonim, cu titlul alteia din frumoasele sale cărţi: Nu fugi, ziua mea frumoasă!

Mircea Sântimbreanu

Cuprins

ALBASTRĂ CA CERNEALA 4

NU NUMAI LA GRĂDINIŢĂ... 9

DAŢI—MI O GUMĂ, COPII... 11

TREI FLUIERE ŞI ÎNCĂ UNUL 13

POVESTEA CU BĂIATUL ŞI BLOCUL 15

ÎN PĂDURE TOATE—S BUNE, NUMAI CROITORII SÎNT TONŢI 17

PĂDUREA MEA ŞI A CROCODILULUI—TATĂ 20

DRUMEŢUL ÎNŢELEPT 22

„SE CAUTĂ UN MOŞ GERILĂ” 24

SECRETUL 28

ŞTIŢI CE—AM DESENAT ? 29

FARFURIA 31

GREŞEALA DE NEIERTAT 33

PRINŢUL 35

UN BĂRBAT LA CASA OMULUI 37

RECUNOSC : EU SÎNT DOMNU' „DA, VĂ ROG !" 39

VACANŢA CU PLOAIE 41

STRÎNGEŢI PUMNII PENTRU MINE, BĂIEŢI ! 43

NU FUGI, ZIUA MEA FRUMOASĂ ! 45

CARNAVAL 47

SEARA ÎN CARE A FOST ZIUA BUNICULUI 49

MĂCAR UN CUVINŢEL 50

ATÎT ŞI NIMIC MAI MULT 52

MAI E MULT PÎNĂ DISEARĂ ? 54

JOCUL CU UMBRA 56
PRIETENII 58
UN PUMN DE RĂBDARE 59
PRIMĂVARA ŞI TREI SUTE DOUĂZECI ŞI NOUĂ DE PISTRUI 60
ÎN BALCON 62
VISUL 63
POMUL CARE FACE CIORI 65
VINE, VINE, PRIMĂVARA ! 66
BANCA 68
CĂŢELUL LATRĂ LA SFÎRŞIT 69
A FOST ODATĂ UN CIREŞ 70
MĂRUL 72
A FOST ODATĂ UN ELEFANT 74
TOATE AU UN SFÎRŞIT 75
FETIŢA, CHEIŢA, PORTARUL ŞI CELELALTE 77
ZIUA CÎND TOŢI AU ŞAPTE ANI 79
SĂ NE AMINTIM DE VARĂ 82
IEDUL CU TREI CAPRE 83
PARCĂ ÎŢI MAI RĂMÎNE CEVA 86
NIMENI NU ŞTIE NIMIC 88
O VESTE MARE DESPRE UN BĂIAT MIC 89
CASTANA DIN POVESTE 91
POVESTE CARAGHIOASĂ 94
FETIŢA CARE L—A LUAT PE „NU" ÎN BRAŢE 96
BĂIATUL CARE MÎNCA BLOCURI 99
POVESTE DE NECREZUT DESPRE UN TATĂ, UN BĂIAT ŞI... UN DEGET 101
POVEŞTI *ELE—FANTASTICE* 107
DRUM BUN! 108
POVESTE CU... OCHI ALBAŞTRI 110

ALBASTRĂ CA CERNEALA

(după Fraţii Grimm — pentru fraţii Alexandru şi Bogdan, dar şi pentru alţi fraţi şi surori)

...Cică a fost odată, mai de mult — să tot fie de atunci două săptămîni, ba poate şi mai mult — o fetiţă. Şi din pricină că mîinile, obrajii, fruntea şi bărbia ei erau mereu mînjite cu magiun, cu dulceaţă, cu vopsele de apă şi cu alte vopsele, dar mai dese, mai mari, şi mai albastre erau petele de cerneală — colegii, la şcoală, îi spuneau „Albastră ca Cerneala".

Şi iar cică, într—o zi din acea vreme, un coleg al fetiţei se afla acasă şi desena Dunărea pe caietul de hărţi. O desena, firește, cu un creion albastru, astfel că Dunărea ieşea cît se poate de bine şi, mai cu seamă, cît se poate de albastră. Ceea ce îl făcu pe băiat s—o întrebe :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,
spune—mi cine—i mai albastră ca tine ?”

Iar Dunărea, o apă bine crescută, îi răspunse îndată :

„Sînt eu albastră, dar de ce te—aş minţi,
«Albastră ca Cerneala» e astăzi şi mai şi!"

5

„Cum ? se miră băiatul care nu era unul la întîmplare, şi tocmai elevul de serviciu la curăţenie : Tot nu s—a spălat ? Şi are de gînd să vină la şcoală ? Ei, nu ! Asta n—o să se întîmple cînd sînt eu de serviciu !”

Apuca repede telefonul şi formă numărul „Albastrei ca Cerneala". Îi răspunse fratele fetiţei :

—Soră—mea e în baie. Se spală. Vă rog s—o scuzaţi.

—S—o scuz ? Poate aţi vrut să spuneţi : s—o felicit, Transmiteţi—i din partea mea cele mai calde salutări.

Şi, bucuros, elevul de serviciu la curăţenie închise telefonul.

Aşa cum se va vedea însă, copii, bucuria avea să fie scurtă. Adevărul era altul. „Albastră ca Cerneala" spusese numai că intră în baie. Cînd se văzu ieşită din cameră, o porni în cu totul altă parte. Da, în cu totul altă parte. Merse ea ce merse şi dădu de o căsuţă. Obosită, bătu la uşă, şi cum nu—i răspunse nimeni, bineînţeles, intră.

Mai tîrziu sosiră şi stăpînii căsuţei. După cum arătau, aceştia nu puteau fi alţii decît „Cei Şapte Murdăriei". Cu siguranţă, după cum arătau, chiar ei erau „Cei Şapte Murdăriei" în carne, oase şi tot soiul de pete mai mari şi mai mici, mai grase şi mai slabe, mai colorate şi mai decolorate. Se întorceau de la o adunare unde, vorbind fiecare cîte un ceas, făcură în şapte ceasuri şapte propuneri, una mai importantă ca alta şi toate şapte la un loc deosebit de importante.

Primul propuse :

—Să nu mai fie rostite, niciodată şi de către nimeni, cuvintele : „păstraţi curăţenia !"

Al doilea :

—Să nu mai fie scrise, niciodată şi de către nimeni, cuvintele : „lăsaţi şoşonii şi galoşii la garderobă !”

6

Al treilea:

—Să fie întoarse pe dos toate tăbliţele cu : „nu aruncaţi hîrtii pe jos !"

Al patrulea :

—Să fie întoarse cu roţile în sus toate maşinile care stropesc străzile !

Al cincilea :

—Să fie distruse, imediat şi fără întîrziere, toate măturile, măturile, periile, periuţele, cîrpele şi aspiratoarele de praf !

Al şaselea :

—Să fie distruse, imediat şi fără întîrziere, toate coşurile şi coşuleţele, lăzile şi lădiţele de gunoi !

Al şaptelea :

—Să fie secate toate izvoarele, pîraiele, rîurile, fluviile, mările şi oceanele. Să se termine odată pentru totdeauna cu apa, să se termine odată pentru totdeauna cu spălatul !

Intrînd în căsuţă, ”Cei Şapte Murdăriei" îşi dădură imediat seama că aici se petrecea ceva neobişnuit. În ordine, de la cel dintîi pînă la al şaptelea, întrebară :

—Cine s—a aşezat pe scaunul meu proaspăt vopsit ?
—Cine a umblat cu tocul meu, care are pompa stricată şi curge ?
—Cine s—a mînjit cu marmelada mea de caise ?
— Cine s—a încălţat cu pantofii mei plini de noroi ?
— Cine a şters cu coatele praful de pe masa mea ?
—Cine şi—a mînjit nasul cu vopsele din cutia mea ?
—Cine a muiat în gură creionul meu chimic ?

7

—Eu ! răspunse ”Albastră ca Cerneala". Mă simt bine la voi şi mi—ar place să rămîn aici.

”Cei Şapte Murdărei" scoaseră un chiot cum de mult nu le mai fu dat pereţilor să audă. Ce surpriză plăcută ! Ce cinste ! Ce onoare ! Oare nu visau ? Oare era adevărat ?

Ca să fie siguri că nu se înşeală că ”Albastră ca Cerneala" se află aievea în mijlocul lor, se traseră fiecare de nas şi o clipă mai tîrziu toate cele şapte nasuri strănutară zgomotos. Da, era adevărat ! Nu, nu visau ! Ce surpriză plăcută ! Ce cinste ! Ce onoare ! Se repeziră s—o îmbrăţişeze, îi cerură voie s—o socotească sora lor, iar cînd ea îi numi „fraţii mei" plînseră cu şapte rînduri de lacrimi. Ce mai ! Căsuţa trăia o zi mare, o zi de neuitat. Fiecare din „Cei Şapte Murdăriei" şi toţi şapte împreună se grăbiră să—i arate „Albastrei ca Cerneala" cît de bine o va duce la ei :

—Cînd vom pleca de acasă, tu o să ne faci murdărie...
—O să ne răscoleşti căsuţa...
—O să veghezi ca nimeni să nu mătură şi să nu strîngă gunoiul...
—O să tai toată ziua hîrtii şi o să le arunci pe jos...
—O să păzeşti ca nimeni să nu deranjeze păianjenii din colţurile lor...
—O să te sui încălţată în pat, pe masă şi pe bufet...
—O să te murdăreşti din tălpi pînă în creştetul capului cu tot ce—o să—ţi poftească inima...

„Albastră ca Cerneala" le mulţumi şi le făgădui să nu iasă din cuvîntul lor.

—Numai că trebuie să—ţi mai spunem ceva... rostiră „Cei Şapte Murdăriei" într—un glas. Cînd nu vom fi noi

8

acasă, să te fereşti de elevul de serviciu la curăţenie. Nu lăsa pe nimeni să intre în căsuţă. Fii cu ochii în patru !

...În acest timp, elevul de serviciu la curăţenie continua să deseneze Dunărea pe caietul de hărţi. Îi acoperi bălţile cu culoare albastră, astfel că bălţile ieşiră cît se poate de bine, şi mai eu seamă, cît se poate de albastre. Ceea ce îl făcu pe băiat să întrebe din nou Dunărea :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,
spune—mi cine—i mai albastră ca tine ?"

Iar Dunărea îi răspunse :

”Sînt eu albastră, dar de ce te—aş minţi,
Pe o stradă strîmbă, nu departe de—aici,
În căsuţa «Celor Şapte Murdăriei»,
«Albastră ca Cerneala» e astăzi şi mai şi !”

Băiatul se posomorî : „Aşa vasăzică ! Ei, las' pe mine !"

Se repezi la dulapul bunicii, scoase o rochie, o pălărie, o poşetă şi o umbrelă şi se deghiza în bătrîna vînzătoare de la drogheria din colţ. Băgă în poşetă un săpun şi plecă spre căsuţa „Celor Şapte Murdăriei". Aşteptă ca aceştia să plece şi bătu în fereastră. Din căsuţă auzi glasul fetiţei :

—Degeaba baţi. Nu deschid. S—ar putea să fii elevul de serviciu la curăţenie şi de tine trebuie să mă feresc.
—Deschide, zise băiatul. Elevul de care vorbeşti e acasă, desenează. Eu sînt bătrîna vînzătoare de la drogheria din colţ.

9

„Albastră ca Cerneala" îl crezu şi deschise fereastra :
—Ce doriţi ?
—Nu luaţi un săpun minunat ?
—Nu, mulţumesc, nu folosesc...
—Păcat, păcat, pentru că acesta nu e un săpun obişnuit. Nu curăţă nici un fel de pete. Face doar o spumă deasă în care dacă suflaţi cu un pai sau cu o macaroană, dobândiţi nişte baloane de toată frumuseţea.
—Adevărat ?
—Garantat ! De nu v—o plăcea, scrieţi în ”Condica de sugestii şi reclamaţii". Îl luaţi ?
— Îl iau !

Şi uite aşa, ”Albastră ca Cerneala" luă săpunul şi se duse cu el la chiuvetă. Aici începu să—l frece cu apă ca să facă spumă. Dar nu trecu mult şi fetiţa văzu cum odată cu spuma, una cîte una, îi dispăreau şi petele de cerneală de pe mîini. Scoase un ţipăt şi leşină.

Astfel o găsiră „Cei Şapte Murdăriei" care, cu chiu, cu vai, izbutiră s—o aducă în simţiri — şi numai după ce :

Primul închise robinetul,
Al doilea aruncă săpunul,
Al treilea aduse călimara,
Al patrulea o destupă,
Al cincilea muie tocul în ea,
Al şaselea îl scoase plin de cerneală,
Al şaptelea mînji cu el degetele fetiţei.

Cînd îşi simţi iarăşi degetele pătate cu cerneală, fetiţa se trezi :
—Oh, ce lung somn am dormit... Unde mă aflu ?

10

Îi văzu pe ”Cei Şapte Murdăriei" şi se dumiri. Povesti ce i se întîmplase, şi murdăricii, după ce o ascultară, chibzuiră o vreme, apoi îi spuseră :
—Află, draga noastră surioară, că bătrîna vînzătoare de la magazinul din colţ a fost tînărul tău coleg, elevul de serviciu la curăţenie. Altădată să nu mai laşi pe nimeni să intre cînd sîntem noi plecaţi.

...În acest timp, elevul de serviciu la curăţenie era acasă şi continua să deseneze Dunărea pe caietul de hărţi. Îi acoperi Delta cu culoarea albastră, astfel că Delta ieşi cît se poate de bine şi, mai cu seamă, cît se poate de albastră. Ceea ce — da, aţi ghicit ! — îl făcu pe băiat să întrebe :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,
spune—mi cine—i mai albastră ca tine ?"

Iar Dunărea îi răspunse :

„Sînt eu albastră, dar de ce te—aş minţi ?
Pe o stradă strîmbă, mu departe de—aici,
În căsuţa «Celor Şapte Murdărici»,
"Albastră ca Cerneala» e astăzi şi mai şi!"

Băiatul, firește, iarăşi se posomorî : „Aşa vasăzică ? Ei, las' pe mine !" Se repezi la dulapul fratelui său mai mare, scoase o haină, o şapcă, o servietă şi un baston şi se deghiza în tînărul vînzător de la drogheria din celălalt colţ. Bägă în servietă un burete şi plecă spre căsuţa „Celor Şapte Murdăriei". Aşteptă ca aceştia să plece şi ciocăni în uşă. Din căsuţă auzi glasul fetiţei :

11

—Degeaba baţi. Nu deschid. S—ar putea să fii elevul
de serviciu la curăţenie şi de tine trebuie să mă feresc.
—Deschide fără teamă, zise băiatul. Elevul de care vorbeşti e acasă, desenează. Eu sînt vînzătorul de la drogheria din celălalt colţ.

„Albastră ca Cerneala" îl crezu şi acum şi deschise uşa :

—Nu luaţi un burete minunat ?
—Nu, mulţumesc, nu folosesc...
—Păcat ! Păcat, pentru că acesta nu este un burete obişnuit. Nu curăţă niciun fel de pete. Jucîndu—vă cu el în apă, veţi vedea că se întinde ca o praştie şi sau ca o minge.
—Adevărat ?
—Garantat. De nu v—o plăcea, reclamaţi responsabilului. Îl luaţi?
—Îl iau !

Şi uite aşa, „Albastră ca Cerneala" luă buretele şi se duse la chiuvetă. Aici începu să se joace cu el în apă. Dar nu trecu mult şi fetiţa văzu cum odată cu salturile buretelui, îi dispăreau una cîte una şi petele de cerneală de pe mîini. Din nou scoase un ţipăt şi din nou leşină...

Aşa o găsiră „Cei Şapte Murdăriei". Acum însă ştiau ce au de făcut ca s—o aducă în simţiri.

Nu mă îndoiesc că ştiţi şi voi, copii. De aceea n—o să mai repet că:

Primul închise robinetul... etc, etc... ci spun de—a dreptul :

Al şaptelea mînji cu el degetele fetiţei...

12

Cînd îşi simţi degetele pătate de cerneală, fetiţa se trezi povesti ce i se întîmplase şi murdăririi, după ce o ascultară, chibzuiră o vreme şi spuseră :

—Află, draga noastră surioară, că tînărul vînzător de la drogheria din celălalt colţ a fost tot colegul tău, elevul de serviciu la curăţenie. Vezi ce păţeşti dacă nu ne asculţi ? Fereşte—te de el ! Nu mai lăsa pe nimeni să intre cînd sîntem noi plecaţi.

În acest timp, elevul de serviciu la curăţenie era acasă şi termina de desenat Dunărea pe caietul de hărţi. Îl acoperi îndreptă pe ici pe colo, o îndreptă, desigur, tot cu culoare albastră, astfel că Dunărea cu bălţi, cu Deltă ieşi cît se poate de bine şi mai cu seamă, cît se poate de albastră. Ceea ce îl făcu pe băiat s—o întrebe... vă amintiţi întrebarea, iar Dunărea îi răspunse... vă amintiţi şi răspunsul !..

Numai că de data asta băiatul nu—şi mai zise : „Ei, las pe mine !" ci, dimpotrivă : „Gata ! S—a sfîrşit cu «las' pe mine!" E timpul să mă sfătuiesc cu grupa !"

Nu se mai deghiza în nimic, ci se îmbrăcă aşa ca de obicei cu cămaşă albă, cu cravată roşie, înnodată la gît.

Adunarea grupei, căreia băiatul îi ceru sfatul, se sfîrşi cu o hotărîre : să apară neîntîrziat un articol la gazeta de perete. În el „Albastră ca Cerneala" să fie *frecată* şi *săpunită* cum trebuie.

Articolul apăru aşa cum se hotărîse — neîntîrziat.

Cum află despre el „Albastră ca Cerneala", povestea nu ne mai spune. Eu cred că venind la şcoală l—a citit cu proprii ei ochi şi mai cred că, citindu—l, nu avu nici un motiv de bucurie.

13

Povestea mai spune însă că a doua zi, în ora de geografie, elevul de serviciu la curăţenie se mai uită o dată la Dunărea desenată de el în caietul de hărţi. Îi plăcu atît de mult cum îi ieşise şi, mai cu seamă, cît de albastră îi ieşise, încît, pentru ultima oară o întrebă :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,
spune—mi cine—i mai albastră ca tine ?"

Iar Dunărea, pentru ultima oară ii răspunse :

„Acum cea mai albastră, din nou, sînt eu, băiete, şi—i mulţumesc din sufet gazetei de perete !"

Şi mai spune povestea că, de supărare, „Cei Şapte Murdăriei" plecară în lume :

Primul vru să treacă un izvor — şi căzu în el.
Al doilea vru să treacă un pîrîu — şi căzu în el.
Al treilea vru să treacă un rîu — şi căzu în el.
Al patrulea vru să treacă un fluviu — şi căzu în el.
Al cincilea vru să treacă un lac — şi căzu în el.
Al şaselea vru să treacă o mare — şi căzu în ea.

Al şaptelea vru să treacă un ocean — şi căzu în el.

Iar cînd ieşiră, erau curaţi, foarte curaţi, semănau cu şapte fraţi, nepătaţi, necoloraţi. Ce mai ! Arătau spălaţi !

14

NU NUMAI LA GRĂDINIŢĂ...

Povestea asta este despre un băietei care l—a uitat pe „bună ziua".

Cum adică „l—a uitat" ? o să mă întrebaţi voi, că doar „bună ziua" nu—i o umbrelă s—o uiţi la un vecin şi nu—i o pălărie s—o uiţi în tren. „Bună ziua" — ştie oricine — e „bună ziua" şi nu poate fi uitat, spuneţi voi şi aşteptaţi de la mine să vă dau dreptate şi să închid această discuţie fără rost.

Îmi pare râu, dar nu pot. Şi iată de ce : Ieri veni la mine acasă un băieţel să mă invite la o serbare, la grădiniţă.

Băieţelul intră şi îmi spuse :

—Copiii vă invită la grădiniţă. Dăm o serbare. M—au trimis pe mine să vă spun. V—am spus, acum plec...

—Asta—i tot ?

—Tot.

—N—ai uitat nimic ?

—Nimic.

—Ba ai uitat. L—ai uitat cînd ai intrat pe „bună ziua". Unde l—ai uitat ?

—Nu ştiu.

15

—Cum se poate să nu ştii ? Aminteşte—ţi ! Nu poţi pleca aşa la drum, fără "bună ziua". Gîndeşte—te puţin ! Ai mai trecut pe undeva înainte de a veni la mine ?

—Am mai trecut pe acasă.

—Poate l—ai uitat pe „bună ziua" acasă. Ai telefon ?

—Da.

—Ce număr ?

Îmi spuse numărul şi sunai la el acasă Răspunse bunica.

—Sărut mîna, bunicuţo, începui. Iartă—mă că te iau de la treburi Nepotul dumitale o la mine. I s—a întîmplat ceva, l—a uitat pe „bună ziua". Nu cumva l—a uitat acasă ?

—Nu, auzii de la celălalt capăt al firului. Din păcate, nu l—a uitat casă. Dacă—l uita, îl găseam. Nici cînd a trecut pe acasă nu—l avea la el. A deschis uşa de la bucătărie, a spus : „Bunică, mi—e foame !", a înfulecat o pîrjoală, dar, ţin bine minte, l—a uitat pe „bună ziua". Nu ştiu unde l—a uitat. Ştii cumva dumneata ?

—Nu, dar o să aflu. Mulţumesc, bunicuţo. Sărut mîna. Lăsai receptorul în furcă şi—i vorbii băieţelului :

—Nu l—ai uitat acasă. Ai mai fost pe undeva ?

—Da. Am trecut pe la un chioşc de ziare.

—Care chioşc.

—Cel din colţ. Am întrebai dacă a apărut...

Nu—l mai aşteptai să sfîrşească. Aşa cum eram, în cămaşă, cu papucii de casă în picioare, zbughii spre chioşcul de ziare din colţ.

—Noroc ! îl salutai pe vînzător. Fii bun şi dă—mi o informaţie. Nu, nu „Informaţia Bucureştiului, altfel de informaţie, a trecut pe la dumneata un băieţel aşa şi aşa...

16

(Prin „aşa şi aşa" cititorii sînt rugaţi să înţeleagă descrierea amănunţită a băiatului.)

A trecut, îmi răspunde vînzătorul.

Fii bun atunci şi uită—te... Nu cumva l—a uitat aici pe „bună ziua" ?

—N—are nici un rost să mă uit. Nu l—a uitat. N—avea cum. Nu l—a lăsat nici o clipă. A întrebat dacă a apărut o revistă, dar n—am auzit nici un „bună ziua". Poate l—a uitat în altă parte.

—Bine. O să aflu unde l—a uitat. Noroc !

Băieţelul mă aştepta acasă, jucîndu—se cu maşina mea de scris. (Am fost nevoit s—o dau la reparat după aceea, dar asta v—o spun numai aşa, în treacăt...)

—Nu l—ai lăsat pe „bună ziua" nici la chioşc — îi zisei, în timp ce îi luam din faţă maşina de scris, fără să bănuiesc că era prea tîrziu... N—ai mai fost pe nicăieri ?

—Nu.

—Atunci înseamnă că l—ai uitat la grădiniţă. Stai să mă interesez.

Luai telefonul şi formai numărul grădiniţei :
—Alo, vă salut... Nu vă supăraţi, cu cine vorbesc ?
—Cu grădiniţa ! îmi răspunse o voce groasă.
—Chiar... grădiniţa ?
—Chiar.
—Atunci, iată ce aş dori să vă întreb : acum după ce au plecat copiii acasă, aţi făcut curăţenie ?
—Desigur.
—Şi aţi măturat sub fiecare scăunel, sub fiecare măsuţă, aţi şters praful de pe raftul cu jucării, aţi...
17
—Mai încape vorbă ? !
—Într—adevăr, nu mai încape şi totuşi aş mai avea ceva de spus : cred că un băietei l—a uitat la grădiniţă pe „bună ziua". Nu cumva l—aţi găsit ?
—Ba da. L—am găsit în dulapul cu şorturi, în buzunarul unui şorţ. E al unui băieţel care cînd pleacă de la grădiniţă îl uită mereu în buzunarul şorţului. La grădiniţă îl are tot timpul la el. Îl dă tovarăşei educatoare, tovarăşe; directoare şi mie, îngrijitorului. Cum s—ar spune, cu alte cuvinte, la grădiniţă e un băieţel respectuos. Dar de vreme ce—l uită mereu pe „bună ziua" în buzunarul şorţului, cred că acasă sau în altă parte nu—i la fel.
—Mulţumesc. M—am lămurit
Şi pentru că mă lămurisem, îi spusei băieţelului :
—Ţi l—am găsit pe „bună ziua". Îl uiţi mereu la grădiniţă, în buzunarul şorţului. Asta nu se poate. Ai nevoie
de el nu numai acolo. Ai nevoie de el pretutindeni.
Şi spunîndu—i acestea băieţelului... dar mai bine să ne
oprim aici.
Gata. Punct. Bună ziua !
18

DAŢI—MI O GUMĂ, COPII...

Domnule, eu cu dumneata nu mai am ce discuta ! Te—am crezut un arici cumsecade : te—am primit în casă, i—am făcut culcuş în pălăria mea cea nouă, te—am ospătat cu toate bunătăţile, ai vrut muzică — ţi—am deschis radioul, n—ai mai vrut — l—am închis ; ţi—a fost sete la miezul nopţii — m—am sculat la miezul nopţii şi ţi—am adus de băut ; te—am găsit dimineaţa rozîndu—mi o carte de poveşti — am spus : ,,nu—i nimic, se întîmplă !" M—am purtat cu dumneata cum m—aş fi purtat cu un frate, dacă aş fi avut vreun frate şi poate chiar mai bine decît cu un frate, pentru că n—am avut nici un frate. Te—am crezut un arici cumsecade, dar m—am înşelat. Nu eşti, domnule, ce te—am crezut...

Uite, cam aşa, copii, aş vorbi dacă ne—am mai întîlni vreodată cu ,,Ariciul—ţepi—o—mie, o *testea* de ace vie, toate fără gămălie."

De ce?

De pomană ? Din senin ? Oi fi eu un certăreţ ? Un cusurgiu ?

Nu, dragii mei, am cele mai întemeiate motive.

19

Ariciul ăsta — mi—am dat scama tîrziu — bîrfeşte, umblă cu scorneli despre unul şi despre altul. Sluji să vedeţi !

După noaptea în care l—am găzduit, dimineaţa la cafea am rămas la taifas cu el. Nu mai fusesem de cîţiva ani prin pădure şi mă interesa ce mai face ursul, cum o mai duce bursucul, ce mai spune veveriţa. Mă rog, ca omul care vrea veşti despre nişte prieteni pe care nu i—am mai văzut de mult şi de care îi este dor.

.....

— Ursul ? pufni ariciul. Caraghiosul ăla fără coadă ? Ce să facă ? ! Umblă teleleu prin pădure... Nu se pricepe la nimic. Un terchea—berchea doi lei perechea. Se crede voinic şi puternic, dar cu un bobîrnac îl dai jos... Bursucul ? Mototolul ăla ? Vai de capul lui cum o duce ! E prost ca o ciubotă găurită ; dacă îl întrebi cît face unu şi cu unu, şi nu—ţi răspunde imediat „cinci", atunci să ştii că se mai gîndeşte ca să—ţi răspundă „şapte"... Veveriţa ? Obrăznicătura aia? Habar n—am ce mai spune! Cum deschide gura, fug toţi de rup pămîntul. Dacă cumva se întîmplă să nu spună o prostie, atunci să ştii că—i mare sărbătoare. Îi ascultam, copii, şi simţeam cum îmi crapă obrazul de ruşine. Nu m—am putut stăpîni şi i—am spus :

—Urît, domnule, foarte urît vorbeşti. Altfel parcă te—am cunoscut. Unde, de la cine ai învăţat să vorbeşti aşa ?

Şi poate mi—a.ş fi schimbat părerea despre el dacă ar fi lăsat capul în jos şi ar fi tăcut sau m—ar fi privit în ochi şi mi—ar fi dat să înţeleg că îi pare rău, că l—a luat gura pe dinainte, că, în sfîrşit, e prima şi în orice caz ultima oară

20

cînd mai vorbeşte aşa.. Dar, nu ! Ţi—ai găsit ! Iată ce mi—a răspuns :

—De la cine am învăţat ? Află că am avut o profesoară foarte bună. O cunoşti pe fetiţa cu codiţe de la etajul întîi ? Am stat cîteva zile la ea. M—am străduit s—o imit întocmai. Adevărat, ea nu trăieşte în pădure şi nu vorbeşte aşa despre urşi, bursuci şi veveriţe. Trăieşte într—un bloc. Se duce prin vecini, iese în curte şi cînd se întoarce acasă povesteşte : „Am văzut—o pe tanti Laura. Avea o pălărie atît de caraghioasă !" Ori : „Nicu ia lecţii de vioară. Te pufneşte rîsul cînd îl auzi cum scîrţîie. Mai bine ar tăia lemne cu ferăstrăul. Ar suna şi mai frumos şi ar face şi o treabă bună !" Ori : „La etajul şase s—a mutat cineva. Nu ştiu cine e, dar merge ca o raţă şi cînd îşi suflă nasul parcă s—ar auzi un trombon". Ori...

Chiar atunci însă m—a strigat cineva şi am fost nevoit să cobor în curte. Cînd, peste vreun sfert de ceas, m—am întors, ariciul îşi luase tălpăşiţa. Ah, şi ce chef aş fi avut să—l apuc de un picior şi să—l arunc afară, cu, cu mîna mea ! Auzi ! După ce bîrfeşte, mai şi scormoneşte că a învăţat asta de la o fetiţă cu codiţe !

Spuneţi şi voi, copii : ce fetiţă, cu codiţe sau fără, cu breton sau cu bucle poate da asemenea lecţii unui arici ?

Scorneli, minciuni, gogoşi !

Şi toate astea, toate astea după ce l—am crezut un arici cumsecade ! L—am primit în casă, i—am făcut culcuş în pălăria mea cea nouă, l—am ospătat cu toate bunătăţile ; a vrut muzică — i—am

deschis radioul, m—am sculat la miezul nopţii şi i—am adus de băut ; l—am găsit dimineaţa

21
rozîndu—mi o carte de poveşti — am spus : „Nu—i nimic, se întîmplă !" Şi culmea e că...

...dinadins sau din prostie;
i—am făcut şi—o poezie,
cu cerneală azurie
pe un petec de hîrtie.
L—am numit, precum se ştie :
„Ariciul—cu—ţepi—o—mie,
o testea *de ace vie,*
toate fără gămălie.

Daţi—mi repede o gumă, copii ! Să şterg apăsat fiecare literă, fiecare cuvînt ! Să rămîie foaia albă şi curată !
22

TREI FLUIERE ŞI ÎNCĂ UNUL

S—au întîlnit odată trei fluiere. Nu ştiu unde, dar pot să mă interesez. Pînă atunci, să zicem că s—au întîlnit într—un parc... sau dacă vreţi : pe o stradă... ori şi mai bine : la o cofetărie...

Primul fluier era al unui miliţian. Cînd sufla în el, se auzea dintr—un capăt în celălalt al bulevardului, şi chiar batrînul meu motan, care nu prea auzea bine, îşi zburlea mustăţile şi zicea : „Hm ! Dacă nu mă înşel a fluierat cineva !" Al doilea era al unui arbitru de fotbal. Îl auzea tot stadionul, ba şi cei care nu mai găsiseră bilete şi priveau jocul de pe casa vecină. Al treilea era al unui *ceferist*. Mi se pare că al unui frînar. Şuierul lui îl auzea mecanicul locomotivei, iar dacă locomotiva trecea prin munţi, ecoul o lua razna, ciocnindu—se de stînci şi pierzîndu—se în bărbile brazilor. Şi uite — povestea spune că s—au întîlnit toate trei la o cofetărie. Primul a cerut o îngheţată cu fistic, al doilea o savarină şi al treilea o felie de tort.

Gustînd din îngheţată, fluierul miliţianului le—a spus :

—Am o treabă grea. Fluier de dimineaţă pînă seara şi uneori nici noaptea nu mă odihnesc. Nu mă laud, dar pentru treaba pe care o fac, au destui să—mi mulţumească. Odată un camion era să intre într—un tramvai. Am şuierat

23

la timp, şoferul m—a auzit şi a frînat. S—a ales cu nasul julit, dar încolo e sănătos şi voios, ziua cară nisip şi cărămizi pe un şantier, seara se duce la teatru, se dă în vînt după muzica populară, şi—a cumpărat o cravată nouă cu dungi şi citeşte cîte puţin (ca să nu se termine prea repede) o carte grozavă despre pinguini şi balene... Altă dată, o fetiţă voia să treacă strada. Nu s—a uitat că stopul arăta culoarea roşie, şi dacă mai făcea un singur pas, o motocicletă era gata, gata s—o calce. Am şuierat la timp şi acum fetiţa e sănătoasă şi voioasă, învaţă la şcoală să scrie şi să socotească, îi plac gogoşile umplute cu marmeladă, are un pisoi negru pe care îl cheamă Harap Alb şi de două ori pe zi udă grădina cu o stropitoare verde. Tăind cu linguriţa savarina, fluierul arbitrului le—a spus :

—Şi eu fac treabă bună. îmi place jocul cinstit şi nu pot să—i sufăr pe cotonogari. Cînd un jucător, în loc să tragă în minge, loveşte piciorul altuia, fluier imediat. Toată lumea ştie atunci ce vreau să spun. Vreau să spun aşa jucătorului cu pricina : „Ascultă, băiete, terenul de fotbal nu—i maidan. Joacă frumos. Dacă uiţi asta, te pedepsesc. Cu mine nu—ţi merge. Ai înţeles ? Şi pe jucătorii care ating mingea cu mîna îi fluier. Portarul are voie, dar ei nu. Atunci îi opresc şi le spun : „Ascultaţi, băieţi, învăţaţi regulile jocului. Nu poţi să scrii dacă nu ştii literele. Nu poţi să cînţi în orchestră dacă nu ştii notele. Nici fotbal nu poţi să joci dacă nu ştii regulile. Învăţaţi—le, că altfel cu mine nu vă merge. Aţi înţeles?" Credeţi—mă, nu—i simplu deloc ce fac eu. Apăr cinstea şi onoarea în sport. Şi treaba asta merită osteneală !

24

Terminînd felia de tort, fluierul frînarului a sorbit din paharul cu apă şi le—a spus :

—Ei, se vede că toţi avem ce povesti. N—o să rămîn tocmai eu mai prejos. Frînarul meu are multă treabă şi multă răspundere, iar eu îl ajut întotdeauna. Poate că la fotbal se mai întîmplă să se audă un şuierat şi atunci cînd nu trebuie, dar la noi, nimeni n—are voie să greşească. La noi totul trebuie să meargă exact, ca un ceasornic. Un şuier lung de—al meu înseamnă pentru mecanic : ”Atenţie, dă înapoi, încet, încet. Peste o clipă tampoanele locomotivei vor întîlni tampoanele unui vagon de marfă..."

Cîteva şuierături scurte de—ale mele înseamnă pentru mecanic : ..Atenţie, poţi să porneşti cu toată viteza. Vagoanele sînt legate. Drum bun !" Treabă complicată, dar parcă nu—i alta mai frumoasă. N—aş schimba—o pentru nimic în lume !

Aşa, stînd de vorbă, le—a găsit în cofetărie fluierul unui băieţel. Le—a salutat, s—a aşezat la o masă şi a cerut vînzătoarei o prăjitură cu fragi. I s—a adus prăjitura, dar n—a apucat să guste din ea, că deodată, pe trei glasuri şuierate, le—a auzit pe cele trei fluiere :

—Am văzut că ne cunoşti. Ştii ce facem şi ce dregem. Am vrea şi noi să te cunoaştem. Ia spune—ne : care ţi—e treaba ?

—Păi, le—a răspuns fluierul băiatului, eu... nu fac nimic. Treaba mea cea mai importantă e să... nu fac nimic !

—Atunci înseamnă că trăieşti de pomană şi degeaba mai faci umbră pămîntului !

—Vi se pare. Aşa cum treaba voastră e să fluieraţi, atunci cînd trebuie, a mea e să nu fluier...

25

—Greu de priceput...

—Greu, adevărat, dar dacă o să vă lămuresc, o să pricepeţi. Băieţelul care m—a cumpărat stă într—un bloc, nu în pădure. Are tot felul de vecini. Unul e strungar şi învaţă să ajungă inginer. Altul e brutar, lucrează noaptea şi ziua trebuie să se odihnească. O vecină e profesoară şi vine acasă cu vrafuri de caiete ale şcolarilor pe care le citeşte. Altă vecină are o fetiţă de numai cîteva luni, care trebuie să doarmă mult ca să crească mare. Toţi — şi strungarul, şi brutarul, şi profesoara, şi fetiţa — au nevoie de linişte. De aceea, treaba mea cea mai importantă e să... tac ! Acum pricepeţi ?

Nu ştiu, copii, dacă cele trei fluiere au priceput. Cred că da. Prietenul meu, însă, un scriitor cunoscut peste şapte ţări şi şapte mări, care se afla atunci în cofetărie şi bea o cafea neagră, nici prea dulce, nici prea amară, s—a ridicat repede de la masa lui şi din doi paşi a fost lîngă fluierul băieţelului.

—Dragul meu, i—a spus emoţionat prietenul. Am acasă, ta camera unde scriu, un fotoliu minunat... moale... umplut cu puf de la treizeci şi trei de raţe şi un răţol, tapisat cu mătase... numai bun pentru băieţelul de care vorbeai... Roagă—l să vină la mine, să stea pe fotoliu cînd lucrez... să stea şi să tacă... să stea şi să nu fluiere... Am şi eu atîta nevoie de linişte !

—Cu plăcere, i—a răspuns fluierul băieţelului. O să—l rog.

—Şi o să vină ?

26

—Negreşit !

Ziua aceea a fost cea mai frumoasă din viaţa prietenului meu. Oare — mă gîndesc — o să trăiesc şi eu vreodată o asemenea zi ? Daţi—mi speranţe, băieţii mei ! Lăsaţi—mă să cred că voi fi încă tînăr cînd această zi minunată îşi va trimite razele de aur şi prin fereastra camerei mele !

POVESTEA CU BĂIATUL ŞI BLOCUL

Cînd se mută în bloc, băiatul îi strigă de la uşă :
—Bine te—am găsit, blocule !

Dar chiar atunci, deasupra blocului se opri un nor. Venea de departe, trecuse peste cîmpii şi peste rîuri — şi, ca orice drumeţ care face un popas, începu să—şi deşerte sacul cu poveşti. Blocul îl ascultă, îl întrebă de una şi de alta — şi uite—aşa se întîmplă că blocul nu—l auzi pe băiat.

Băiatul aşteptă ca norul să plece şi iar îi strigă :
—Bine te—am găsit, blocule !

Dar chiar atunci, pe acoperişul blocului se lăsă o rîndunca. Venea şi mai de departe decît norul, învîntase peste ţări şi mări, iar sacul ei cu poveşti era, de bună seamă, şi mai plin. Blocul o ascultă, o întrebă de una şi de alta — şi uite aşa se întîmplă că iar nu—l auzi pe băiat.

Băiatul aşteptă ca rînduneaua să—şi ia zborul şi din nou îi strigă :
—Bine te—am găsit, blocule !
—Dar... puteţi să mă credeţi, puteţi să nu mă credeţi, chiar atunci săgeta cerul un avion. Înconjurase întreg pămîntul, văzuse toate cîmpiile şi toate rîurile, toate ţările şi toate mările, iar cu poveştile lui — ce să mai vorbim ?

28

— umplea nu un sac, ci o magazie, ba mai rămîneau şi pe afară. Blocul îi ascultă, îl întrebă de una şi de alta — şi uite—aşa se întîmplă că nici acum, nici măcar acum nu—l auzi pe băiat.

Poate că alt băiat şi—ar fi spus :

„Ei... asta a fost ! Am încercat, nu m—a auzit... gata ! Pot să—mi folosesc glasul şi la altceva..." S—ar fi întors apoi cu spatele şi ar fi început să cînte :

„Pe străduţa voastră
sare—o minge albastră..."

Poate că alt băiat aşa ar fi făcut, dar băiatul acesta se gîndi că n—ar strica să mai încerce o dată. Se mai gîndise el astfel şi uite ori. De pildă, în ziua cînd se hotărîse să se îmbrace singur. Întîi îşi pusese cămaşa pe des ; apoi îşi încheiase nasturii strîmb şi, în sfîrşit, cînd îşi pusese cămaşa cum trebuie şi îşi încheiase nasturii cum trebuie, se trezise cu amîndouă mîinile în aceeaşi mînecă. Poate că alt băiat şi—ar fi spus : „Ei... asta a fost ! Am încercat, n—am putut... gata ! O să mă îmbrace mama." El însă mai încercase o dată şi încă o dată — şi uite că acum avea şase ani şi patru luni, dar încă de la cinci ani fără o lună se îmbrăca singur. Tata îi spunea mereu : „Ştii ce—mi place mie la tine ? Îmi place că nu te dai bătut. Pe cuvîntul meu — aşa îi spunea tata — asta îmi place grozav !" Alţi taţi, cînd pleacă de acasă, se văicăresc : „Vai ! băieţelul meu a rămas singur în curte, a început să plouă şi cheia de la uşă am pitit—o sus, pe—o grindă. N—o să ajungă la ea şi o să—l facă ploaia ciuciulete..." Eu însă îmi văd de treabă şi, dacă îmi vine,

29

fluier... Ştiu că tu o să încerci o dată, şi încă o dată, şi, dacă va fi nevoie, de zece ori, şi o să ajungi la cheie. Asta îmi place de tine : că nu te dai bătut. Îmi place grozav, pe cuvîntul meu ! Aşa era băiatul acesta. Eu îl cunosc bine. Da, aşa era !

Şi pentru ca era aşa — aşteptă ca avionul care trecea pe deasupra blocului să se depărteze şi mai strică o dată :
—Bine te—am găsit, blocule!

Blocul se uită şi văzu în faţa uşii sale un camion încărcat cu mobilă. Crezu că el, camionul, îl strigase. De aceea îi răspunse :
—Bine te—am găsit, camionule ! Parcă te—am mai văzut pe—aici... Nu mi—ai adus tu, acum vreo lună, cînd încă nu eram gata, nişte clanţe?
—Vezi—ţi de treabă.. se uită urît camionul. Dacă n—ai ţinere de minte, nu le băga în vorbă... Clanţe! Auzi, clanţe ! Eu car mobilă, tovarăşe, nu clanţe ! Clanţe poţi să le izbeşti şi să le trînteşti, că nimeni nu—ţi cere socoteală ! Dar eu tot timpul sînt cu ochii (probabil voia să zică cu farurile) în patru : să nu zgîrii un dulap, să nu sparg a oglindă... Ce? Tot una—s clanţele cu mobila ? Ascultă—mă pe mine :

vezi—ţi de treabă ! Nu te băga în vorbă cînd nu te pricepi !

După cîte îi turui camionul, blocul chibzui că nu putea fi el acela care îi strigase ”bine te—am găsit". Nu prea părea camionul bucuros că—l găseşte...

Se mai uită blocul şi, nu departe de camion, văzu o scară. O scară de lemn care semăna, aşa cum stătea înfiptă în pămînt, cu un *”A”* de tipar. În clipa aceea auzi :

—Bine te—am găsit, blocule !

30

Blocului i se năzări că ea, scara, îl strigase. De aceea îi răspunse :

—Bine ai venit, scară ! Te ţin minte... Cînd a venit să—mi zugrăvească odăile, un meşter s—a cocoţat pe tine, nu—i aşa ?

—Ba nu—i deloc aşa... se oţărî scara. Eu sînt a unui electrician ! Dar poate că pentru tine electrician sau zugrav e totuna... Ei, află că pentru mine nu—i. Mie îmi plac becurile, şi sîrmele, şi cleştii, şi şurubelniţele... O fi făcînd treabă bună şi bidineaua, dar eu n—am ce împărţi cu ea. Iar dacă te mai trezeşti vorbind ce nu ştii... n—am de împărţit nimic nici ca tine ! E limpede ?

Da, pentru bloc era cît se poate, de limpede. Nici scara nu—i strigase „bine te—am găsit". Cine ştie? O fi întîrziat electricianul el sau s—a întîmplat ceva că nu prea era în toane bune. „Mă rog, fiecare cu ale lui — îşi zise blocul — dai¯, la urma—urmei, cine mi—a dat bineţe ?"

Băiatul nu—şi pierduse răbdarea. Şi de ce şi—ar fi pierdut—o ? Se muta în blocul ăsta, ştia că va trăi aici ani şi ani de zile. Nu putea să intre pe uşa lui aşa, fără să se cunoască, fără un cuvînt bun. Mai strigă o dată :

—Bine te—am găsit, blocule !

—Bine—ai venit, macara ! ii răspunse blocul unei macarale pe care o trăgea un tractor, crezînd, fireşte, că macaraua îi strigase. Te ştiu... mi—amintesc de tine... Tu mi—ai ridicat nişte uşi pînă la etajul al şaptelea. Eşti o gospodină pricepută. Da, ia spune : ce treburi mai ai pe aici? Ţi—a mai rămas ceva de făcut ?

—Mda... pufni macaraua... mi—a mai rămas un cuvinţel pentru tine : dacă nu te pricepi, stai şi ascultă pe

31

alţii! Nu numai nişte uşi ţi—am ridicat în întregime, ci pe tine, în întregime, pe tine cît eşti de înalt, te—am ridicat eu. Fiecare perete, fiecare uşa, fiecare fereastră. Numai pentru „nişte uşi" află, frăţioare că nu veneam eu !

Nu apucă însă macaraua să spună tot ce avea de spus că, pe neaşteptate, se stîrni vîntul. Un vin neastîmpărat, gata în orice clipă să facă o trăsnaie. Se învîrti în jurul blocului, ţipînd cît îl ţinea gura:

—O să—ţi sparg un geam ! Şi o să—ţi rup copăcelul ! Şi toată curtea o să ţi—o umplu cu frunze şi cu hîrtii !

Băiatul văzu un geam deschis cere se zbătea gata—gata să se spargă. Alergă şi—l închise. Apoi găsi un băţ şi fugi la copăcel. Înfipse băţul în pămînt şi legă cu batista copăcelul de el. Numai frunzele şi hîrtiile nu le putu opri să năpădească curtea. Dar cînd vîntul se potoli, luă o mătură şi le strînse pe toate într—un colţ.

După ce sfîrşi treaba, băiatul ridică ochii spre bloc şi vru să—i mai strige o dată : „Bine te—am găsit, blocule !”

Blocul însă i—o luă înainte şi băiatul auzi vocea lui puternică răsunînd peste toată strada :

—Bine ai venit, băiete ! Băiatul rîse şi intră.

Acum nimic nu—l mai oprea ! Acum se cunoşteau !

32

ÎN PĂDURE TOATE—S BUNE, NUMAI CROITORII SÎNT TONȚI

Eu, copii, locuiesc vara în pădure. Mă simt atît de bine, încît aş rămîne aici şi iarna, dar, din păcate, sînt cam friguros şi — precum ştiţi — în pădure nu—s sobe, nici calorifere, iar de radiatoare electrice încă nici nu poate fi vorba...

Vara, în pădure, toate—s bune, numai croitorii sînt proşti. Foarte proşti. Nu vi—i recomand, copii !

Ce am păţit cu ei o să spun şi nepoţilor. Dar pentru că, deocamdată, n—am nepoţi, o să vă spun vouă.

Ascultaţi !

...Se apropia ziua băiatului meu, Alexandra. Împlinea cinci ani. Încă din primăvară îi făgăduisem o haină nouă. Acum aveam prilejul să—mi ţin cuvîntul.

Cineva m—a îndreptat spre croitoria „La cei cinci mari meşteri croitori".

Am deschis uşa prăvăliei şi am dat bună ziua.

—Bună ziua ! mi—a răspuns meşterul arici.

—Vă salut, s—a ridicai meşterul lup.

—Să trăiţi ! s—a aplecat meşterul urs.

—Poftiţi, poftiţi... m—a îmbiat meşterul iepure.

—Luaţi loc ! mi—a arătat un scaun meşterul bursuc. Şi pe urmă toţi meşterii în cor :

33

—Cu ce vă putem servi ?

M—am aşezat pe scaun şi i—am întrebat :

—Ştiţi să faceţi haine ?

Cei cinci meşteri croitori mi—au răspuns într—un glas:

—Ştim !

Ariciul :

—Cele mai frumoase haine !

Lupul:

—Şi cele mai trainice !

Ursul :

—Fără probe ! Iepurele :

—Şi fără cusur ! Bursucul :

—Ieftin !

Apoi toţi cei cinci meşteri deodată :

—Cum nu s—au mai văzut!

—Foarte bine, foarte bine... am zis. Atunci vă rog să—mi faceți o haină pentru băiatul meu, Alexandru.

—Cum să fie ?

—Păi... ştiu eu cum să fie ? Să fie cum aţi spus : frumoasă şi trainică.

Fară probe şi fără cusur. Ieftină...

Apoi să aibă de toate... Şi guler...

—Eu sînt cel mai mare meşter gulerar ! a sărit ariciul.

—Să aibă şi buzunare...

—Eu sînt cel mai mare meşter buzunărar ! a sărit lupul.

—Să aibă mîneci lungi.

34

—Eu sînt cel mai mare meşter mînecar ! a sărit ursul.

—Să nu—i lipsească nasturii...

—Eu sînt cel mai mare meşter năsturar ! a sărit iepurele.

—Cu căptuşeală...

—Eu sînt cel mai mare meşter căptuşar ! a sărit bursucul.

Şi pe urmă toţi cinci împreună :

—Noi sîntem cei mai mari meşteri croitori !

Am ales stofa, le—am dat măsura lui Alexandru, ne—am înţeles asupra preţului.

—Mîine în zori ne apucăm de lucru ! mi—au spus într—un glas meşterii croitori.

Şi am plecat. Se însera.

Pădurea se pregătea de culcare.

Am ajuns acasă, am mîncat o plăcintă cu ciuperci, am băut un ceai de mure şi m—am trîntit pe patul moale de muşchi...

Dar nu puteam dormi. Mă gîndeam, copii, la haina lui Alexandru. Oare n—am uitat nimic să le spun celor cinci meşteri croitori ? Oare or să facă haina aşa cum îi place lui Alexandru ? Gulerul o—să fie aşa cum îi place ? Şi buzunarele, şi mînecile, şi nasturii aşa cum îi plac ? Dar căptuşeala or s—o facă aşa cum îi place ? Eu le—am spus doar să facă, dar cum să facă aşa ca să—i placă lui Alexandru, nu le—am spus.

E o lipsă. De, mai am şi lipsuri... Pe aceasta însă trebuie să mi—o îndrept.

35

M—am sculat şi ara pornit din nou spre croitorie.

Dar la croitorie nu mai era nici unul din cei cinci meşteri croitori. Nici ariciul—gulerarul, nici lupul—buzunărarul, nici ursul—mînecarul, nici iepurele—năsturarul, nici bursucul—căptuşarul.

Nu era nimeni, sau cum se spune, ,,sufla vîntul". Numai ca, în seara aceea nu sufla nici vîntul...

Plecaseră toţi la casele lor.

Ariciul—gulerarul stătea la răsărit.

Lupul—buzunărarul la apus.

Ursul—mînecarul la miazănoapte.

Iepurele—năsturarul la miazăzi.

Iar bursucul—căptuşarul chiar în mijlocul pădurii.

Am plecat spre răsărit.

L—am trezit din somn pe ariciul—gulerar şi l—am întrebat :

—Ştii să faci gulere ?

—Cele mai frumoase gulere !

—Dar cum ii plac lui Alexandru ştii ?

—Cum îi plac ?

—Aşa : să fie gulere ca toate gulerele, numai că pe deasupra să mai poată fi ţinute şi în gură...

Ariciul gulerar mi—a răspuns :

—Asemenea gulere nu ştiu să fac ! şi s—a întors pe partea cealaltă.

Am plecat apoi spre apus. L—am trezit din somn pe lupul—buzunărar şi l—am întrebat :

—Ştii să faci buzunare ?

—Cele mai practice buzunare !

36

—Dar cum îi plac lui Alexandru ştii ?

—Cum îi plac ?

—Aşa : să fie buzunare ca toate buzunarele, dar să încapă în ele :

un dop
şi—o crenguţă de plop,
un boţ de chit
şi—un lanţ de cuţit,
o castană
şi—o toartă de cană,
o ascuţitoare
şi—un cap de luminare,
o sticluţă
şi—un capac de cutiuţă,
o peniţă
şi—o coadă de linguriţă,
un dinte căzut şi—un bob de năut,
apoi...

—Stai, stai! mi—a strigat lupul—buzunărar. Asemenea buzunare nu ştiu să fac ! Şi mi—a arătat uşa.

Am alergat spre miazănoapte.

L—am trezit din somn pe ursul—mînecar şi l—am întrebat:

—Ştii să faci mîneci ?

—Tot felul de mîneci !

—Dar cum îi plac lui Alexandru, ştii ?

—Cum îi plac ?

37

—Aşa : să fie mîneci ca toate mînecile, dar cînd stă băiatul la masă, să—i poată intra mînecile în supă... Ursul mînecar mi—a răspuns :

—Asemenea mîneci nu ştiu să fac ! Şi m—a poftit să—l las să doarmă, că—l obosit. Am luat—o la fugă spre miazăzi.

L—am trezit din somn pe iepurele—năsturar şi l—am întrebat:

—Ştii să coşi nasturi ?

—Să ţină o sută de ani !

—Dar cum îi plac lui Alexandru, ştii ?

—Cum îi plac ?

—Aşa : să coşi nasturii ca toţi nasturii, numai ca să—l poată scoate, şi să se joace cu ei „la perete"...

Iepurele—năsturar mi—a răspuns :

—Asemenea nasturi nu ştiu să cos !

Şi s—a uitat aşa de urît la mine, că am plecat imediat. Şi am plecat spre mijlocul pădurii. Aici l—am trezit din somn pe bursucul—căptuşar şi l—am întrebat :

— Ştii să faci căptuşeli ? Cum nu mai ştie nimeni!

—Dar căptuşeală cum îi place lui Alexandru ştii ?

—Cum îi place ?

—Aşa : să fie căptuşeala ca toate căptuşelile, numai că de cîte ori se murdăreşte băiatul pe mîini cu magiun, cu cerneală, cu noroi, să se poată şterge pe căptuşeală.

Bursucul—căptuşar mi—a răspuns :

38

—Asemenea căptuşeală nu ştiu să fac ! Şi mi—a trîntit aşa în nas.

Înfuriat, m—am dus acasă şi le—am scris croitorilor aceste rînduri:

„NU MAI COMAND HAINA LUI ALEXANDRU LA VOI.
VĂ SOCOTIŢI MARI MEŞTERI CROITORI, DAR SÎNTEŢI TOŢI CINCI NIŞTE TONŢI.
NU VĂ SALUT."

Iată păţania mea, copii. Iată cum a rămas băiatul meu Alexandru fără haină nouă. Păcat !

39

PĂDUREA MEA ŞI A CROCODILULUI—TATĂ

Părerea mea — dacă vreţi s—o ascultaţi — este : „Toţi copiii mici, fetiţe şi băieţi, blonzi, castanii sau bruneţi, cu ochi albaştri, negri, căprui sau verzi, cu nas lunguieţ, potrivit sau cîrn, din grupa mică, mijlocie, sau mare, — toţi, dar absolut toţi, trebuie să se culce seara la ora opt."

Asta—i părerea mea !

Şi eu, copii, am bătut multe drumuri, am văzut multe şi am auzit multe. Ca să mă credeţi, e destul să staţi de vorbă cu cizmarul meu. El o să vă spună că din cauza drumurilor am rupt numai pînă acum 99 perechi de ghete. 66 perechi de pantofi şi 33 perechi de sandale. Noroc că nu port şoşoni şi nici galoşi, că altfel nu ştiu cum mai ieşeam la socoteală.

Ei bine, în călătoriile mele am trecut şi printr—o ţară care, aşa cum aveţi voi nume, are şi ea unul. Dacă o întrebi :

—Cum le cheamă ?

Ea îţi răspunde foarte politicos :

—Mă numesc Congo.

De aici pînă în Congo e foarte departe. E tot atît de departe cît şi din Congo pînă aici, dar pentru că povestea

40

asta s—a petrecut acolo, eu nu mă uit la depărtare şi v—o spun.

Trăia în Congo o familie de crocodili. Tatăl—crocodil, mama—crocodil şi băieţelul—crocodil. Tatăl—crocodil îi spunea adesea băieţelului—crocodil.

—Părerea mea este ca toţi crocodilii mici, fetiţe şi băieţi ; verzi, cafenii sau fumurii ; cu solzi ascuţiţi, potriviţi sau bonţi, cu coadă mică, mijlocie sau mare — toţi, dar absolut toţi, trebuie să se culce seara, la ora opt. Băieţelului—crocodil puţin îi păsa însă de părerea tatălui—crocodil. El făcea ce făcea şi se culca tîrziu, mult după ora opt, chiar după ora nouă. (Auziţi, copii : chiar după ora 9 ! Nemaipomenit...), iar a doua zi de dimineaţa mama—crocodil trebuia să—l tragă de coadă ca să se scoale.

Într—o zi, cînd tatăl—crocodil îl întrebă :

—Cînd o să binevoieşti să te culci la ora opt ? Băieţelul—crocodil răspunse :

—Cînd o să—mi cumperi un ceas. Acum nu ştiu cînd e ora op! De aceea mă culc mai tîrziu.

Se sfătuiră şi se chibzuiră tatăl—crocodil şi mama—crocodil ţi cumpărară de la ceasornicarul—crocodil un ceas. La noi s—ar numi ceas de mină, dar la crocodili, pentru că n—au mîini, se cheamă ceas de coadă... Dar băieţelul—crocodil se uită la ceas şi se strîmbă :

—E prea—mic. N—o să văd cînd c ora opt...

Se sfătuiră şi se chibzuiră iar tatăl—crocodil şi mama—crocodil şi cumpărară de la ceasornicarul—crocodil un ceas mai mare. La noi s—ar numi ceas deşteptător, dar la crocodiii

41

, pentru că ei se pot trezi şi singuri, se cheamă ceas de culcat.

Nu—i plăcu însă nici acest ceas băieţelului—crocodil. Tot prea mic e. Tot n—o să văd cînd e ora opt.

Şi iar se sfătuiră şi se chibzuiră tatăl—crocodil cu mama—crocodil şi iar se duseră la ceasornicarul—crocodil.

—Dă—ne cel mai mare ceas. Cu limbile cele mai lungi. Şi ceasornicarul—crocodil le dădu cel mai mare ceas, cu

limbile cele mai lungi.

Cu chiu, cu vai, cărară ceasul pînă acasă. Cînd îl văzu, Băieţelul—crocodil vru să spună şi de data aceasta că ceasul încă nu—i destul de mare. Începu să spună :

—Şi acesta e...

Dar cum era fix ora opt, minutarul lung al ceasului mare îl apucă pe băieţelul—crocodil de fundul pantalonilor şi—l aruncă în pat. Apoi ceasul bătu de opt ori.

La prima bătaie băieţelul—crocodil se întrebă :

„Ce—a fost asta ? Cine m—a aruncat ?"

La a doua bătaie se dumiri :

„Ceasul".

La a treia îşi zise :
„Îi arăt eu lui !”
La a patra :
„Dar dacă mă mai aruncă o dată ?"
La a cincea :
”Nu trebuie să mă pun cu el!”
La a şasea :
„Dar ce—ar fi dacă m—aş culca ?"
La a şaptea :
42
”Chiar o să mă culc!”
Iar la a opta :
Băieţelul—crocodil adormi şi nu se mai trezi pînă dimineaţă. Ştiu, copii, povestea asta nu se poate petrece la noi, pentru că la noi nu sînt crocodili.
Totuşi eu rămîn la părerea mea şi a crocodilului—tată !
43

DRUMEŢUL ÎNŢELEPT

În dimineaţa aceea de decembrie băiatul n—a întîrziat la şcoală.

În dimineaţa aceea de decembrie n—a întîrziat la şcoală tocmai băiatul care intra întotdeauna primul în clasă şi cel dintîi clopoţel îl găsea în banca lui, a doua — dacă nu mă înşel — sau a treia de lîngă fereastră.

Pe scurt — veţi spune — în dimineaţa aceea de decembrie nu s—a petrecut nimic neobişnuit.

Aveţi dreptate. Dar, vedeţi, mie îmi plac şi poveştile obişnuite. Ca asta, de pildă...

Cu o jumătate de an în urmă, într—o dimineaţă de iulie, băiatul s—a trezit cu un necaz. A visat ceva frumos, ceva nespus de frumos. Se făcea că nu mai avea şapte ani, ci de trei ori pe—atîta şi nu mai era în vacanţă, în casa bunicilor, ci, îmbrăcat într—un costum nou—nouţ de cosmonaut, aştepta în cabina rachetei să pornească... să pornească... Ei, tocmai de aici i se trăgea supărarea: chiar în clipa cînd trebuia să i se comunice către ce stea avea să pornească — s—a trezit. A deschis ochii şi a dat de covoraşul înflorat prins de peretele alb al odăii — a deschis ochii şi a simţit parfumul zmeurei pe care de cu scară o lăsase bunica pe masă, într—un vas smălţuit. Costumul nou—nouţ

44

de cosmonaut dispăruse şi îi luase locul cămaşa de noapte, dispăruse şi generalul care trebuia să—i comunice încotro avea misiunea să zboare, şi în faţa lui apăruse bunicul, despre care toată lumea ştie că făcuse armata la cavalerie şi o terminase cu gradul de căprar.

—Bunicule, a oftat băiatul, de ce m—ai trezit tocmai acum ? Visam ceva atît de frumos...

—Te—ai trezit singur, i—a spus bunicul. Hai, închide ochii şi caută să—ţi continui visul. încearcă să visezi mai departe...

—Dar crezi că o să pot ?

—Încearcă !

—Nu. Degeaba. Sînt treaz. Nu mai pot adormi...

Şi băiatul s—a ridicat în capul oaselor, gata să sară din pat.

Bunicul s—a aşezat lîngă el. A început să—l mîngîie uşurel pe creştet :

—Cînd eram ca tine şi visam ceva frumos, eram şi eu tare necăjit dacă mă trezeam din vis... Odată, ţin minte, ara visat că eram şcolar, că aveam trăistuţă cu curţi, că aveam ghete şi ţopăiam cu ele prin zăpadă, fericit că mă duc la şcoală... că undeva, într—o bancă, e locul meu, mic, mititel, un locşor cît să încapă o furnică — doar al meu. aşteptîndu—mă pe mine... Cînd m—am trezit, tocmai trebuia să intre învăţătorul şi eu vroiam să mă ridic în picioare, să—i dau bună dimineaţa şi să—i spun că ştiu să citesc şi să scriu... că pe „o" îl fac rotund, întocmai ca pe o minge, şi nici plopul nu—i mai drept ca *„i"*—ul meu... Îmi venea să plîng că m—am trezit tocmai atunci. N—aveam trăistuţă cu cărţi, n—aveam ghete, împlineam opt ani şi încă nu

45

mergeam la şcoală... Vara păzeam raţele boierului şi iarna, din zori şi pînă se întuneca, împleteam rogojini şi coşuri din papură... În odaie era frig şi geamul îngheţat. Şi atunci am închis din nou ochii şi am încercat să—mi duc visul pînă la capăt. Şi—am izbutit... Învăţătorul a intrat în clasă, m—a scos la tablă şi eu am scris repede, pe nerăsuflate, o mie de cuvinte, care mai scurte, care mai lungi, şi toate la un loc cu puncte şi cu virgule, parcă făceau o poezie, cea mai minunată poezie din lume... De aceea îţi spun : hai, e încă devreme... Închide ochii şi încearcă să visezi mai departe...

Şi bunicul a împins uşurel capul băiatului pe pernă şi, tiptil, a ieşit din odaie.

Asta s—a întîmplat cu o jumătate de an în urmă. într—o dimineaţă de iulie.

Vacanţa s—a sfîrşit, băiatul a început şcoala. A trecut septembrie, şi octombrie, şi noiembrie.

Într—o zi de decembrie, ieşind de la şcoală, băiatul a zărit sus, pe o schelă, un zidar. Era tînăr, poate că n—avea nici optsprezece ani, dar lucra iute şi cînta straşnic, iar lîngă el flutura un steguleţ roşu care spunea tuturor trecătorilor : „Aici lucrează un zidar renumit. Un om eu mîini de aur !" Băiatul s—a oprit să—l privească. S—a oprit pentru o clipă, dar nu şi—a dat seama cît de repede a trecut timpul şi iată că s—a scurs aproape un ceas, iar el se afla tot acolo, uitîndu—se şi repetîndu—şi în gînd mereu acelaşi şi acelaşi lucru : „Cînd o să fiu mare o să mă fac zidar ! Tot atît de iute o să lucrez şi eu şi tot atît de straşnic o să cînt şi eu, iar lîngă mine să fluture steguleţul roşu, ca o pasăre cu pene de foc, atrăgînd toate privirile".

46

Cînd zidarul a coborît de pe schelă, băiatul încă nu plecase.

—Îţi place ? l—a întrebat tînărul cu mîini de aur.

—Mult.

—Ai vrea să ajungi şi tu ca mine ?

—Aş vrea.

—Şi chiar să mă întreci ?

—Chiar !

—Visează atunci, visează mereu la clipa asta. O să vină, o s—o trăieşti cu siguranţă !

Tînărul a plecat şi deodată, în urma lui, parcă toată zăpada lui decembrie s—a topit, norii s—au destrămat şi, mîngîiată de un soare cald şi blînd a răsărit o dimineaţă de iulie, răspîndind în jur un parfum puternic de zmeură proaspătă. Băiatul şi—a amintit de povestea bunicului !...

În noaptea aceea a visat că se află pe cea mai înaltă schelă, la o înălţime ameţitoare, de unde întreg oraşul se vede mic, atît cît să—l ţii în palmă. A visat că e zidar şi că mîinile lui de aur ridică un bloc turn, mai înalt şi mai strălucitor decît toate celelalte. Dar abia în clipa cînd cineva venea spre el... poate ca să—i dăruiască mult aşteptatul steguleţ roşu sau poate ca să—i aducă ziarul în care a apărut poza lui... a sunat ceasul şi s—a trezit...

O clipă, a văzut pe fereastră castanul zgribulit, cu crengile goale şi un crîmpei de cer mohorît. Dar în clipa următoare, crengile castanului s—au umplut de frunze şi de flori, norii s—au risipit, descoperind un cer albastru, de iulie, care vestea o dimineaţă înmiresmată de parfumul zmeurei. Băiatul şi—a amintit din nou de povestea bunicului !

47

Numai că — aşa cum poate că nu vă aşteptaţi — el n—a mai încercat să adoarmă, ci s—a sculat, s—a spălat şi s—a îmbrăcat şi cel dinţii clopoţel al şcolii l—a găsit în banca lui, a doua — dacă nu mă înşel — sau a treia de lîngă fereastră. Pentru că visul băiatului nu—i unul de noapte, care se destramă odată cu zorile. Nu trebuie să adormi din nou ca să—l duci pînă la capăt. E un vis cu ochii deschişi, unul care se împlineşte cu siguranţă. Acum — ce—i drept e drept, pînă îşi va vedea visul înfăptuit, băiatul va avea de străbătut un drum lung... Şi, poate, de asta nu s—a mai culcat : n—a vrut să infuzie nici o zi nici un ceas, nici o clipă, ştia că drumul lui lung începea în dimineaţa aceea şi el era un drumeţ înţelept !

48

„SE CAUTĂ UN MOŞ GERILĂ”

—Încotro ? m—a oprit un prieten, întîlnindu—mă pa stradă, în ajun de Anul nou.
—La piaţă. Să cumpăr un brăduţ.
—Tu ? (Făcu o mutră uluită). Tu să cumperi un brăduţ ?
—Eu... Ce—i de mirare ?
—Mai întrebi ? Doar toată lumea ştie că scriitorii nu—şi cumpără brazi de Anul nou. Drept răsplată pentru poveştile lor despre pădure, de Anul nou, brazii vin el singuri la scriitori...
—Crezi ? (Eu nu credeam.)
—Sînt sigur. Vine negreşit ! Şi vin gata împodobiţi : cu globuri, cu steluţe, cu lumînări şi artificii aprinse. Întoarce—te acasă, fericitule ! Aşteaptă să—ţi vină brăduţul !

Împins de spate, mai mult de nevoie decît de voie, „fericitul" — adică eu ! — mă întorsei acasă. Eram convins, aşa cum nu încape îndoială, sînteţi şi voi convinşi, copii, că voi petrece Anul nou fără brăduţ împodobit. Unde s—a mai pomenit ca un brăduţ să vină el însuşi la cineva şi să—i spună : „Iată—mă ! Am sosit! Sînt brăduţul tău de Anul nou ! Bună seara ! Ce părere ai despre globurile mele ? Şi clopoţeii — ce spui de ei ? I—auzi—i cum sună. Să

49

ştii că în coşuleţe sînt bomboane din acelea care îţi plac ţie... Nici prea dulci şi nici prea acre, un pic dulci şi un pic acrişoare... Nu te sfii : serveşte—te !"

Şi cum o asemenea întîmplare nu s—a mai pomenit nicăieri, amărît, îmi făcui patul să mă culc.

Mai eram încă treaz, ori poate adormisem, nu mai ţin minte, cînd zbîrnîi telefonul. Ridicai receptorul :
—Alo ! Cine—i, vă rog ?
—Portarul blocului. La poartă e cineva care vrea să urce la dumneata.
—Şi de ce nu—i dai drumul ?
—Mi—e teamă...
—Teamă ? Nu înţeleg.
—Păi, cum să spun ? La dumneata vrea să urce un brăduţ!
—Un... ce ? (Nu auzii bine.) Un căluţ ?
—Nu un căluţ. A venit un brăduţ !
—Brăduţ ? ţipai. Brăduţ de Anul nou ? (Simţeam că se învîrteşte camera cu mine.) Brăduţ cu globuri, cu steluţe, cu lumînări şi artificii aprinse ?
—Întocmai. De asta şi spuneam că mi—e teamă... Dacă nu—i atent şi aprinde ceva...
—O să fie ! Te rog, lasă—l să urce ! Îl aştept cu atîta nerăbdare !

Sării din pat şi abia apucai să—mi îmbrac halatul că mă trezii eu brăduţul în casă.
—Iată—mă ! Am sosit ! Sînt brăduţul tău de Anul nou ! Bună seara ! Ce părere ai despre globurile mele ? Şi clopoţeii... ce spui de ei ? I—auzi—i cum sună ! Să ştii că în coşuleţe sînt bomboane din acele care îţi plac ţie : nici

50

prea dulci şi nici prea acre, un pic dulci şi un pic acrişoare... Nu le sfii : serveşte—te !

Eram de—a dreptul uimit. Totul se întîmpla întocmai cum credeam că e cu neputinţă. De bucurie, parcă pluteam. Dar cum nu sînt obişnuit să mă bucur de unul singur — îi spusei brăduţului :
—Trebuie neapărat să chem în jurul tău şi cîţiva copii. Cit mai mulţi. Citi încap în casă. Să cînte, să spună poezii, să danseze.
—Cheamă—i ! încuviinţă brăduţul. Şi ca serbării să nu—i lipsească nimic, cînd se vor stinge toate luminile din casă şi vor arde numai lumînările şi artificiile mele, ce spui ? N—ar fi bine să vină şi Moş Gerilă ?
—Ar fi straşnic, dar nu l—am anunţat din timp şi s—ar putea să nu vină. E un bătrîn foarte cumsecade Moş Gerilă ăsta, însă dacă vrei să—ţi fie oaspete, trebuie să—l anunţi din timp. Altfel, cine ştie pe unde se încurcă. De ! E invitat în atîtea locuri ! Îi e greu şi lui să se împartă...
—Atunci, se gîndi niţel brăduţul, fii chiar tu Moş Gerilă!
—Eu ? De unde şi pînă unde tocmai eu ? N—am nici mantie, nici sac !...

Brăduţul nu se dădu bătut !

—Să ne gîndim de unde am putea face rost... Ţi—ar trebui o mantie roşie, roşie ca focul, cu nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă şi un sac, un sac...
—...ca toţi sacii ! îi scurtai vorba. Să nu fim pretenţioşi ! Numai că nu văd (şi asta îmi convenea de minune) de unde am putea face rost...

51

—O să încerc eu, auzii deodată o voce cam răguşită (citiţi : „ruginită" — o să vedeţi de ce). Scuză—mă că intru In vorbă nepoftit. Sînt şoferul camionului pe care l—ai dăruit mai de mult băieţilor tăi. O să încerc eu să vă fac rost de mantie şi de sac...
—Iar eu, ajutorul de şofer, o să—i întovărăşesc, auzii altă voce răguşită (citiţi tot : „ruginită" — o să vedeţi de ce).

Mă uitai prin cameră şi lingă un picior al patului văzui camionul, iar în cabina camionului pe şofer şi pe ajutorul său.
—Sînteţi prea drăguţi, le răspunsei. Ştiu însă că dintr—o regretabilă neatenţie a băieţilor mei, astă—toamnă aţi fost uitaţi afară în ploaie şi aţi cam ruginit... (Acum vedeţi, copii, de ce !)
—A ! făcu şoferul. Un simplu guturai. Am rămas doar cu o mică răguşeală. Altceva nimic. Camionul e in bună stare şi sîntem gata de drum. Îţi găsim o mantie roşie, roşie ca focul, cu nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă fi un sac...
—...un sac ca toţi sacii. Să nu fim pretenţioşi ! îmi repetă vorbele brăduţul.

Ce era să fac ? Nu mai puteam da înapoi. Răsucii cheia camionului şi urai conducătorilor săi drum bun.

... Cele ce s—au petrecut după plecarea camionului, le istorisesc redînd întocmai povestirea de mai tîrziu a şoferului şi a ajutorului său.

Ascultaţi :

52

Camionul ieşi pe poartă, adică, mai bine spus, strecurîndu—se pe sub poarta închisă la ora aceea. Curînd, se pierdu printre celelalte maşini ale străzii.
—Unde mergem mai întîi ? întrebă ajutorul de şofer, în timp ce la o răscruce aşteptau să se schimbe stopul.
—Mergem să găsim mantia roşie, roşie, ca focul. Eu m—am gîndit aşa : dacă trebuie să fie roşie ca focul, cel mai nimerit ar fi să mergem la oţelărie. Ca focul, într—adevăr, ca focul, numai acolo putem găsi ceva ca lumea. Unde mai pui că avem şi un prieten la oţelărie !
—Da, aşa e ! se bucură ajutorul de şofer. Bine zici: avem un prieten acolo. Un tînăr care a lucrat la fabrica de jucării... îl ţin minte. L—a atras munca de topitor şi acum lucrează la oţelărie. Bun băiat, destoinic !
—Şi inimos ! Sînt sigur că o să ne ajute.

Cîteva minute mai tîrziu ajunseră la oţelărie. Întîlnirea cu tînărul oţelar se petrecu întocmai cum se aşteptau şoferul şi ajutorul său. După un schimb de cuvinte prieteneşti din care n—au lipsit „Ce—aţi mai făcut ?", „Cum o duceţi ?", „Ce mai e nou ?", mă rog, ca între oameni care nu s—au mai văzut de mult, şoferul spuse :
—Am venit să te rugăm ceva. Avem nevoie de o mantie roşie, roşie ca focul. Ca focul din cuptorul la care lucrezi tu.
—Dar pentru ce vă trebuie ? întrebă oţelarul.
—Pentru Moş Gerilă.
—Cum ? Pentru un Moş Gerilă ? Am auzit oare bine ? Şi asta acum îmi cereţi ? Acum ? De ce n—aţi venit de Anul nou ?

53

—Păi, credeam că am venit la timp. Azi e doar ajunul Anului nou !...

Tînărul oţelar zîmbi:
—O fi, dar nu la noi, nu la uzina noastră. Cu mal bine de o lună în urmă, cînd am îndeplinit planul pe anul acesta, noi am sărbătorit Anul nou. Acum uzina aşteaptă să vină primăvara. V—aţi trezit cam tîrziu, cam tîrziu... La noi anul nu ţine douăsprezece luni. Muncim bine, dar muncim şi repede. Nici n—a apucat toamna să plece, că la noi a şi venit Anul nou. Mda, v—aţi trezit cam tîrziu...
—Şi acum nu se mai poate face nimic ?

—Ba, pentru nişte prieteni buni ca voi, o să încerc. O să aveţi mantia care vă trebuie !
—Roşie, roşie ca focul ?
—Se înţelege. Ca focul ! Ca oţelul din cuptorul încins ! Îndată e gata o şarjă.

Şoferul şi ajutorul său nu aşteptară prea mult. Cînd şarja fu gata, tînărul oţelar le dărui mantia.

—Frumoasă—i ! N—am ce zice ! o admiră ajutorul de şofer. Acum însă unde găsim nasturi pentru ea ? Nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă...
—Ştiu eu un loc, spuse şoferul. Cu toată viteza înainte !

Camionul o porni iar la drum, pierzîndu—se în forfota străzilor. Nu trecu mult şi şoferul opri în dreptul unei case. Era o casă obişnuită, în mijlocul unei curţi, dar cînd se uită mai bine ajutorul de şofer rămase înmărmurit :

—Nemaipomenit ! rosti el. Una un asta nu mi—aş fi închipuit.

54

Pretutindeni e iarnă, pe străzi s—a aşezat zăpada. În curţi copiii fac derdeluşuri şi se dau cu săniuţa... numai aici, în curtea asta, mai e încă toamnă ! Copacii mai au frunze, şi frunzele sînt galbene...
—Uite şi cîteva păsări care n—au plecat în ţările calde... Nemaipomenit ! Cum de s—a petrecut o asemenea minune ?
—Nu—i nici o minune ! Nu—i nici o minune ! ciripi un graur. În casa asta locuieşte un băiat, cel mai bun matematician din şcoală. Astă—toamnă a cîştigat primul pe întreaga ţară un concurs de matematică : Olimpiada tinerilor matematicieni ! De aceea toamna, ca să—i amintească mereu de biruinţa lui şi să—i dea încredere că învăţînd mereu cu sîrg va cuceri şi alte biruinţe, s—a gîndit să rămînă în curtea băiatului. Asta—i tot. Nu—i nici o minune !
—Adevărat, zise ajutorul de şofer, nu—i nici o minune !
—Şi acum, continuă graurul, băiatul e în casă şi—ţi bate capul cu nişte exerciţii foarte grele. Merge greu, dar merge. Toamna îi aminteşte mereu că flecare biruinţă obligă. Ea cere paşi înainte, mai mari, mai voiniceşti...
—Nu te supăra... se hotărî să—l întrerupă, pe guralivul graur, şoferul. Noi am venit să luăm cîteva frunze şi să plecăm. Frunzele ne trebuiesc pentru mantia lui Moş Gerilă. La o mantie roşie, roşie ca focul, se potrivesc de minune nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă.
—Luaţi cîte vreţi, încuviinţă graurul. Sînt destule ! Şoferul şi ajutorul său culeseră un braţ de frunze, se suiră în camion şi plecară.

55

—Nu mai trebuie să facem rost decît de un sac, şi ne—am îndeplinit făgăduiala, zise ajutorul de şofer.
—Vom face rost şi de el, răspunse şoferul şi claxona ca să atragă atenţia unui căţel care mergea prin mijlocul străzii că dacă nu se dă la o parte o să se trezească cu blana jumulită.
—Încotro mergem ? întrebă ajutorul de şofer cînd văzu camionul trecînd linia ferată şi ieşind din oraş.
—Chiar în satul care se zăreşte, îi arătă cu degetul şoferul. Aici vom găsi sacul. Şi cred că—l găsim uşor. Nu trebuie să aibă doar nimic deosebit. Să fie un sac ca toţi sacii. Atît.

Ajuns în sat, camionul se opri lîngă o fetiţă care ieşea dintr—o curte trăgînd după ea o săniuţă. Şoferul deschise portiera şi—i făcu semn fetiţei să se apropie.

—Cu ce vă pot fi de folos ? întrebă fetiţa.
—Cu un sac, răspunse şoferul. Ne trebuie pentru un Moş Gerilă. Un sac obişnuit. Un sac ca toţi sacii.
—Ei, spuse fetiţa, dacă trebuie să fie ca toţi sacii noştri, atunci înseamnă că aveţi nevoie de un sac mare, mare şi foarte încăpător. Aşa sînt acum sacii noştri, ai colectiviştilor. Înainte, pe aici, omul muncea pînă se spetea şi nu aduna nici cît să siringă într—un săculeţ. Acum, cînd gospodăria colectivă împarte grîul şi porumbul şi cartofii, oamenii pleacă acasă cu căruţele încărcate cu saci mari şi grei. Sacii noştri obişnuiţi sînt, precum vezi, cei mai mari şi mai încăpători. Pot să vă dau un asemenea sac, un sat ca toţi sacii colectivei noastre. Astă—toamnă cînd l—a primit tata plin cu grîu, trei oameni au muncit să—l suie în căruţă ! Vi—l aduc îndată.

56

Şi—l aduse.

Aici, copii, se încheie povestea şoferului şi a ajutorului de şofer, poveste pe care ne—au istorisit—o brăduţului şi mie cînd s—au întors acasă cu mantia roşie, roşie ca focul, cu nasturi galbeni, galbeni ca

frunza de toamnă şi cu sacul.
—Bravo ! îi felicitai !
—Aţi făcut o treabă bună, le strînse mîinile brăduţul, Şi către mine : Acum nu—ţi mai lipseşte nimic ca să fii un Moş Gerilă pe placul copiilor. Adică, mai lipsesc copiii. Cheamă—i repede. Să cînte ! Să danseze ! Să spună poezii.

Am petrecut o seară de neuitat, prieteni. Au venit mulţi copii, toţi copiii din bloc. Păcat că n—ați putut veni şi voi. M—ar fi bucurat să ne aflăm cu toţii, să rîdem, să glumim. Îmi place grozav să rîd și să glumesc ! Sînt oricînd gata să dau cel mai mare necaz pentru un fleac de zîmbet şi să schimb o ladă burduşită cu amărăciuni cu o glumă mică, cit să încapă într—un degetar !

SECRETUL

Pe strada noastră toate ar fi bune şi frumoase numai că nu se poate ţine un secret. Orice ai face şi orice ai drege se află imediat. Uite, pînă şi secretul băiatului cu aluniţa pe bărbie s—a aflat. N—aş vrea să mă înţelegi greşit : secretul băiatului nu era aluniţa. Oricine putea s—o vadă pe bărbia lui şi apoi nici băiatul nu avea de ce s—o ascundă. Avea şi el alt secret. Şi încă ce secret ! Se pregătea pentru o zi mare. Se pregătea pentru o zi importantă. În ziua aceea trebuia să primească ceva. Deocamdată nu spun ce. Nici băiatul nu spunea. Era secretul lui. Se gîndea aşa : „Pînă în ziua aceea mare şi importantă n—o să scot o vorbuliţă. S—ar putea să nu merit ceea ce trebuie să primesc şi e mai bine să nu bat toba..."

Şi băiatul cu aluniţa pe bărbie se ţinu de cuvînt. Tăcu mile.

Dar, parcă pe strada noastră se poate ţine un secret ! Orice ai face şi orice ai drege, se află imediat.

Odată l—a întîlnit cineva sădind un puiet in părculeţul din colţul străzii :

—Ce faci? l—a întrebat.

—Muţumesc, bine.

58

Atît a răspuns. Nici o vorbuliţă mai mult. Şi vă rog să recunoaşteţi : în afară de faptul că oricine putea vedea cum sădeşte un puiet, nimeni n—ar fi izbutit să bănuiască şi altceva. Nimeni nu—i putea afla secretul.

Altădată, altcineva l—a întîlnit la brutărie.

—Ce faci ? l—a întrebat.

—Mulţumesc, bine.

Atît a răspuns. Nici o vorbuliţă. Cumpăra pîine. Cumpăra pline pentru nişte vecini. O vecină avea copil mic şi nu putea pleca de acasă. Un vecin învăţa pentru un examen şi nu putea pleca de acasă. A trecut el pe la fiecare şi le—a spus : „Trag eu o fugă şi vă aduc pîine". Atît le—a spus. Şi iar vă rog să recunoaşteţi : m afară de faptul că oricine putea vedea cum se întoarce el acasă încărcat cu franzele, cu chifle şi cu covrigi, nimeni n—ar fi izbutit să bănuiască şi altceva. Nimeni nu—i putea afla secretul.

Altădată, nu mai ştiu cine l—a întrebat împingînd spre şcoală o roabă plină vîrf cu fier vechi.

—Ce faci ? l—a întrebat.

—Mulţumesc, bine.

Atît a răspuns. Nici o vorbuliţă mai mult. Nu vă supăraţi, dar trebuie din nou să recunoaşteţi : în afară de faptul că oricine putea vedea cum cară o roabă cu fier vechi, cine ar fi bănuit mai mult ? Secretul lui era bine păzit.

Dar, parcă pe strada noastră se poate ţine un secret ? Orice ai face şi orice ai drege, se află imediat.

Ziua cea mare, ziua cea importantă se apropia. Despre băiat se auziseră multe lucruri în acest timp. „Ei şi ce dacă se aud multe ?" îşi spunea el. „S—a auzit că în ultimele luni n—am primii decît note de nouă şi zece ? Las' să

59

se audă. Secretul rămîne secret. S—a auzit că bunica nu se mai plînge de mine ? Las' să se audă. Secretul rămîne secret. S—a auzit că am alcătuit în blocul nostru o echipă care Bă vegheze liniştea în orele de după prînz ? Las' să se audă. Secretul rămîne secret. Secretul nu—l poate afla nimeni. N—am spus nimănui nici o vorbuliţă."

Dar, parcă pe strada noastră se poate ţine un secret ? Orice ai face şi orice ai drege se află imediat.

Aşa se întîmplă că în dimineaţa zilei mult aşteptate, in dimineaţa zilei celei mari şi importante, toţi cei care îl întîlniră pe băiat îndreptîndu—se spre şcoală se opriră să—i spună :

—Cînd te întorci să treci pe la mine. Vreau să văd şi eu cum îţi stă cu cravată roşie... Ei bine, vă întreb : de unde ştiau cei de pe strada noastră că băiatul cu aluniţa pe bărbie se pregătea să devină pionier ? Doar nu spusese nimic nimănui. Nu scosese o vorbuliţă.

Eh, ce să mai vorbim... Avem şi noi o stradă ! Nici un secret nu se poate ţine. Totul se află.

Orice—ai face şi orice—ai drege, se află totul Şi pe strada voastră o fi la fel ?

60

ŞTIŢI CE—AM DESENAT ?

„DRAGI COPII, AZI E 1 IUNIE E ZIUA VOASTRĂ, VA UREZ DIN TOATĂ INIMA SĂ FIŢI SĂNĂTOŞI ŞI VOIOŞI. SĂ CREŞTEŢI MARI ŞI SĂ TRĂIŢI ANI MULŢI, PLINI DE BUCURII".

Dar după ce m—am semnat şi am împăturit hîrtia ca s—o închid în plic, mi—am dat seama că am uitat lucrul cel mai important : 1 Iunie nu—i numai sărbătoarea copiilor noştri.

E a tuturor copiilor. A tuturor, din lumea întreagă. Şi dacă o aşa — pentru că aşa e ! — cum o să priceapă un băieţel negru din Africa sau, să spunem, o fetiţă de eschimos, urarea mea scrisă în limba română ? Or, eu voiam s—o citească toţi copiii de pe pămînt. Tuturor le uram să fie sănătoşi şi voinici, să crească mari şi să trăiască ani mulţi plini de bucurii.

M—am gîndit, m—am tot gîndit şi mi—a venit o idee. Mi—a venit ideea să le trimit o scrisoare desenată. Cum şi cît m—am priceput, am desenat un porumbel alb. De ce tocmai un porumbel alb ? Uite de ce :

Poţi să baţi pămîntul în lung şi în lat, n—o să găseşti un copil care să nu ştie că porumbelul alb înseamnă pace.

61

Cînd bat tunurile, porumbelul nu zboară. Lui îi place să se înalţe sub bolta albastră şi senină. E blînd şi prietenos. Dacă ştii cum să—l chemi, vine să—ţi ciugulească din palmă. Şi copiii, toţi copiii ştiu cum să—l cheme. Palmele lor sînt calde şi primitoare. Porumbelul se opreşte din zbor în palmele lor. Se lasă mîngîiat, închide ochii şi visează. Visează cum peste ani, inimile copiilor vor creşte, vor arăta ca inimile tuturor muncitorilor : puternice harnice. Toate minunile din lume le—au zămislit ele. Clădirile înalte, Înalte, care stau la taifas cu norii şi căsuţele mici, prietene cu florile, cu iarba şi furnicile, pe toate, mîinile lor le—au făcut. Şi nu le—au făcut pentru ca să le distrugă bombele. Uitaţi—vă bine, copii : pe fiecare zid de casă muncitorii) cînd au înălţat—o, au desenat un porumbel alb. Dacă o să vă uitaţi bine, nu se poate să nu—l vedeţi. Ploaia nu izbuteşte să—l şteargă, vopseaua nouă nu—l acoperă. Nu—i aşa că—l vedeţi ? O, ce bine ar fi să—l vadă toţi oamenii de pe pămînt ! Pentru că unii încă nu vor să—l vadă...

Odată, într—o ţară, în Franţa, un băieţel a desenat pe zidul unei case un porumbel alb. L—a pi—ins un poliţist „Cine te—a învăţat să faci asta?" l—a întrebat poliţistul. ”Nimeni, a răspuns băieţelul. Îmi place mult casa asta. În ea m—am născut, în ea trăiesc. Am desenat porumbelul pentru că mi—o dragă. Nu vreau s—o distrugă bombele. Şi, de fapt, porumbelul nu l—am desenat eu. Cînd muncitori: au clădit casa, asta se înţelege, au desenat şi porumbelul. Dar mi s—a părut că nu—l văd toţi. Am dat şi eu o mină de ajutor ca să se vadă mai bine..."

Altă dată, în altă ţară, din America, o fetiţă neagră a decupat din hîrtie albă un porumbel. A scris pe el : „Copii,

62

iubiţi pacea ? Atunci veniţi după mine !" Şi purtînd porumbelul deasupra capului, a ieşit în stradă. Unul cîte unul, mai mulţi copii, albi şi negri, au lăsat joaca şi au început s—o însoţească. Nimeni n—o întreba pe fetiţă unde se duce. Fetiţa mergea în frunte cu porumbelul înălţat deasupra capului — şi copiii veneau după ea. Un domn i—a oprit: „Unde vă duceţi ?" „Nu ştiu !" a răspuns un băieţel. „Păi dacă nu ştii, de ce nu te întorci acasă !" a rîs domnul. Dar băieţelului nu i—a păsat de risul lui : „Nu ştiu exact, am vrut să vă spun. S—ar putea să mergem în mai multe locuri. S—ar putea să mergem la primărie şi să—i spunem domnului primar : de ani de zile tot spuneţi că ne faceţi o şcoală în cartierul nostru şi tot fără şcoală am rămas. De ce daţi banii pe bombe şi nu ne faceţi scoală ? Sau s—ar putea să mergem în faţa cinematografului şi să strigăm : nu ne trebuie filmul ăsta. Arată cum o fetiţă albă pălmuieşte un băieţel negru. E o ticăloşie ! Sau s—ar mai putea să mergem... mă rog, avem destule locuri unde să mergem. Important e că mergem !"

Altă dată, în altă ţară, mi se pare că într—una vecină cu noi, parcă Ungaria — da, aşa e, Ungaria ! — un băieţel a legat de piciorusul unui porumbel alb un bilet. A scris pe bilet : „Eu am plantat un puiet — voi ce—aţi făcut azi ?" Şi după o zi de călătorie, porumbelul s—a întors înapoi umplut cu zeci de rînduri scrise do copii : „Eu, Ilona, i—am împrumutat bicicleta mea lui Pista". „Marika e bolnavă ; i—

am dus lecţiile acasă." „Eu am reparat poarta grădinii." „Eu am luat doi de 10." Băieţelul s—a dus cu biletul la şcoală. Aici colegii i l—au cerut să—l pună la gazeta de perete. Şi nu oriunde : ci chiar în fruntea gazetei, sub titlul :

63

„Pacea ne e dragă". De ce tocmai acolo ? Pentru că biletul vorbea despre hărnicie, despre prietenie. Or, e limpede : cei prietenoşi şi harnici iubesc pacea...

Am desenat un porumbel alb ca să—l trimit copiilor tuturor copiilor de ziua lor. Prin el le—am urat: să fiţi sănătoşi şi voioşi, să creşteţi mari şi să trăiţi ani mulţi plini de bucurii. A fost oare în stare porumbelul alb să le spună atît se multe ? Da, fără îndoială. El a spus cuvîntul „pace" — şi cuvîntul „pace" le—a tradus apoi, pe limbii fiecăruia, întreaga urare. Ba, a mai adăugat şi de la el să fiţi prietenoşi şi drepţi, inimoşi şi curajoşi... ce mai ! a adăugat de la el tot ce e mai bun şi mai frumos pe portocala asta mare, mare care se învîrteşte în jurul soarelui pentru că iubeşte nespus lumina şi care este pămîntul nostru, al tuturor...

64

FARFURIA

Odată, băiatul sparse o farfurie. Cum, necum, o sparse: Cioburile farfuriei se uitară la el şi—l întrebară:

—Acum ce—o să spui mamei ?

—Nu—mi purtaţi voi de grijă, le răspunse băiatul. Ştiu eu ce trebuie să—i spun !

Auzindu—l bătrînul căpitan de corabie oftă :

—Vai de bătrîneţele mele, îşi zise el. Credeam că o să apuc o sută de ani stînd la cîrmă şi *pîcăind* din pipă. Dar se vede că mi—am greşit socotelile. De bună seamă că băiatul o să—i spună mame—i : „S—a deschis uşa, s—a făcut curent, şi corabia de pe poliţă a căzut pe masă. Pe masă era farfuria... şi... uite aşa s—a spart!" Iar mama o să spună ce—a mai spus : „Corabia asta nu mi—a plăcut niciodată. O s—o aruncăm în pod". Da, aşa o să se întîmple, şi cu o să—mi sfîrşesc zilele într—o ladă, vecin ou un sfeşnic ruginit şi cu o rîşnită de cafea care nu mai face doi bani. Păianjenii o să mi se cuibărească pe punte şi şoarecii o să—mi roadă barba, bineînţeles, fără ca măcar să—mi ceară voie. Voi ajunge, corabia şi cu mine, ceea ee se cheamă două epave. Privindu—ne, nimeni n—o să mai creadă că, odată, corabia mea a fost o navă vestită şi eu un căpitan viteaz. Cui o să—mi crai povestesc amintirile ? Ce—o să priceapă sfeşnicul

65

cînd o să—i povestesc o bătălie cu piraţi ? Ca să nu mai vorbim de rîşniţă ! Moara este hodorogită, n—a auzit de cînd e ea de lupte cu rechinii !

—Te văicăreşti degeaba, îi zise căpitanului motanul. Ce uşă, ce curent, ce corabie care a căzut ? Ce rost are să inventeze povestea asta de necrezut ? Simplu ca bună ziua, băiatul o să spună : „Motanul s—a urcat pe masă şi a spart farfuria". Crede mă, nu doresc nimănui ce—o să mi se întîmple mie. O să fiu luat de gît, dat cu nasul în cioburi şi poate chiar azvîrlit afară... Şi recunoaşte, n—am stat degeaba în casa asta. Tu, căpitane, vorbeai de nu ştiu ce şoareci pripăşiţi prin pod. Dă—mi voie să—ţi spun că de multă vreme n—a mai rămas unul. N—am dat niciodată greş la vînătoare, aşa cum niciodată n—am fost lacom şi nu m—am atins de bunătăţile din cămară. Nu—ţi spun asta ca să mă laud, ci numai că să te liniştesc pe tine. O să rămîi pe poliţă şi o să mai tragi din pipă încă mult şi bine. În schimb, eu cred că a venit vremea să—mi fac bagajele şi să—mi iau rămas bun.

—Mai uşor, mai uşor cu bagajele, îi ziseră motanului cioburile farfuriei. Băiatul n—are de ce să le amestece pe tine în povestea asta. Parcă—l văd ridicînd din umeri şi spunînd : ”Nu ştiu, n—am văzut cine a spart farfuria". Şi cum, în afară de el, nu era nimeni acasă, asta ce înseamnă ? Nimic altceva decît că farfuria s—a spart singură. Şi dacă farfuria s—a spart singură, ce înseamnă ? Nimic altceva decît că a fost de mîntuială şi a crăpat, fie pentru că era prea cald, fie pentru că era prea frig, fie, naiba ştie de ce... Dar aici e aici: Cine a făcut—o de mîntuială ? Meşterul,

66

bineînţeles. Şi cine a spus ? „Luaţi—o, e un lucru foarte bun ?" Vlnzătorul, bineînţeles. Ei bine, eu îi cunosc pe

oamenii aceştia. Primul o un meşter cum nu sînt mulţi, iar celălalt e un vînzător cum n—ar fi rău să fie toţi. Pacostea o să cadă pe ei..O să vină o vecină şi o să spună s „Parcă aveţi o farfurie cu floricele albastre. Vreau să cumpăr şi eu una. De unde aţi luat—o ?" „Lasă; nu mai cumpăra, o să—i răspundă mama, nu merită, e proastă, se sparge repede. O fi făcut—o un nepriceput, şi pe mine m—a dus cu vorba, ca s—o cumpăr, un om fără obraz." Şi uite cum doi oameni harnici şi cinstiţi vor fi ocărîţi pe nedrept. Nimic nu—i mai dureros.

—Adevărat, zise motanul. Decît să se întîmple una ca asta, mai bine să cadă vina pe mine. Eu n—o să mă pierd. La urma—urmei, n—au intrat şoarecii în sac...

—Prostii, zise bătrînul căpitan de corabie. Decît să se întîmple una ca asta, mai bine să cadă vina pe mine. Dacă e să stăm strîmb şi să judecăm drept, eu prea multe zile nici aşa nu mai am. Pe—o poliţă sau într—o ladă, undeva, trebuie s—o sfîrşesc...

Atunci intră mama şi văzu cioburile. Băiatul o ajută să le strîngă şi îi spuse :

—Eu am spart—o. Altă dată o să fiu mai atent. Bătrînul căpitan de corabie stătea la cîrmă, *pîcăia* din pipă şi privea Ia vecina lui, o ramă de scoici. Scoicile mal miroseau încă a mare, şi pentru un bătrîn căpitan de corabie nici un miros nu—i mai îmbietor.

Motanul torcea. Cu ochii pe jumătate închişi, visa ceva mic şi cenuşiu, gîdilîndu—i mustăţile cu codiţa.

67

Meşterul de la fabrica de ceramică se afla acasă, în papuci şi în halat, citea ziarul şi bea ceai într—o ceaşcă de porţelan.

Vânzătorul de la magazinul de farfurii vedea un film vesel şi rîdea cu gura pînă la urechi. Pe urmă veni noaptea şi roţi adormiră !

Aici, copii, povestea ar trebui să se termine, dar eu am uitat ceva. Am uitat să vă spun cum îl cheamă pe băiat.

Poate vreţi să—l cunoaşteţi ! Poate vreţi să—l scrieţi !

68

GREŞEALA DE NEIERTAT

Ieri dimineaţă, am numărat pe un derdeluş zece săniuţe. Ba nu, greşesc. Erau numai nouă. A zecea era un ghiozdan pe care un şcolar dintr—a doua îl prefăcuse în săniuţă.

Întîmplarea mi—a stricat tot cheful. Ce greşeală de neiertat făcusem, numărînd zece săniuţe cînd, de fapt, erau numai nouă. Oricine avea voie să greşească, dar tocmai mie să mi se întîmple una ca asta? Tocmai mie care, de cînd mă ştiu, am fost tare la aritmetică ? Nu mi—o puteam ierta. Cînd aveam vîrsta voastră, copii, eram atît de dibaci şi de priceput, mă descurcam atît de bine la aritmetică, încît dacă mă trezeai noaptea şi mă întrebai, de pildă : cît fac unu şi cu unu, imediat, fără creion şi hîrtie, fără bastonaşe, şi fără numărătoare cu bile sau cu castane, el numai şi numai din mintea mea isteaţă, răspundeam :

—Doi !

Palma mi se dusese peste şapte clase şi şapte şcoli. Se spunea despre mine că voi ajunge departe.

Şi uite că am ajuns !

Cred că aţi aflat, nu se poate să nu fi aflat că de curînd am fost numit Mare Dregător, Mai Mare Peste Toţi Dregătorii

69

, în Ţara Aritmeticii, avînd dreptul de a aduna şi a scădea, de a înmulţi şi a împărţi tot ce—mi doreşte inima.

De aceea şi acum, în fiecare zi, vin la mine o mulţime de şcolari cu probleme pe care nu le pot rezolva şi—mi cer să—i ajut. Aşa s—a întîmplat şi ieri dimineaţă. Au venit vreo cîţiva şcolari din clasa a doua, rugîndu—mă să le dezleg următoarea problemă :

„Dacă în clasa noastră sînt 40 de şcolari şi ştim că fiecare şcolar are un ghiozdan, răspundeţi : cîte ghiozdane sînt în dusa noastră ?"

Mi—am prins tîmplele în palme şi am început să mă gîndesc Deodată, în faţa ochilor mi s—a deschis, ca la cinematograf, priveliştea clasei a doua... Băncile aliniate că la defilare... şcolarii cu şorţuri pepit şi guleraşe albe... pupitrele cu ghiozdanele in ele... Am început să număr repede ghiozdanele şi la sfîrşit am răspuns :

—39 ! Fix 39 ! Exact 39 !

Un murmur de admiraţie m—a învăluit din tălpi pînă în creştet. Care mai de care, şcolarii se întreceau cu laudele :

—Uimitor ! Ce minte ascuţită ! Ce temeinică cunoaştere aritmeticii ! Aşa e ! într—adevăr, aşa e ! 39 ! Fix 39 ! Exact 39 de ghiozdane sînt în clasa noastră !

Murmurul de admiraţie n—a încetat decît în clipa cînd unul dintre şcolari m—a întrebat :

—Şi cum aţi reuşit să ajungeţi la acest rezultat ? Cum, adică, aţi judecat problema ? Ne roade curiozitatea întocmai cum roade un şoarece o carte de poveşti.

—Simplu, am răspuns. Oricine în locul meu ar fi fost gata să jure că în clasă sînt 40 de şcolari şi fiecare

70

are un ghiozdan, atunci în aceeaşi clasă trebuie să fie tot 40 de ghiozdane. Greşit ! Problema asta nu se judecă aşa. Judecata trebuie începută cu întrebarea : Ce este un ghiozdan ? După părerea mea, şi — trebuie să recunosc — a multor altora, un ghiozdan este un fel de cutie de piele, de material plastic sau de carton presat, care se prinde cu două curele de spatele şcolarului, şi în care acesta, şcolarul adică, duce la şcoală şi aduce de la şcoală cărţile, caietele, penarul şi tartina cu marmeladă. Chiar in cazul în care tartina e cu unt sau cu şuncă. Această definiţie a ghiozdanului rămîne neschimbată. Cînd însă ghiozdanul nu mai e ghiozdan ? După părerea mea, şi, iar trebuie să recunosc — a multora, ghiozdanul nu mai e ghiozdan atunci cînd e prefăcut în săniuţă. Toată lumea ştie ce este o săniuţă şi de aceea un ghiozdan prefăcut în săniuţă nu mai este ghiozdan, ci săniuţă ! Şi cum judecam mai departe ? Aşa : dacă într—o clasă sînt 40 de şcolari şi fiecare şcolar are un ghiozdan, dar unul dintre şcolari şi—a prefăcut ghiozdanul în săniuţă, atunci în clasa aceea vom găsi numai 39 de ghiozdane. Adică, în cifre.:

$$40— \frac{1}{39}$$

Simplu. Învăţaţi să judecaţi aşa, copii. În aritmetici, fiecare cifră poate ascunde o poveste. O poveste veselă, sau mai puţin veselă. Mie, nu vreau să vă ascund, îmi plac poveştile vesele şi ştiu că voi sînteţi în stare să—mi daţi prilejul să scriu numai poveşti vesele. Pentru asta

71

vă mulţumesc şi vă spun un secret : nu—i adevărat că am fost numit Mare Dregător, Mai Mare Peste Toţi Dregătorii, În Ţara Aritmeticii. Adevărul e numai că... ieri dimineaţă am numărat pe un derdeluş zece săniuţe. Ba nu, greşesc. Erau numai nouă. A zecea era un ghiozdan.

72

PRINŢUL

Ne—a rămas de la bunici o jucărie din alte vremuri — un prinţ de catifea. În strădania de—a—l face să semene leit cu un prinţ, meşterul păpuşar nu uitase nimic : îi atîrnase la şold o sabie strălucitoare, îl încălţase în cizme cu pinteni auriţi, dar, mai ales, îi înfundase în cap exact atîtea paie de cîte are nevoie orice cap de prinţ adevărat.

Cînd stăteam în casa veche, prinţul de catifea lenevea pe o pernă, în mijlocul unui divan. Cînd ne—am mutat, l—am închis într—o ladă cu vechituri pe care am suit—o în pod, şi nimănui nu i—a mai trecut prin minte să—l scoată de acolo.

Aşa a trecut un timp fără să mai ştim nimic de el şi poate că, peste cîţiva ani, l—am fi aruncat la gunoi. Dar, uite că socoteala din casă, despre care se zice că nu se potriveşte cu cea din tîrg, la noi nu s—a potrivit cu cea din pod... Prinţului nu i—a convenit tovărăşia moliilor şi a ieşit în lume.

Vi se pare de necrezut ?

Atunci, daţi—mi voie să vă spun că noi am fost de—a dreptul uluiţi.

Şi mai cu seamă eu.

73

Pentru că eu, cu mîinile mele, îl încuiasem pe prinţ în ladă — o ladă grea şi groasă de stejar — şi tot eu, cu mîinile mele, trăsesem de cîteva ori de lacăt ca să mă conving că nimeni şi în vecii—vecilor nu l—ar putea desface.

Şi, totuşi de necrezut, uluitor — n—aveţi decît să spuneţi cum vreţi — prinţul a ieşit din ladă. Cum de ne—am dat seama ? Iată ! Într—o zi, pe cînd stăteam la masă, am auzit în curte un glas poruncitor :

—Vreau îngheţata ? Să—mi cumperi îngheţată !

Am înlemnit cu toţii. Ne—am uitat unii la alţii şi am rămas aşa pînă cînd ni s—a sleit supa în farfurii.

Glasul auzit nu putea fi decît al prinţului. N—avea cum fi decît al prinţului. Spuneţi şi voi : oricine altul şi—ar fi însoţit cererea măcar de un „te rog", măcar de un „dacă vrei" sau „dacă se poate". Dar noi eram siguri, am auzit numai atît „Vreau îngheţată ! Să—mi cumperi îngheţată !" Fără „te rog" Fără „dacă vrei". Fără „dacă se poate". Numai un prinţ rîzgîiat porunceşte aşa.

Dar de unde şi pînă unde, un prinţ în curtea noastră ?

Ne—am repezit la fereastră.

Prea tîrziu.

N—am mai văzut pe nimeni.

Doar cîteva clipe, pe un gard, umbra unui băieţel. Fără îndoială însă că umbra şi cu atît mai puţin băieţelul nu avea nici în clin nici în mînecă cu glasul auzit de noi.

Atunci ?

—Cred că n—ai încuiat bine lada.?

—Am încuiat—o !

—Poate că are capacul vreo gaură..?

—N—are !

7 4

—O fi fundul spart...

—Nu—i. Cu neputinţă !

Ne—am reaşezat la masă, dar cred că e de prisos să mai adaug că numai masă n—a mai fost aceea. Asta s—a întîmplat într—o zi.

A doua zi, tocmai ne pregăteam să deschidem televizorul ca să vedem un film, cînd am auzit acelaşi glas — de data asta însă poruncind astfel :

—Vreau un balon ! Să—mi iei un balon !

Chiar dacă mă repet, copii, trebuie să spun că primul nostru gînd a fost tot la prinţ. Oricine altul şi—ar fi însoţit cererea măcar de un „te rog", măcar de un „dacă vrei" sau ”dacă se poate". Glasul auzit de noi nu rostise însă decît atît : „Vreau un balon !" „Să—mi iei un balon Fără „Te rog". Fără „Dacă vrei". Fără „Dacă se poate". Numai un prinţ rîzgîiat porunceşte aşa. Dar ce.să caute un prinţ in curtea noastră ? De unde şi pînă unde un prinţ printre atîţia oameni cumsecade ? Ne—am repezit din nou la fereastră.

Dar, din nou, prea tîrziu.

N—am mai văzut pe nimeni.

Dar, întocmai ca şi prima oară, pe gard, am zărit îndepărtîndu—se umbra unui băieţel. Ei şi ? Ce legătură putea avea umbra unui băieţel sau chiar băieţelul însuşi cu un prinţ ?

Atunci ?

—O fi avînd lada fundul spart...

—N—are !

Vreo gaură în capac..?

75

Cu neputinţă !

—N—ai încuiat bine lacătul.

—L—am încuiat!

Am deschis televizorul, dar, de asemenea, e de prisos să mai adaug că am văzut filmul fără nici un chef şi n—am înţeles mare lucru din el.

Nici a treia zi, cînd am auzii:

—Vreau la cinema ! Să mă duci la cinema ! Fără „te rog". Fără „dacă vrei". Fără „dacă se poate"...

Nici a şaptea zi cînd am auzit:

—Vreau o minge ! Să—mi aduci o minge! Fără „te rog". Fără „dacă vrei". Fără „dacă se poate"...

...Nici a zecea zi şi nici pînă astăzi n—am putut dezlega taina.

Mereu ieşeam la fereastră prea tîrziu şi mereu vedeam îndepărtîndu—se umbra unui băieţel care, firește, nici ea si nici băieţelul nu puteau avea nici o legătură cu prinţul.

Şi aşa se face că la întrebările celor din casă am început să răspund altfel.

—O fi avînd capacul lăzii o gaură..

—Da. Cred că are.

—Sau o fi fundul spart..

—Posibil

—Ori n—am încuiat bine lacătul...

—Aşa cred şi eu !

Dar nu m—am suit niciodată în pod, să controlez.

Şi, ca să fiu sincer, nu m—am suit de teamă. Ce m—aş face dacă aş găsi capacul şi fundul lăzii întregi, iar lacătul bine închis ? Mi—aş spune că prinţul n—ar fi avut cum să

76

iasă din ladă, şi pacostea ar fi căzut pe un băieţel ca tine... sau ca tine...

Aşa frică mai cred că prinţul nostru de catifea a ieşit din ladă şi toată vina o port numai eu. Trebuie să fiu atent. Să găsesc o ladă mai trainică si să răsucesc cheia în lacăt, nu o dată, nu de trei ori, ci de trei sute treizeci şi trei de ori. Ca să fiu sigur !

77

UN BĂRBAT LA CASA OMULUI

„Bună seara, stimaţi telespectatori, mîine o să fie vreme frumoasă, lăsaţi—vă acasă umbrela şi galoşii şi fîş—fîşul, plecaţi fără grijă, îmbrăcaţi numai în cămaşă ; soarele o să ardă toată ziua, o să fie cel puţin un milion de grade, aşa, nu mai staţi pe gînduri, duceţi—vă la ştrand sau la pădure sau unde vreţi, e păcat să staţi in casă pe o vreme atît de frumoasă, bună seara, stimaţi telespectatori, şi la revedere, ne vedem mîine la aceeaşi oră, ca să vă mai spun ce—a mai fost şi ce—o să fie !"

Cam asta voia să spună tovarăşul acela de la televizor : ţinea un băţ in mină şi vorbea cam aşa, numai că, bineînţeles, cu alte cuvinte, nişte cuvinte de—ale lui, anume făcui e ca să nu pricepi chiar tot ce spune, dar era şi aşa foarte limpede că ziua de mîine o să fie o frumuseţe ; masele de aer oceanic n—or să îndrăznească să pătrundă nu ştiu unde, iar maximele şi minimele din cursul nopţii vor fi cuprinse intre nişte cifre foarte drăguţe. Aşa că, auzindu—i, mama a plecat de acasă cu umbrela, tata cu fîş—fîşul şi amîndoi i—au spus băiatului să rămînă în casă, că vine o ploaie de la Cluj, aoleu ce ploaie vine de la Cluj !

78

Şi ploaia chiar a venit, însă mult mai tîrziu ; cînd a venit ea, toiul se rezolvase, vreau să spun că băiatul nu mai avea nici o problemă, se uita pe fereastră cum plouă, ca şi cum s—ar fi uitat la un film, putea să toarne cu găleata, că nici nu—i păsa. Înainte de ploaie, însă, s—a întunecat deodată, s—a făcut întuneric ca în cămară sau ca sub pat, adică un întuneric nu ca noaptea şi nu ca in tunel, ci unul prin care mai vezi cîte ceva. Şi a început să fulgere şi să trăsnească, mamă—mamă ce mai fulgera şi mai trăsnea ! Şi bunicăi îi era frică, mamă—mamă, ce frică. Şi era, şi lui Inimioară îi era frică, se băgase cu capul sub bibliotecă şi nici din coadă nu îndrăznea să mişte. Băiatul era singurul bărbat din casă, pentru că bunicăi, cum am zis, i se făcuse frică şi, deci nu mai putea fi socotită bărbat, iar Inimioară, de vreme ce avea coadă, nu putea să fie altceva decît căţel sau pisic, dar el era căţel. Ei bine, asta voiam să spun ; mare lucru un bărbat la casa omului ! Poate să se întunece afară cît pofteşte, poate să fulgere şi să tune o mie de ani, cu un bărbat la casa omului crezi că—i o zi ca oricare alta, n—ai probleme.

Dacă eşti, să zicem, bunică şi mori de frică şi te învîrţi prin casă şi—ţi frămînţi mîinile şi spui tot timpul „Vai, Doamne, ce prăpăd !" vine bărbatul de la casa omului şi—ţi spune : „Linişteşte—te, bunicuţo, că nu se întîmplă nimic, de trăsnet nu trebuie să te temi, pentru că avem paratrăsnet, l—am văzut eu cînd m—am suit cu nea Fane pe bloc să legăm antena ; toate trăsnetele se lovesc de paratrăsnet şi se sparg ca ouăle, apoi se scurg frumuşel în pămînt; e o plăcere să le vezi cum se scurg. De tunete nici nu mai vorbesc Tunetele sînt un fel de zgomote

79

, nimic mai mult, aşa ceva ea şi cum n—ar fi, zău nu merită să te plimbi prin casă din cauza lor, uite, ţi—ai pierdut şi papucul pe care ţi l—a cumpărat tata de ziua matale, vreau să spun papucii pe care ţi i—a cumpărat tata, că tare te mai dureau bătăturile. Nu~i nici un prăpăd, pe cuvînt că nu—i, am o revistă extraordinară, ţi—o dau să te uiţi la poze, are un milion de poze cu maşini, rîzi de te prăpădeşti să vezi cum aveau, odată, maşinile claxonul afară şi roţile cu spiţe, ea la bicicletă, rîzi de te prăpădeşti, nu alta !"

Şi dacă, să zicem, eşti Inimioară, cel mai slab şi mai zbîrlit căţel din cartier, care acum, din cauza fulgerelor şi tunetelor, te—ai băgat cu capul sub bibliotecă, vine bărbatul de la casa omului şi te ia în braţe, şi—ţi suflă în ochii speriaţi şi te scarpină după ureche...

Şi uite—aşa fulgerele se răresc, tunetele se aud din ce în ce mai departe şi începe să plouă. Atunci sună telefonul şi cînd duce receptorul la ureche, băiatul aude glasul mamei, care întreabă ce mai e pe acasă şi dacă s—au speriat de ploaie. „Pe acasă, răspunde băiatul, totul e în regulă." Cine şi de ce să se sperie de ploaie ? Bunica se uită la maşini, rîde de se prăpădeşte văzînd cum aveau maşinile claxonul afară, ca să nu mai vorbim de roţile cu spiţe ca la bicicletă. Şi Inimioară e cuminte, a adormit, probabil că visează că s—a găsit mingea verde cu care îi plăcea lui să se joace, dar nu s—a găsit şi nici n—o să se găsească, pentru că a furat—o cineva, mă rog, asta nu mai trebuie să afle Inimioară. „Bine, spune mama, mare lucru e un bărbat la casa omului !

80

Şi plouă, şi plouă, şi băiatul deschide televizorul şi iarăşi apare tovarăşul acela cu băţul la mină şi

sperie că plouă, spune ea şi cum n—ar vedea toată lumea că plouă, dar mai cu seamă ca şi cum nu tot el ar fi spus ieri că n—o să plouă. Ca să vezi !

81

RECUNOSC : EU SÎNT DOMNU' „DA, VĂ ROG !"

Ce să mai vorbim ? ! Cui îi place să se rîdă de el ? Spunîndu—vă că mie îmi place, mai întîi o să vă uitaţi la mine să vedeţi dacă glumesc sau dacă — lumea asta e mare şi multe se mai petrec în ea ! — nu cumva, vorba tatii, am sărit de pe şină !

Şi totuşi...

Şi totuşi, băieţi, pe cuvîntul meu de elev, de băiat mare, doisprezece ani împliniţi în aprilie, şi pe deasupra pionier dintr—a treia, că sînt cîţiva capsomani care rid de mine — şi mie nu numai că nu— mi pasă, şi eu nu numai că nu mă supăr, dar îmi place, mă bucură, abia aştept să—i aud rîzînd !

Hm ? Ce ziceţi de chestia asta ?

Acum poate că nu ziceţi nimic pentru că nu ştiţi încă despre ce e vorba, însă, la sfîrşit, precis că o să spuneţi ceva şi, zău, cred că aş fi în stare sa umblu o zi întreaga într—un singur picior, ori să—mi dau maşinuţa „Schuco" cu toate cele patru cauciucuri de rezervă, numai să vă aud.

Teribil aş vrea să vă aud ce ziceţi despre un om care se bucură Cînd se găsesc unii cate rîd de el.

8 2

Aceşti *unii,* în cazul meu, se numesc Costi, Radu şi Victor, cel poreclit „Năsel", pentru că are cel mai... vizibil (observaţi cît de fin mă exprim !) nas din cartier.

Şi azi—dimineaţă, cînd am ieşit în faţa blocului, i—am auzit şuşotind :

—Sst, vine domnu' „Da, vă rog !"

Eu sînt domnu' „Da, vă rog !" şi tot eu, domnu' „Cu plăcere !", domnu' „Trag o fugă !", domnu' „Mă întorc îndată !" Aşa mi se spune. Aşa mi se spune cînd sînt — cunoaşteţi expresia — „luat peste picior". Cînd Costi, sau Radu, sau Năsel, ori Costi, şi Radu şi Năsel laolaltă rîd de mine, iar pe mine mă bucură, abia aştept să—i aud rîzînd.

„Da, vă rog !" şi „Cu plăcere !" şi „Trag o fugă !" şi „Mă întorc îndată !" sînt, bineînţeles nişte cuvinte pe care le rostesc eu, aţi sesizat cred, nu—i mare lucru.

Mă strigă, de exemplu, un vecin de pe balcon :

—Mişule ! (aşa mă numesc : vine de la Mihai.)

—Da, vă rog !

—Mişule, du—te te rog şi ia—mi şi mie o pîine !

—Cu plăcere...

—Nu te supăra, dar acum m—am întors de la uzină şi...

—Nici o supărare. Trag o fugă...

—Mulţam, Mişule, prinde banii !

—I—am prins. Mă întorc îndată.

Asta se întîmplă mai cu scamă acum, în vacanţă, de două—trei ori pe zi, şi, firește, de fiecare dată mă strigă altcineva. Mama, vecina de la 4, bunica, nea Sandu (*montorul* care a lucrat pînă şi în India), nea Barbu, tanti Matilda (mama gemenilor), mă rog, are cine să mă strige

83

, stau într—un bloc cu opt etaje si ou patru apartament»
la fiecare etaj. Lume, berechet.

„Cei trei muşchetari" (cum s—au numit ei înşişi, Costi, Radu şi Viotor) rîd de mine de cîte ori mă aud răspunzînd aşa.

Habar n—am ce var, ce—o fi în capul lor. Poate că ar vrea să mă audă aşa :

—Mişule !

—Greşeală ! Mai formaţi o dată numărul!

—Mişule, fii băiat bun, ia—mi şi mie o pîine.

—Confuzie !

—Abia m—am întors, Mişule, de la uzină şi..

—Nu ţine, dom'le. Vezi de altul!

Ei bine, mie aşa ceva, cum se spune, nu—mi stă în caracter. Ce, mi se tocesc picioarele dacă trag o fugă pînă la alimentara, pînă la farmacie sau pînă la chioşcul cu ziare ? !

Rîd de mine :

—Ssst, vine domnu' „Da, vă rog !"

Sau :

—Salutare, domnu' „Trag o fugă !"

Îi las să rîdă.

Mie nu numai că nu—mi pasă şi eu nu numai că nu mă supăr, dar îmi place, mă bucură, abia aştept să—i aud rîzînd.

Pe cuvîntul meu !

84

VACANŢA CU PLOAIE

—La tine plouă ? mă întreabă la telefon deşteptul de Victor, mă întreabă de parcă n—am sta în acelaşi cartier, la nici două staţii de autobuz.
—Nu, îi răspund, la mine e cald şi frumos. Chiar mă gîndeam să ies cu bicicleta.
—Minţi !
—Bineînţeles. Cine te pune să mă întrebi tîmpenii ?
—Mă plictisesc. Casc şi dau telefoane.
—E o idee, spun. Poate că o folosesc şi eu.
Închid şi alerg în bucătărie. Apa pentru ceaiul lui bunicu' încă n—a fiert, dar nici nu mai are mult. Iau ceaşca lui din dulăpior, o clătesc, arunc în ea două linguriţe pline vîrf cu zahăr, tai o feliuţă subţire de lămîie — o tai cu ochii închişi, că altfel mi se strepezesc dinţii. Mă duc la bunicul şi—l întreb dacă să—i aduc la ceai biscuiţi. .
—Ce fel de biscuiţi ? ridică nasul din carte.
—Speciali pentru criza dumitale de reumatism, îi răspund. Cu *salicilat* şi spirt *camforat.*
—Iar eşti spiritual ?
—Iar, spun. Aşa—s eu cînd plouă.
—Poate stă, spune el.
—Poate, dar ar fi păcat.
85
Îi îndrept perna, îl înfăşor mai bine în pled şi iar alerg la bucătărie. Umplu cu apă fiartă ceaşca, adaug cîţiva stropi de esenţă (ceaiul prea tare nu—i face bine la inimă), aşez ceaşca şi cîţiva biscuiţi pe o tăviţă. Pe urmă, ca s—o fac pe nebunul, îmi atîrn un şervet de braţ, ca ospătarii, intru la bunicu deschizînd uşa cu piciorul şi purtînd laviţa în vîrful degetelor.
—Domnul e servit, spun. Trustul vă urează poftă bună.
Îl simt că ar vrea să zîmbească, dar se abţine. Nu vrea să mi—o iau în cap. Ţin neapărat să—l fac să rîdă şi adaug :
—Dacă mai doriţi ceva, sunaţi. Tot nu funcţionează soneria.
Ies repede, fără să mă mai uit la ei Se topeşte după mine, însă niciodată nu vrea să—mi arate. Seamănă cu tata, adică tata seamănă cu el, au amîndoi un haz nebun, ştiu că i—am moştenit în privinţa asta, dar nu vor să—mi arate. Foarte bine, prefaceţi—vă, tovarăşi, de voi credeţi că—mi arde mie acum ?
E zece. Îi rad lui ăla micu' două mere, alerg după el toată casa, pînă îl fac să le înghită, îl mînjesc pînă şi pe ochi. Îl iau de guler şi—l duc la baie, se smiorcăie, îmi cere răţuşca de plastic să se joace în cădă, îi spun că îi arăt eu răţuşcă dacă nu se duce să se culce, urlă, îi spun că n—are decît, am mai auzit eu urlete şi mai şi, pe urmă adoarme sugîndu—şi un deget. Nu i—l scot din gură, ca mama, mie nu mi—e teamă că o să—şi sugă degetul pînă la adînci bătrîneţe, încă nu am văzut oameni serioşi sugîndu—şi degetul.
86
Mi—ar plăcea să scriu ceva în jurnalul meu, am chef să mă aiuresc, îmi vin în minte nişte cuvinte care n—au nici un înţeles şi le—aş scrie tocmai pentru că n—au nici un înţeles, dar, cum zice tata, mă presează timpul. Mătur balconul — iar au aruncat vecinii de sus hîrtii ! — îi spăl tatii cîrpele maşinii şi le pun la uscat, le spăl de mîntuială, fără „Alba" şi după ce le agăţ în cîrlige, iar le duc la baie să le frec, chestia mă distrează, păcat că nu mă vede mama, mi—ar ţine o cuvîntare, despre treaba pe care o faci de mîntuială şi se răzbună etc. etc. Ala micu' a împrăştiat în toată casa jucării, i le strîng, şi mie mi le strîngea aia mare, uşa de la debara scîrţiu. Îi ung balamalele cu ulei, nu mai scîrţîie, intru iar la bunicu, îi îndrept iar perna, îl înfăşor iar în pled.
—Văd că ţi—au plăcut biscuiţii, îi spun. O să—ţi mai cumpăr cînd iau prima leafă.
—Mai va pînă atunci. Nu mai apuc eu ziua aia.
— O apuci, îi spun. Nu uita că am doisprezece ani.
— Şi ce să nu mai uit ?
—Să—ţi iei pastilele.
„Să—ţi ei pastilele" e un fel de a vorbi. I le dau eu, el numai le înghite şi se strîmbă.

—De ce te strîmbi ? îl întreb. Te alinţi ?

Iar se preface. Acum se preface că n—a auzit ce l—am întrebat, n—a auzit tocmai el, care într—o hală de cincizeci de strunguri auzea cînd stătea unul. Îl văd uitîndu—se spre măsuţa unde i—a lăsat mama o sin—gu—ră ţi—ga—ră şi acopăr repede măsuţa cu spatele.

—Bine te—a învăţat cine te—a învăţat, spune.

87

—Bine, rău, asta—i situaţia. Îţi urez somn uşor şi să—ţi crească pensia.

Pe urmă citesc vreun ceas, mîzgălesc cîteva rînduri în jurnal, ascult la radio o emisiune pentru automobilişti, împrumut unei vecine un pahar de ulei, se scoală ăla micu' şi introduc în el nişte brînză cu smîntînă.

Pe la trei vine mama, îi scutur fîşul, îi pun umbrela la uscat, în balcon, ea vede că n—am dus gunoiul şi oftează:

—N—am, nici un ajutor în casa asta...

—Bine, spun, n—ai, de la cine să ai ? !

Îmi fac un coif dintr—un ziar, să nu mi se ude partea mea cea mai reuşită, duc gunoiul, mă întorc în casă şi mă aşez cu mîinile în şold în faţa mamei :

—Sărăcuţa de tine, îi spun, nimeni nu te ajută în casa asta.

—Mare caraghios eşti, rîde ea.

Sună telefonul. E tot deşteptul de Victor.

—Mă, tu nu te plictiseşti ? mă întreabă.

—Ba da, îi răspund, casc şi dau telefoane.

—Minţi,

—Bineînţeles. Cine te pune să întrebi tîmpenii...

88

STRÎNGEŢI PUMNII PENTRU MINE, BĂIEŢI !

—Dragi tovarăşi, situaţia e albastră, mă mir că vă mai vine să rîdeţi. Ieri, un deştept a pus sare în compotul celei mai frumoase fete din Vaslui, azi, nu se ştie cine a uns clanţele cu marmeladă. Ce—i aici, tabără sau circ ? Vă rog să vă potoliţi, sînteţi băieţi mari, ar trebui să vă gîndiţi un pic !

Şi, spunînd acestea, comandantul unităţii ieşi din dormitorul nostru. Cele de mai sus sînt rezumatul meu la cuvintele lui, un rezumat exact în esenţă, înţelegeţi, limbajul îmi aparţine în întregime. Comandantul e profesor de limba română, vă daţi seama că a citit câteva biblioteci, probabil că nici prin somn n—ar spune „situaţie albastră" şi celelalte pe care eu mi le permit, pentru că—mi face plăcere să cred că e cine Ştie ce de capul meu. Bineînţeles, el n—a zis nici „cea mai frumoasă fată din Vaslui", sînt tot vorbele mele, *vasluianca* e slabă ca o scobitoare şi cînd duce paharul la gură ridică degetul cel mic în sus, „frumoasă" am făcut—o eu, de şmecher ce sînt, zău, de—ar trece odată timpul să mă fac şi eu om serios, numai de prostii mă ţin, toată ziua o fac pe nebunul.

88

Dar să lăsăm autocritica, la mine se vede că nu ajută. Ei bine, deşteptul care a pus sare în compotul *vasluiencei* şi cel care a mînjit clanţa (nu clanţele ; e totuşi o diferenţă) cu marmeladă sînt una şi aceeaşi persoană, adică eu, n—aş mai, fi ! Am vrut să—i distrez pe băieţi, grozav îmi place cînd o fac pe bufonul, şi acum nu ştiu unde să mă mai ascund, m—aş duce în pădure şi n—aş mai ieşi pînă la primăvară.

—Lasă, spune Manole, trece şi asta. se uită.

—Trece pe naiba, răspund, cum o să treacă ? Abia a început.

—Fii serios, spune frate—su geamăn, Călin ; comandantul c om cumsecade.

—Este, răspund, el este, dar acuma e vorba de mine.

—Ai aerul că—ţi pare rău, spune matematicianul, nu ştiu cum îl cheamă, are un nume de împărat roman, mi se pare că Octavian sau Cezar, în fine, ceva pe aţei.

—Chiar îmi pare rău, răspund, ar trebui să fac ceva fi nu ştiu ce.

—Lasă—le de glume, spune matematicianul—împărat, hai să ne culcăm, o să visezi că eşti un îngeraş şi mîine o să—ţi treacă.

—Nici nu mă gîndesc să mă culc, răspund, noaptea dorm buştean şi mîine mă scol tot un nătărău.

—Bine, fă ce vrei, dar lasă—ne pe noi să dormim.

—Noapte bună, le strig şi ies pe coridor.

Lumina e aprinsă pe coridor. Mă plimb o vreme cu mîinile în buzunare, mă uit la fotografiile înrămate, una e de la Bicaz, alta de pe Valea Oltului, a treia înfăţişează o cabană mică în vîrful unor munţi înzăpeziţi ;

90

e o poză foarte nu ştiu cum, de cîte ori o privesc mă ia cu frig.

Ies pe alee, fac la stingă, ajung la vila fetelor. Încă nu s—au culcat, abia a sunat gornistul stingerea, le aud cum rid şi vorbesc tare. Nu prea am curaj să le bat în geam, astea sînt în stare să arunce în mine cu toate pernele, dar trebuie să am curaj, n—au decît să arunce şi cu scaune. Bat. Iese una, Corina, o fată foarte simpatică.

—Ce pofteşti ? mă întreabă.

—Cheam—o pe *vasluianca !* o rog.

—Pe care din ele, că—s două ?

Era să—i spun că pe cea care, cînd duce paharul la gură, ridică degetul mic în sus.

—Cea înaltă.

—Amîndouă sînt înalte.

—Atunci cheamă—le pe amîndouă.

Nu trece mult şi apar *vasluiencele* la fereastră.

—Cu tine, îi spun uneia dintre ele, n—am treabă, scuză—mă că te—am deranjat.

Ea mă face necioplit şi se retrage. Rămîne numai cea căreia i—am deşertat solniţa în compot.

—Am venit să—ţi spun că eu ţi—am pus sare în compot.

—Mulţumesc pentru informaţie.

—Şi—am mai venit să te rog să mă ierţi.

—Eşti un...
Nu spune ce sînt. Îi răspund :
—Sînt tot ce vrei, dar iartă—mă !
—Mai bine du—te şi te culcă !
—Nu pot. Mi se întîmplă ceva nemaipomenit
— Ce ?
91
—Habar n—am. Probabil vreau să mă fac băiat de treabă.
—Era şi timpul.
—Crede—mă, e o chestiune foarte serioasă. Mi se întâmplă ceva nemaipomenit ! Mă ierţi ?
—Mă mai gîndesc şi—ţi spun mime.
—Mi—ai face un mare serviciu dacă m—ai ierta acum.
—Bine, du—te !
—N—o să te mai necăjesc, îţi promit !
—Am auzit, du—te !
—Noapte bună. Adică...
—Ce mai vrei ?
—Lasă... Noapte bună.
Voiam să—i moi spun să nu mai indice degetul mic cînd duce paharul la gură, dar mi—am dat seama că nu era momentul.
Plec spre vila comandanţilor. Îi găsesc în faţa uşii stînd in fotoliile de paie şi fumînd. Cineva tocmai spune că nu crede în farfuriile zburătoare. Altul îi răspunde că el crede. Şi eu cred, dar acuma părerea mea nu face doi bani. Dau bună seara şi—l rog pe tovarăşul Adamescu să vină puţin cu mine.
— S—a întîmplat ceva ? sare el.
—S—a întîmplat.
— Ce ? întreabă tovarăşa de muzică.
—Nu vă speriaţi, răspund, e ceva care s—a întîmplat azi—dimineaţă. O iau înainte şi tovarăşul Adamescu vine după mine. Aş merge aşa pînă la capătul pămîntului, dar mă opresc deodată şi spun :
92
—Eu am pus sarea în compot şi tot eu am uns clanţa cu marmeladă.
—Poarte urît, mă întrerupe el.
—Bacă era frumos, nu veneam să spun. Vreau să vă cer scuze.
—Asta mai merge, spune el. Dar cum de ţi—a venit ?
—Cred că era timpul, spun.
—Si eu cred, spune el.
—Eu nu prea obişnuiam să—mi cer scuze, mai spun. Acum mi s—a întîmplat ceva nemaipomenit. Mă întreb însă dacă mîine n—am s—o iau de la început.
—M—ar bucura să n—o iei.
—Dar dacă o iau ?
—Ce să—ţi spun ? Numai de tine depinde.
—Bine, spun, vă mulţumesc că m—aţi ascultat.
—Eşti grozav de protocolar, rîde el. Ne spunem noapte bună şi plec.
Băieţii s—au culcat. Mă dezbrac pe întuneric, îmi pun pijamaua şi mă sui în pat. „Totul e că mîine să n—o iau de la început, îmi spun. Ar fi păcat. Ar fi păcat, aşa, în general, dar şi pentru că, poate, vasluian ca şi comandantul se gîndesc acum la mine, le—a plăcut chestia cu scuzele, şi—au zis că viaţa e frumoasă, că oamenii au obraz. Ar fi păcat să creadă asta numai o noapte. Şi totul depinde numai de mine. Strîngeţi pumnii pentru mine, băieţi !"
93

NU FUGI, ZIUA MEA FRUMOASĂ !

Totul era limpede. Însuşi acest cuvînt *limpede, pe* care îl rostea din cînd în cînd cu inima uşoară, îi suna ca un pahar de cristal a cărui buză ai atins—o cu un bobîrnac, sunet straniu care parcă nu se adresează auzului, ci privirii, şi—ţi aduce în faţa ochilor strălucirea limpede a unui ţurţure de gheaţă, şi cerul limpede aşa cum n—a fost decît o dată, atunci cînd ai vrut tu să fie aşa, şi ai rugat toţi norii să se destrame, şi ei te—au ascultat. Totul era limpede, avea ceva din clipocitul izvorului acela de la Cheia, pe care, cînd îl descoperise, chiuise atît de tare, încît a văzut cu ochii lui cum se desprinde o aşchie de stîncă.

„Ce te—a apucat, mă ? îl ghiontise atunci Valeriu. „Mi—e bine, mi—e grozav de bine, răspunsese, nu mă întreba mai mult, că nu ştiu ce—i cu mine ; îmi vine să strig... orice... dacă vrei strig că urîţica de Paula e cea mai frumoasă fată de pe pămînt... că la tine ţin mai mult decît la fratele meu... că—mi plac clătitele cu magiun... Heeeei ! Ascultaaaaţi ! Cine nu ştie ce—i fericirea să mă întrebe pe mine. Dau lecţii graaaatis ! Atunci, ca şi acum, exista un singur motiv ; nimic nu—l apăsa, toate gîndurile îi erau drepte, luminoase, semănau cu nişte

94

lumînările proaspăt prinse în brad. Totul ora limpede. Toate erau în ordine. Mă rog, atunci, în excursia de la Cheia, găsise stării sale o explicaţie firească. Se ştie... şi dacă nu se ştie, se învaţă la şcoală, de asta nu scapă nimeni, că măreţia naturii îţi strecoară în suflet un fel de... cum se zice ?... În sfîrşit, n—are importanţă numele exact, îl stă pe limbă, o să—l găsească el odată şi odată, important este că sufletul ţi se umple cu ceva care te face mai bun, mai înţelegător, poate chiar mai uşor în sensul cel mai exact, adică iţi pierzi din greutate, îţi vine să pluteşti, să zbori... Dar acum ? Acum, în apropierea lui, nu se află nici izvorul acela învăluit într—o lumină misterioasă, viorie, nici aşchia de stîncă desprinsă după milioane de ani, pentru că i—a plăcut cum chiuie el, care şi—a părăsit după milioane de ani locul pentru el. Măreţia şi toate celelalte rămăseseră acolo, la Cheia, făceau, probabil, poezii, lingeau, probabil, prima zăpadă, aprindeau, probabil, cozile veveriţelor, ca. să vadă cum ard iarna nişte flăcări roşii. Acum el era acasă singur, stătea în mijlocul camerei, pe burtă, plimbindu—şi un deget printre frunzele verzi, şi gri, şi negre ale covorului, nu auzea decît ticăitul înăbuşit al ceasului de pe masă şi, din cînd în cînd, trîntindu—se uşa liftului. Ce explicaţie ar fi putut găsi acum faptului că—şi simţea inima ca un fulg, că—i venea mereu să se ridice şi să se aşeze în faţa oglinzii ca să se privească cum surîde, să vadă cum îi stă cînd surîde, aşa firesc, precum respiră sau doarme ? Ce explicaţie ar fi putut găsi acum faptului că se trezea rostind : „E limpede... limpede...", cuvîntul însuşi sunîndu—i cum nu se poate mai limpede ?

95

„E posibil, îşi zise, să se întîmple aşa, cînd te gîndeşti că a trecut o zi, la capătul căreia nu numai că n—ai *prea* multe să—ţi reproşezi, dar — la naiba cu prefăcătoria" modestia e un lucru minunat, nu însă cînd ne minţim cu ea — eşti chiar mîndru de tine, ai făcut ceva care te ridică în faţa propriilor ochi, ţi—ai strînge parcă singur mîna şi ţi—ai promite nişte ghete cu patine. E posibi îşi zise, să se întîmple aşa cînd pentru prima oară un cuvînt, cum e acesta : d e m n i t a t e — adică demnitate rostit rar, fără grabă, pe silabe — un cuvînt, dealtfel, destul de des întîlnit, fără nici un mister, îţi apare deodată cu o explicaţie mult mai profundă decît ar fi cineva în stare să ţi—o dea, mult mai corespunzătoare şi mai exactă decît ai găsi—o în dicţionar." Şi e bine. E neînchipuit de bine. Îţi vine să chiui şi apoi să—i dai un telefon lui Valeriu şi că—l rogi : „Valeriule, Valerică, suflete, nu te supăra, mai întreabă—mă o dată, ca atunci, la Cheia, ce—i cu mine, ce m—a apueat ? Am un chef nemaipomenit, Valerică, suflete, să—ţi răspund că mi—e bine, mi—e grozav de bine... tu eşti un om extraordinar.. Paula e frumuseţea întruchipată... i—am bătut pe englezi şi pe brazilieni la fotbal cu trei mii patru sute douăzeci şi şapte la zero !"

Demnitate... Doamne, frumos mai sună ! Şi adevărat mai sună ! Sună aşa, *cam aşa,* pentru că frumuseţea şi adevărul sînt atît de greu de exprimat cu precizie, of !... Domnul Dănuţ, din ultima bancă, n—are altceva mai bun de făcut şi se apucă să guiţe în ora de istorie. Domnul Dănuţ este atît de laş, încît cînd întreabă profesorul cine a fost neobrăzatul, nu se ridica, se apleacă

96

şi tace, se preface că—şi leagă un şiret. Profesorul insistă „Cine ?" Şi din nou : „Cine ?" Şi iarăşi :

„Cine ?" Domnul Dănuţ a sfîrşit cu legatul şiretului şi acum se uită în plafon. Atunci te ridici şi tu şi spui :
—Eu.
—Ce tu ? ! eşti întrebat.
—Eu sînt neobrăzatul.
—Pe tine te cunosc. Eşti un băiat liniştit.
—Vă rog să mă iertaţi ! Azi mi—am dat în petic
—Stai jos ! Te cunosc destul de bine.
—Vă rog să mă iertaţi ! Eu am guiţat, adică vreau să spun că în clasă s—a auzit un guiţat, şi cum nimeni nu şi—l recunoaşte, s—ar putea ca eu... Cineva trebuie să fi făcut asta.
—Îţi convine să te notez în condica clasei ca nedisciplinat ?
—Nu—mi convine, dar asta—i situaţia. Dumneavoastră aţi auzit un guiţat. N—a venit din altă clasă. Şi nici nu şi—l recunoaşte nimeni. *Cineva trebuie să şi—l recunoască.*
—Bine, stai jos, o să mă plîng tovarăşei dirigintă de comportarea ta. Şi ora se sfîrşeşte şi vine recreaţia. Şi vine recreaţia, şi odată cu ea vine şi Dănuţ care îţi arde două palme zdravene, că—ţi mai ţiuie şi acum urechile !
—Ce ? O faci pe zmeul cu mine ? Faci eroism ieftin cu mine ? Acum du—te şi mă reclamă, du—te şi mă reclamă, ai motiv să mă reclami ! Dacă nu te duci, îţi mai trag cîteva.
—Mai uşor, mai uşurel cu ameninţările. Aste două palme o să ţi le înapoiez cu prima ocazie, dar nu obişnuiesc să pîrăsc.
97
—Despre ce primă ocazie vorbeşti ?
—Ce, eşti grăbit ?
—Sînt.
—Regret. Eu nu. Am o groază de treburi. Prima ar fi că aştept să mă cheme tovarăşa dirigintă şi să mă certe că sînt neobrăzat în clasă.
—Eu am guiţat, nu tu !
—Acum nu mai are însemnătate cine. Faptul s—a consumat.

Şi sună de intrare. Şi urmează ora de matematică, fi ora de desen, şi ora de franceză... Trei ore şi între ele încă două recreaţii, şi în aceste ore şi în aceste recreaţii primeşti din partea colegilor bileţele cu acelaşi conţinut : „Dănuţ e un măgar : dacă tovarăşa dirigintă te va certa pe tine, noi ne vom ridica şi vom spune că n—ai făcut nimic. La toate, fireşte, răspunzi categoric : Nu !"

Şi vine ora de dirigenţie şi nimeni nu te mustră, şi mai e un minut pînă la sfîrşitul orei, şi exact atunci cînd te aşteptai mai puţin, ca la teatru, sau ca la fotbal, golul egalizator din minutul 90, cineva din ultima bancă se ridică şi spune ceva din care tu nu reţii decît că există pe lume şi fapte necugetate, că tot pe lumea asta există şt regrete, că nu şi—a dat seama, că altă dată n—o să se mai întîmple.

Dar pentru tovarăşa dirigintă lucrurile astea par să fie mai puţin importante. E,a vrea să ştie de ce această recunoaştere a venit atît de tîrziu, cui i se *datorează* această recunoaştere.

Şi atunci auzi tot din ultima bancă :

98

—Nu ştiu... Poate pentru că s—a purtat Vlad Costescu foarte demn... Vlad Costescu eşti tu. Foarte demn eşti tu.

„Heeeei ! Ascultaaaaţi ! Mi—e bineeee ! Mi—e grozav de bineeee !"

Se face seară. Dar totul încă se vede, totul încă e limpede, limpede.

Nu fugi, ziua mea frumoasă !

99

CARNAVAL

Ştiu încă de anul trecut. Dacă vrei să te distrezi bine la carnaval trebuie să te costumezi aşa, încît nimeni să nu te recunoască. Altfel îţi strici tot cheful. Cînd ţi—e lumea mai dragă vine Sandu şi—ţi aminteşte că ai să—i dai cincizeci de bani — „de la sucul ăla, mă, care l—am băut juma—juma şi tu ai luat şi căpăcelul de la sticlă şi ai zis că—i minge şi ai început să dai cu piciorul în el şi te—a văzut domnu Irimescu, administratorul de la M. 21, şi a zis că aşa nu se mai poate trăi, copiii de azi sînt ceva de speriat, în loc să înveţe dau cu piciorul în capacele..." — sau vine Violeta şi te întreabă de ce dansezi mai mult cu Paula — „tocmai cu Paula care s—a îngrăşat ca un butoi şi la geografie a zis că lacurile vulcanice sînt acelea în care, în loc de peşti, trăiesc vulcani..." — sau vine Dinu şi te trage într—un colţ să—ţi arate pixul cu douăsprezece culori — ”pe care mi l—a adus tata şi mama a zis că nu trebuia, pentru că e prea scump, şi tata a zis că numai un băiat au, şi mama a spus că el mă strică, şi tata a zis că—i treaba lui..." Ce mai, dacă la carnaval te recunoaşte cineva, eşti pierdut.

100

Uite de ce îmi sparg capul şi mă tot gîndesc cum să arăt anul ăsta la carnaval, ca să nu mă mai recunosc nici măcar eu.

Ce—ar fi, îmi trece prin minte, să mă costumez în pirat ? Să—mi leg un ochi cu pînză neagră, să—mi pictez pe bluză două oase încrucişate, să merg şchiop, sprijinîndu—mă într—o cîrjă, şi cînd trec pe lîngă cineva să spun misterios : „Fac prinsoare pe un burduf cu rom şi pe o coadă de balenă că tot eu voi ajunge primul la comoară ! Hai ! Hai ! Hai !" Ar fi ceva, dar de unde să iau cîrja ? Şi bastonul bunicului nu are nici un haz ; e un baston de
pensionar ; ce poţi găsi fioros la el ?

O idee ar fi să apar la carnaval deghizat în fratele meu Mircică. Cu boneţica lui albă pe cap, cu babeţica lui la gît, trăgînd după mine căluţul lui cu roate. Invit o fată la dans, şi deodată, încep să ţip: ”*Vleau* globul ăla !" sau „*Vleau* acasă". Nu—i rău, dar babeţica lui Mircea nu—mi vine şi dacă îi iau căluţul e în stare să urle o săptămînă.

Poate ar fi nostim să mă costumez ca fetele, într—o floare. Una de muşeţel. Trece cineva şi mă întreabă : „Ce mai faci, Floare de muşeţel ? „Bine, răspund, fac ceai ! Ştiţi ce bună sînt cînd te doare o măsea ? Bîrrr Nu merge..

Dar ce—ar fi dacă m—aş costuma în administrator de bloc, ca domnul Irimescu de la M. 21 ? În mod special nu mi—ar trebui decît o mustaţă şi o pălărie caraghioasă. M—aş pricepe să vorbesc ca el — nu m—aş mai pricepe : ”Nimeni n—are voie în faţa blocului ! Nimeni n—are voie în spatele blocului ! Vă iau mingea şi o fac piftie (Cum o fi oare piftia de minge ? Îi pui şi usturoi la fiert ?) Cine a adus

101

pisica asta ? Vreţi să umpleţi blocul de purici ? Tatăl tău munceşte şi tu le joci cu pisica ?" Mă rog, îi cunosc — nu l—aş mai cunoaşte — tot repertoriul. Nu ! Măcar la carnaval să scap de domnul Irimescu...

Să—mi iau rucsacul, ghetele cu ţinte, să fac rost de o pălărie cu pană de păun şi să mă costumez într—un excursionist care întreabă mereu : „Nu vă supăraţi, mai e mult pînă la cabană ? Nu vă supăraţi, ursii muşcă sau numai zgîrie ? Nu vă supăraţi, la radio s—a spus că nu plouă, atunci de ce plouă ?" N—ar fi rău, dar nici prea grozav.

Îmi trece prin cap să mă costumez într—un detectiv particular. Ca Manix. Văd o fată mîncînd o prăjitură, mă reped la ea, îi smulg linguriţa şi îi spun îngrozit : ,.Nu mai mînca, vrei să te otrăveşti ? Nu ştii că doctorul acela, care e de fapt contabil, şi e mîna dreaptă a banditului cu chelie, vrea să te ucidă fiindcă sora ta, care e de fapt fratele tău, vrea să—l moştenească singur pe unchiul tău, care e de fapt bunica ta !” Sau văd un băiat cîntînd, mă apropii de el tiptil şi—i şoptesc : „Nu avea încredere în ochelaristul de la tobă. Cînd era la grădiniţă cînta la saxofon, dar a jurat să treacă la tobă fiindcă vrea să se răzbune pe dirijor care i—a furat, cu ani în urma, biberonul plin cu lapte pasteurizat !..." M—aş pricepe grozav, dar ce să mă fac, dacă mă pufneşte rîsul.

Nu, fraţilor, pierd prea mult timp cu treaba asta şi carnavalul bate la uşă ; mă costumez cum o fi şi în ce oi găsi. Cu atît mai bine dacă mă recunoaşte Sandu. Îi fac cinste cu o sticlă întreagă de pepsi, să vadă cu cine are de—a face, că nu sînt zgîrie—brînză. Şi dacă Violeta o mai

102
bîrfeşte pe Paula îi spun să se uite în oglindă, că nici ea nu—i mai slăbuţă, iar în ce priveşte nemaipomenitele ei cunoştinţe şcolare, să—şi amintească dacă îi face plăceri de ziua cînd a răspuns că derivatul principal al laptelui e cafeaua cu lapte. Şi n—are decît să—mi arate Dinu un pix şi cu o sută douăzeci de culori ! Pe al meu, cu una singură, nu l—aş schimba pe nimic în lume. Nu mi l—a dat nimeni. L—am cîştigat singur, împreună cu servieta şi cărţile, la Olimpiadă. Las' să mă recunoască toţi, am un chef de rîs şi de dans, de două persoane — cum spune tata — şi nu mi—l poate strica nimeni.

Hei, dragi tovarăşi şi tovarăşi dragi, atac are poftă de rîs să stea la carnaval pe lîngă mine. N—o să—i pară rău. O ştiţi pe aia cu elefantul şi şoricelul ? V—o spun între două dansuri.

103

SEARA ÎN CARE A FOST ZIUA BUNICULUI

Sînt fel de fel de bunici, se gîndea Ducu, şi e foarte bine că lucrurile stau aşa, pentru că ar fi nu ştiu cum dacă toţi bunicii ar semăna între ei, ar avea toţi acelaşi reumatism şi, cînd ar lua pensia, ar cumpăra aceleaşi bomboane cu gust de portocală. Nimic nu i se părea mai frumos şi mai drept decît că bunicii se deosebesc unul de altul şi mai cu seamă că bunicul lui se deosebeşte de toţi ceilalţi.

Uite, pînă şi ziua bunicului lui în loc să înceapă dimineaţa, ca la alţii, a început abia seara, cînd de fapt trebuia să se sfîrşească. Cum e la alţii, la toată lumea, copii, taţi, mame — se ştie : ziua lor începe de dimineaţă. Ziua lui a început chiar cînd nici nu se luminase bine afară şi prin fereastră intra în cameră lumina aceea un pic cenuşie şi un pic violetă, venind de departe, strecurîndu—se parcă prin perdele de ploaie şi prin păduri. Atunci l—a trezit tata, mai bine—zis bărbia aspră a tatii şi mirosul lui de tutun.

—Stimate tovarăşe, află că azi e ziua ta. împlineşti şapte ani, primii şapte ani din cei şapte mii şapte sute şaptezeci şi şapte de ani, cîţi vei împlini peste şapte mii şapte sute şaptezeci de ani. Dacă n—ai nimic împotrivă, te

104

rog să creşti mare, să fii sănătos şi vesel şi patinelor să nu le faci duş, că ruginesc.

—Care patine ? a întrebat Ducu.

—Să zicem astea !

Şi tata a despachetat o pereche de patine cu rotile, care începură să strălucească în lumina aceea un pic cenuşie şi un pic violetă, adăugîndu—i şi un strop de argint verde.

Şi ziua mamei a început tot dimineaţa, nu chiar atît de devreme, dar tot dimineaţa, să fi fost zece sau unsprezece cînd tata i—a telefonat mamei să pregătească un milion de vaze, pentru că ii aduce el *ceva* ca să pună în ele, nu poate să spună ce, e secret.

Ziua tatii a început şi mai tîrziu, cînd a venit el acasă, la prînz, şi mama i—a pregătit plăcintă cu caise, care era să se ardă în cuptor, noroc că a venit o vecină şi a spus : ,.Mm, ce frumos miroase !", şi mama a sărit şi a spus : „Vai, plăcinta !"

Numai ziua bunicului a venit cînd se înserase de—a binelea şi, dacă mai întîrzia un pic, pleca fără să mai vină.

El, nepotul, s—a jucat toată ziua, mama a avut de făcut toate treburile de pe pămînt, tata a venit obosit şi s—a culcat

Şi bunicul ? Bunicul a făcut ce face în fiecare zi. S—a dus să cumpere pîine, a trecut pe la chioşc şi a luat ziarul, din care a citit şi i—a plăcut foarte mult că un alt bunic, dia altă ţară, face înconjurul lumii într—o barcă singur—singurel, doar cu o pisică şi un papagal. A ascultat pe urmă ştirile de la radio, şi iar a citit, şi iar a plecat să mai cumpere ceva, poate cafea, poate unt, cine mai ţine minte ?

105

Cînd s—a înserat de—a binelea şi băiatul a venit în casă, şi tata spunea despre o fată care cînta la televizor că—i zgîrie urechile, atunci mama a întrebat din bucătărie ;

—În cîte sîntem azi ?

—Poate vrei să ştii în cîte vom fi mîine, i—a răspuns tata, pentru că azi aproape că a şi trecut.

—Bine a spus mama. În cîte sîntem mîine ?

—În 21 !

—Cum ? ! a ţipat mama. Vasăzică azi e 20 ?

—Aşa s—ar părea, dacă între timp nu s—a schimbat numărătoarea.

—Vai ! Vai ! Atunci azi e ziua bunicului !

Şi mama a venit să—l sărute pe bunicul şi au sărit să—l sărute şi tata şi nepotul.

—Vai, cum am uitat, a spus pe urmă mama, ce rău îmi pare că am uitat ! Bunicul a rîs şi a spus că nu—i nimic, bine că mama îşi amintise totuşi, nu de alta, dar ar fi trecut ziua lui, aşa fără s—o bage nimeni în seamă.

Sînt fel de fel de bunici, se gîndea băiatul, dar bunicul lui nu seamănă cu nimeni — pînă şi ziua sa a venit într—o seară.

106

MĂCAR UN CUVINŢEL

Radu fu cel dinţii care veni să—l liniştească.
—Lasă, mă, o să treacă şi asta ! Pe urmă veni Lia :
—Hai, capul sus ! Apoi Ion.
—Nu te mai necăji. Se întîmplă.

Acum, rămas singur în clasă, se gîndeşte la ei cu duioşie. Ce prieteni buni. Toată clasa s—a grăbit să iasă în recreaţie, numai ei, ei trei, au simţit cită nevoie are el de un cuvînt de mîngîiere, şi s—au oprit să i—l spună. Ei bine, da. abia acum îşi dă seama cine îi sînt adevăraţii prieteni şi cine nu. Piatra de încercare a fost acest nenorocit de 4, pe care l—a primit la aritmetică. Cei cărora le pasă de el, cei care îi sînt prieteni adevăraţi nu s—au grăbit s—o zbughească la joacă, ci au venit lîngă el şi i—au spus : ”Lasă, mă, o să treacă", şi „Capul sus !" şi „Nu te mai necăji"...

...Dar Barbu ? Barbu, pe care—l socotea mai mult decît un prieten, poate chiar mai mult decît un frate, ce—a făcut pentru el ? A fost primul care a ţîşnit pe uşă. Ca din puşcă. Nici n—a întors capul spre el... Păi sigur, de ce să—l

107

întoarcă ? Ce avea de văzut ? Un om necăjit. Şi puţin îi pasă lui Barbu de un om necăjit. S—a dus glonţ să joace bîza, sau leapşa sau — de ce nu — să rîdă cu fetele de necazul lui. Bine, domnule Barbu, bine... Va să zică aşa ştii, aşa înţelegi tu să te porţi după o prietenie de aproape patru ani, asta ca să nu—l mai socotim pe cel de la grădiniţă ! Poate că o să mai vii la mine să împrumuţi pompa de bicicletă Şi poate că o să îndrăzneşti să vii şi la televizor, cînd joacă Rapidul... Pompă n—am. Nu mai am: Ba ca să nu mint, am, dar n—o mai dau. De ce ? Uite—aşa. Se strică. Se consumă. Nici tu n—ai vrut să—ţi strici, să—ţi consumi recreaţia ca să te opreşti lîngă un prieten, şi să—i spui un cuvînt, un cuvinţel de mîngîiere. Atît voiam de la tine : un „Lasă mă, o să treacă", un „Capul sus !" un „Nu te mai necăji !" Nu—ţi ceream să plîngi pe umărul meu. Nici să—ţi smulgi părul din cap. Un cuvînt, un cuvinţel, îmi era de—ajuns... Vrei să vii duminică la televizor ? Nu se poate. De ce ? Uite—aşa. Nu—l deschid. Nu mai pot să sufăr Rapidul. Nu mă interesează cînd şi cu cine joacă. Eu de azi ţin cu Butoiul—Rahova. Echipă mare. Numai internaţionali. Bate pe Rapid cînd vrea, eum vrea, şi la ce scor vrea. N—are probleme. Şi cînd o să—i bată, eu o să rid cu gura pînă la urechi, o să mă tăvălesc pe Jos de rîs. Că şi tu rîzi acum, nu te doare că eu mă perpelesc aici. Îţi arde de leapşa ? Bine, domnule Barbu, bineee... Pentru tine aproape pateu ani de prietenie cu fost nimic — asta ca să nu—l mai socotim şi pe ce) de la grădiniţă. I—ai pus în cîntar alături de douăzeci de minute de recreaţie şi recreaţia a atîrnat mai greu. Mă rog. Fiecare cu cîntarul

108

lui, cu obrazul lui. Eu, cel puţin, n—am ce să—mi reproşez Poate doar că am fost atît de naiv să cred în prietenia ta...

Cu ce ţi—am greşit eu ? Hai, spune cu ce ? Nu—i aşa că taci ? Şi de ce taci ? Poate că mă vezi necăjit şi nu vrei să mă contrazici ? Nu. Nu te doare pe tine de necazul meu. Taci pentru că am dreptate. Şi pentru că veni vorba de dreptate. Am de la tine nişte timbre. Două Australii ştampilate, din seria cu canguri. Ţi le—am lăsat. Spuneai că—ţi plac cangurii, că au buzunar. Ei, să nu—ţi mai placă. Să nu mai aibe buzunar. Că nici mie nu—mi place cum te porţi tu cu mine... Cuţitul pe care ţi l—am dăruit de ziua ta, n—avea grijă, n—o să ţi—l cer înapoi. Eu însă îţi stau la dispoziţie oricînd, cu cartea pe care mi—ai dat—o tu de ziua mea, şi ai scris pe ea : „Cu prietenie". Ai scris cea mai mare minciună. De ce să ţin în casă o minciună ? Ca s—o pot răsfoi ar trebui să—mi îmbrac mănuşile şi pe urma să mă spăl pe mîini în zece ape. Da, domnule Barbu, da... Trădarea prieteniei se plăteşte scump ! Nu mai eşti un puşti. Ai ajuns într—a patra, eşti pionier, te—am ales comandant de detaşament. Ai putea să ştii, şi încă prea bine, cum trebuie să se poarte un prieten. Fiindcă, repet, nu—ţi cercam nimic deosebit. Un cuvînt doar, un cuvinţel. Radu, Lia, Ion, cum au găsit ? Numai tu... Uşa trîntită îl face să tresară. A intrat Barbu transpirat, gîfîind :
—S—a făcut. Totul e în regulă. Record mondial la sprint. Am alergat pînă la tata să—i spun să nu mă mai aştepte la trei, ca să mergem să—mi ia pantofi. Vin după masă la tine şi pînă nu—ţi intră în cap descompunerea

109

numerelor, nu mă las. Se poate, mă ? Patru ? Tu şi patru ? Păi nu—ţi crapă obrazul ? Ce faci mutra asta? Poate că ai vrea să—ţi spun : „Lasă, o să treacă, nu te mai necăji !" Ba necăjeşte—te, frăţioare, necăjeşte—te, că n—ai nici un motiv să sări în sus de bucurie... Ai mîncat ? Nu ? Hai că am o tartină. O facem juma—juma...
110

ATÎT ŞI NIMIC MAI MULT

Sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Mama îi spune vitrină, dar băiatului îi sună mai frumos ferestruică şi—i spune aşa cum îi sună lui mai frumos.

Dulapul — fără ferestruică — e al tuturor : şi—al tatei, şi—al mamei, şi—al băiatului. Ferestruica e numai a tatii. Aici păstrează el o sumedenie de lucruri despre care — dacă ai şapte ani, cîţi are băiatul — e destul să ştii că n—ai voie să te joci cu ele. Fireşte, poţi să—ţi tragi un scaun lingă dulap, să te urci pe el şi cu nasul turtit de geamul ferestruicii să priveşti înăuntru. Nimeni n—o să te împiedice. Printre lucrurile pe care le păstrează tata în ferestruică se află şi o cutie roşie. E cît palma băiatului, nici mai mare, nici mai mică, de parcă ar fi fost făcută înadins, pe măsura palmei băiatului. În cutiuţa roşie se află decoraţia tatei. Decoraţia se numeşte „Medalia Muncii" şi despre ea — chiar dacă n—are decît şapte ani — băiatul ştie mai mult decît despre toate celelalte lucruri din ferestruică. Tata a socotit că despre decoraţie nu—i destul să—i spună doar că n—are voie să se joace cu ea. Atîta ar fi fost prea puţin.

I—a povestit băiatului tot ce se putea povesti...

111

...Şi uite că de aici, de la povestea tatei despre decoraţie, a început o altă poveste, cea pe care o citiţi acum.

Vasăzică n—aţi uitat — sus, în stîngă, dulapul are o ferestruică, şi—n ferestruică, tata păstrează cutiuţa roşie, mare cît o palmă mică, în care se află „Medalia Muncii".

Băiatul stă în pat şi se uită la ferestruica dulapului. Nu—i acasă decît el. Mai întîi a plecat tata pe şantier, pe urmă a plecat mama la fabrică. Poate să fie ora şapte sau şapte şi un sfert — sigur e însă că nu—i încă opt. La opt fără zece, colega lui de bancă va trece sub fereastră şi—i va striga : „Hai la şcoală !"

Băiatul stă în pat şi se uită la ferestruica dulapului. Trebuie să se spele, să se îmbrace şi să—şi strîngă patul. E băiat mare. Într—a—ntîia. Poate să se spele singur, să se Îmbrace şi să—şi strîngă patul singur. Poate, dar uite că azi n—are poftă de toate astea. N—are poftă şi gata ! Ce—o să se întîmple ? O să vină colega, o să—l strige, dar el o să—şi tragă plapuma peste cap şi n—o să—i răspundă. Fetiţa o să—l mai strige o dată şi poate de zece ori. El nici n—o să se mişte de sub plapumă. O să—şi spună încet, încet de tot, poezia despre „Zdreanţă — cel cu ochii de faianţă". Nici n—o să ajungă bine la jumătatea poeziei şi fetiţa o să plece. Aşa o să scape de tot ce n—are poftă în dimineaţa asta O să scape şi de spălat şi de îmbrăcat şi de strîns patul! N—o să—i pară rău însă de socotelile cu bile, de cuburile cu litere ?...

Băiatul stă în pat şi se uită la ferestruica dulapului. Nu n—o să—i pară rău de nimic.

1 1 2

O să ia din ferestruica dulapului cutiuţa roşie cu decoraţia tatei, o să se întoarcă în pat şi o să se joace de—a zidarii care primesc decoraţii.

S—a trezit cu gîndul ăsta, poate chiar a visat că aşa o să facă ; nu, n—o să—i pară rău de nimic !

Se dă jos din pot, apucă un scaun şi—l tîrîie pînă la dulap. Aici însă, deodată se opreşte.

Încercînd să se sprijine de spătarul scaunului, pentru a se ridica — şi—a văzut mîinile. Ar fi putut spune orice despre ele, numai că sînt curate nu ! Pe dreapta — o pată verde, pe stînga — o pată verde şi una vişinie de la acuarelele cu care a desenat aseară. A iritat să se spele aseară, A uitat şi mama să—l întrebe dacă s—a spălat. Ce—i de făcut acum ? Să apuce cu mîinile astea cutiuţa roşie ?... Îşi priveşte mîinile nemulţumit. Strîmbă din nas. Pe dreapta — pată verde ; pe stînga — o pată verde şi una vişinie...

La baie ! Repede, la baie ! În mîinile astea nu poate să stea cutiuţa cu decoraţia tată !

În baie, îşi potriveşte apa, apoi îşi freacă bine mîinile cu săpun. Cîţiva stropi îi ating faţa. Ce—ar fi să se spele şi pe faţă ? Şi dacă tot dă cu apă pe faţă, mare lucru să—şi săpunească şi gîtul şi urechile ?!

Se întoarce în cameră îmbujorat. Acum n—are ce să—l mai oprească în faţa ferestruicii dulapului. O să se urce pe scaun şi,..

Nu—şi duce gîndul pînă la capăt. Pe scaunul tras lîngă dulap şi—a văzut hainele. Mama i—a schimbat cămaşa cu una proaspătă, albă.

113

Pantalonaşii sînt aşezaţi „pe dungă", ca ai tatei. Alături, ciorapii care se întind ca o praştie. Se uită la haine, se uită apoi la ferestruică...

Cînd îşi pune tata decoraţia e întotdeauna sărbătoare. Marna îi scoate din dulap costumul cel nou, cafeniu, pe care tata şi—l îmbracă încet, privindu—se în oglindă şi alungind cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s—a prins de stofă. Abia pe urmă, da, abia pe urmă, îşi pune decoraţia.

Băiatul îşi scoate pijamaua, o împătureşte şi o aşază sub pernă. Se îmbracă apoi pe îndelete, privindu—se mereu în oglindă şi alungind cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s—a prins de cămaşă...

Acum poate să ia din ferestruica dulapului cutiuţa roşie cu decoraţia ! Decoraţia pe care a primit—o tata pentru că e unul din cei mai harnici zidari de pe şantier. Ehei ! Cum lucrează tata, ar vrea mulţi să lucreze ! Pac, pac, pac, a şi aşezat un rînd de cărămizi ! Dacă te uiţi un sfert de ceas cum îi aleargă mîinile — nu mai mult — te dor ochii ! Aşa o să lucreze şi el cînd o să fie mare. Şi tot zidar o să se facă. Pac, pac, pac, un rînd de cărămizi ; pac, pac, pac, altul. într—o lună, o stradă ! Într—un an, un oraş !

Se repede la pat şi începe să strîngă aşternutul. Pac, pac, pac, bate pernele şi le aşază una peste alta. Pac, pac, pac, acoperă totul cu cuvertura şi, cu degetele făcute greblă, piaptănă *franjurii* cuverturii, ca să nu se încalece unul peste altul, ci să cadă drept, în jos, ca nişte lumînări...

În clipa cînd termină aude de afară strigătul cunoscut. Răspunde grăbit: „Vin îndată !" Apucă ghiozdanul, încuie

114

Uşa, scoate cheia din broască, o bagă sub preş şi aleargă în stradă.

Sus, în ferestruica dulapului, cutiuţa roşie, cu decoraţia tatei, nu ştie nimic din tot ce s—a întîmplat, şi de fapt nici n—are ce să ştie, pentru că nu s—a întîmplat nimic. Un băieţel de şapte ani s—a sculat, s—a spălat, s—a îmbrăcat şi şi—a strîns patul — iar cînd a fost gata cu toate a venit colega lui de bancă şi l—a luat la şcoală.

Atît şi nimic mai mult!

115

MAI E MULT PÎNĂ DISEARĂ ?

Mă uitam la soare, mă uitam la el cum mă uit eu, cu ochii închişi, ca să—l văd roşu, un fel de roşu care nu se poate vedea decît aşa. Stăteam pe banca din fata blocului, Pif dormea Ia picioarele mele şi doar din cînd în cînd scotea cîte un scîncet, probabil visa că iar i—am ascuns mingea. Aveam pe genunchi o carte pe care încă n—o începusem, nu mă înduram s—o încep, că era prea subţire şi mă temeam că o să se termine prea repede, iar eu voiam să înţeleg atunci, nu a doua zi, nu altă dată, ce se întîmplase cu Sandu, mi se părea că dacă va veni seara, fără să înţeleg, n—am s—o mai pot face niciodată.

Pe scurt, băieţi, că n—avem timp, mai trebuie să—mi fac şi lecţiile, mai am destule treburi.

Sandu — Băcăuanu I. Alexandru — e prietenul meu, colegul meu de bancă, cel care ştie despre mine poate mai multe decît ştiu eu, cînd cumpărăm o gogoaşă o împărţim aşa încît nici un fir de praf de zahăr să nu cadă mai mult la altul, stăm amîndoi în fotoliu, cînd vine la mine la televizor, cînd mă duc eu la el, mama lui ne prăjeşte ouăle în aceeaşi tigaie, tata rîde de mine zicînd că sînt umbra lui, iar el într—o zi m—a întrebat, rîzînd : ,,Ce crezi că a zis tata despre mine ? A zis că sînt umbra ta.."

116

Pînă aici totul e bine şi frumos, o să spuneţi toţi că am de gînd să vă povestesc o chestie leşinată, numai bună pentru adormit fetiţele cu fundiţe, care merg de mînă cu bunicile la cinematograf şi seara se gîndesc la săraca Scufiţa Roşie, vai, vai, vai, cum o s—o mănînce măgarul ăla de lup. Vă înşelaţi dacă pînă aici a fost bine şi frumos, de aici încolo nu mai e.

Cunoaşteţi, cred, că doar nu sînteţi de pe altă lume, vorba „a fost pus la mijloc". Tata zice că vine de la jocul de oină. La oină, cînd eşti pus la mijloc, încasezi toate loviturile. Ei, azi mi—a venit mie rîndul să fiu pus la mijloc. Am ieşit în recreaţie şi, cînd ne—am întors, am găsit canadienele, şi fîşurile, şi pardesiurile fără nasturi : mai exact, cu nasturii tăiaţi şi împrăştiaţi pe duşumea. Unui singur avea pelerina intactă. Eu ! De ce tocmai eu, de unde vreţi să ştiu ? Era probabil mai pitită pe după altele. Dar convinge—i de asta pe detectivii din clasă I Nu, că eu le—am făcut pocinogul, nu, că o să văd eu, că o să plătesc eu!

—Măi copilaşi, le spun, voi nu mă cunoaşteţi ? Mie nu—mi stă in caracter aşa ceva. Eu am pretenţia că—s băiat deştept şi ăla care e—a apucat să taie nasturii e un rău. Nu mă acuzaţi pe degeaba, că mă bat cu toţi şi vă iau cu fărăşul. Am fost, ea şi voi, în curte. Nu ştiu ce naiba am făcut, dar am fost !

Puteam să le vorbesc pînă mîine, Bi ştiau una şi bună : dacă pelerina mea era întreagă, eu am tăiat nasturii. Nu roui sînt nişte puşti, ziceau, n—au de gînd să mă pîrască tovarăşei diriginte, dar în cealaltă recreaţie mă duc acasă, vin cu aţă şi ac şi cos la nasturi, pînă în secolul viitor.

117

—Asta s—o credeţi voi, le spun. În recreaţia cealaltă îmi mănînc liniştit sandvişul cu brînză, şi arunc şerveţelul la coş, ca un copilaş bine crescut ce sînt. Atît. Vizita la părinţi se amină. Cusutul nasturilor se suspendă.

Au hotărît să nu—şi facă singuri dreptate, era şi cam greu, nu sînt eu omul care să primească fără să dea, nu sînt sacul de antrenament al nimănui — dar mi—au promis că mîine o să mă bucur totuşi de o oră de dirigenţie foarte plăcută.

Am plecat ca de obicei, cu Sandu de la şcoală şi, deodată, pe stradă, mi—a trecut prin minte ceva care mi s—a părut îngrozitor.

—Ascultă, Băcăuanu I. Alexandru, îi spun, tu unde ai fost cînd m—au pus la mijloc ? !

—Acolo. Unde să fiu ?

—Ai fost acolo şi ai tăcut ?

—Ce voiai să spun ?

—Măi copilaş, ce—o fi în capul tău că mă mai întrebi ? Trebuia să spui tot. Să pui mina în foc că eu nu sînt în stare de o tîmpenie ca aia.

—Eşti caraghios, îmi spune. Dacă treizeci erau împotriva ta, mai conta la ceva cuvîntul meu ?

—Nu, spun. .

— Atunci ?

—Tu ştiai adevărul despre mine. Ştiai că nu—mi stă în caracter. înţelegi ?

—Nu. La ce naiba îţi trebuia adevărul ăsta, dacă el tot pe a lor o ţineau ?

—Îmi trebuia. Nu ca să—l conving pe ei. Să ştiu eu că am un prieten.

118

—Îl ai.

— Nu. Nu—l mai am.

Şi—am început să alerg, lăsîndu—l singur.

Acum mă uitam la soare, mă uitam la el cum mă uit eu cu ochii închişi.

Nimic n—ar fi mai frumos pe lumea asta dacă peste roşul soarelui s—ar suprapune o pată şi cînd aş deschide ochii să—mi dau seama ce e cu pata, dacă e un nor sau altceva, l—aş vedea pe Sandu stînd în faţa mea, acoperindu—mi lumina şi spunîndu—mi :

—Hai să—ţi explic ce s—a întîmplat cu mine, cum am fost eu, prietenul tău, laş.

Deocamdată nu venea nimeni şi eu doream să nu se termine ziua, trebuia să înţeleg atunci, nu altă dată. Nu cumva ştiţi ? Mai e mult pînă diseară ?

119

JOCUL CU UMBRA

Era încă iarnă, calendarul se încăpăţîna să ne convingă de asta, arătîndu—ne, negru pe alb, că februarie nu se sfîrşise, dar nouă puţin ne păsa de calendar. Mihai şi cu mine miroseam că primăvara e la doi paşi.

—Hai să hoinărim, Mihai !

—Hai ! Fără căciuli ?

—Fără.

—Şi fără fular ?

—Fără tot ce ne aminteşte de iarnă !

Ne scotea din casă mirosul primăverii. Mihai, fiul gazdei la care trăsesem în acele zile cînd nişte treburi mă aduseseră în orăşelul de pe malul Şiretului, avea nouă ani şi devenisem prieteni la cataramă din clipa cînd ne cunoscusem, pentru că ne lega ceva destul de greu de explicat, dar, poate, mai simplu de înţeles : el avea nouă ani şi eu avusesem, de mult, vîrsta asta, o cunoşteam bine şi ştiam ce preţ are şi mă străduiam din răsputeri s—o mai trăiesc ori de cîte ori aveam ocazia.

Păşeam alături pe o stradă nouă, largă, străjuită de blocuri în culori vesele. Călcam agale, fără grabă, tăcuţi, ca şi strada care îşi trimetea la culcare ultimii întîrziaţi.

120

Din loc în loc, deasupra noastră străluceau becuri fluorescente, învăluindu—ne într—o lumină alb—viorie, prelungindu—ne şi micşorîndu—ne umbrele, pe măsură ce ne depărtam sau ne apropiam de raza lor.

Pe Mihai, după cum observam, îl atrăgea jocul acesta al umbrelor, în care siluetele noastre păreau, cînd ale unor pitici cu capetele teşite, lipite de umeri şi cu picioarele retezate, cînd ale unor uriaşi spătoşi, cu braţe de macara, cu glezne înfipte în catalige.

—Te distrezi, Mihai ?

— Îhî.

— De unul singur ?

— Pot să—ţi spun şi dumitale.

—Dacă nu—i secret.

—Nu. Mă joc cu umbra. Mă opri, apucîndu—mi mîna :

—Uite, acuma mă arată aşa cum sînt. Nici mai mare, nici mai mic. Un elev în clasa a patra.

—A patra A sau B ?

— N—are importanţă.

Şi împingîndu—mă cîţiva paşi înainte :

—Acuma sînt mai mare. Aşa cum o să arăt la sfîrşitul şcolii.

—Exact. Parcă—ţi şi văd în buzunar certificatul de absolvire.

—Da. Mă uit la el şi mă gîndesc încotro s—o apuc ! ? Adică... nu e bine „mă gîndesc", plec direct, da, plec direct!

—Unde ?

121

—La profesională. Tata e lăcătuş.

—Ştiu. Şi vrea ca şi tu...

—Asta—i bună ! Dar mai întîi vreau eu. Ştiu de pe acum să meşteresc o mulţime de lucruri. Mama îmi spune...

—Am auzit : ”Drege tot al treilea !”

—Păi !

—Dar nu înţeleg de ce „al treilea". Primul doar e tata. .

—Nu. Primul a fost bunicul. Tata o „Drege tot al doilea". Rîdem. Noi doi rîdem de orice. Uite — aşa ne place nouă să rîdem, nu ne interesează că alţii nu găsesc nimic de rîs.

—Şi mai departe ? Mai departe ce—ţi mai spune umbra ?

Mai facem cîţiva paşi şi ne oprim.

—Acum am terminat profesionala, intru în uzină şi mă înscriu la seral !

Mi—o ia înainte, alergînd :
—Acum sînt student, ba poate chiar inginer. Îţi place cum arăt ?
—Foarte mult. Şi iar rîdem.
—Hai să ne oprim puţin aici, îmi propune Mihai.
—De ce ? Ai îngheţat ?
—Nu. Dacă mergem mai departe umbra mă face din nou mic.
—Bine. Dar rămîi tu aici. Eu mai merg şi cînd o să mă arate ca la nouă ani te rog să mă strigi, ca să mă opresc. Eu acolo vreau să mă opresc.
—Te strig.

122

Pornii cu ochii închişi şi deodată auzii :
—Stai!

Deschisei ochii şi mă oprii. Nu mai ţin minte cît. Poate o secundă. Poate un minut. Dar ţin minte că în secunda aceea, în minutul acela, a venit cu adevărat primăvara.
—Simţi, Mihai ? strigai. Simţi ?
—Da, a venit, e aici. Mirosul nostru... nu ne înşeală !

123

PRIETENII

Mie ideile îmi vin deodată. Şi uite aşa, deodată, mi—a venit şi ideea de a scrie un roman.

Vă vine să rîdeţi ? N—am nimic împotrivă. Primul care a făcut—o am fost chiar eu. Pe cuvînt. N—o să vă mint tocmai pe voi, întrebaţi—o si pe mama, dacă vreţi, cum m—a pufnit rîsul chiar in clipa cînd am rugat—o să amuţească bîzîitul aspiratorului, pentru că aveam nevoie de linişte — voiam să scriu un roman şi tot ceea ce lipsea era liniştea... Bineînţeles că mama mi—a spus că ar fi bine să—mi pun termometrul, poate am febră şi aiurez, iar dacă tot n—am ce face, dacă stau la biroul tatii, muşc din lemnul creionului, scuip aşchiile pe covor şi doresc neapărat să fiu urecheat, mai bine m—aş duce să cumpăr un borcan cu muştar, ar fi timpul s—o mai ajut şi eu cu ceva, că aşa i—a fost ei soarta, nu putea avea o fată, de mine a avut parte...

Observaţi deci că nu aveam condiţii prea prielnice pentru a scrie un roman, dar mă hotărîi să—l scriu fără să mă mai gîndesc la condiţii.

Partea proastă, o spun din capul locului, era că nu ştiam cum să încep. Sfîrşitul, pe cuvînt, n—o să vă mint tocmai pe voi, îl ştiam literă cu literă, mă gîndeam la o

124

frază foarte bine adusă din condei, despre sfîrşitul vacanţei, ceva cu miros de toamnă, cu castane pocnind pe trotuare şi frunze purtate de vînt, mă rog, o descriere de nota 10. La descrieri de natură nu mă bate nimeni, le am în buzunarul de ceas : vînt, ploaie, nori, fac ce vreau cu ele, le sucesc şi le răsucesc, fără probleme. Numai că nu voiam să încep cu aşa ceva. Nu se mai poartă, am citit eu într—o revistă că nu se mai poartă.

Mi—ar fi plăcut să pornesc la drum cu portretul unui băiat, unul de vîrsta mea, poate ceva mai înalt şi cu urechile aşezate la aceeaşi înălţime, nu stînga mai sus şi dreapta mai jos, ca mine, poate ceva mai puţin somnoros, nu unul de care să tragă mama un sfert de ceas pînă să se trezească, dimineaţa, ca mine, poate mai serios — cum să vă explic eu cuvintul ăsta serios ? — adică unui care, să zicem, cînd găseşte o pioneză se gîndeşte cum să prindă cu ea orarul şcolar, în perete, spre deosebire de mine pe care mintea nu m—ar duce decît la un scaun şi la pioneza aşezată cu vîrful în sus pe acel scaun... Vă daţi seama cam cine sînt. Săraca mama, dacă n—a avut parte de o fata !

Ei bine, mă gîndeam la un băiat cu care eu doresc din toată inima să fiu prieten, unul care, în recreaţie, să împartă cu tine tartina, să nu—i fie teamă că, împrumutînd de la el acuarelele, nu le mai aduci înapoi şi să nu—l vezi cum suferă cînd te lasă să faci o tură, două cu bicicleta lui. Nu ştiu ce părere aveţi voi, dar pe mine un roman fără un asemenea băiat nu mă interesează şi n—aveam de gind să încep fără el. Ori eram în stare să—mi imaginez un erou ca el, ori...

125

Uite aşa îmi frămîntam mintea, în timp ce aspiratorul bîzîia şi borcanul cu muştar rămînea nevîndut în raft la Alimentara. Smulgeam cu dinţii aşchii din creionul „Student", numărul 2, dar eroul nici că dorea (fiţi atenţi la stil !) să încalece pe pana mea şi să mi se înfăţişeze în toată frumuseţea lui. Trecu un ceas, şi eu nu scrisesem un rînd. Am aruncat creionul, am făcut hîrtia cocoloş ţi am ieşit în stradă. Băieţii erau toţi în păr, jucau o miuţă cu mingea lui Sile, muşcau din merele aduse de Gore de la bunică—sa, mai rîdeau încă de cele ce se întîmplase cu puţin timp înainte, cînd îşi întorseseră toţi buzunarele pe dos ca să strîngă doi lei şi cincizeci de bană cu care s—o împrumute pe Mariana, să vadă şi ea filmul de la „Gloria" ; se bucurau că venisem şi eu să joc mingea cu ei...

Şi ce mai încolo şi încoace, pe cuvînt n—am să vă mint tocmai pe voi, în clipa aceea îmi dădui seama că ştiu cum să încep romanul.

Eroul visat mă aştepta. Era acolo, în stradă, era unul dintre băieţi sau mai exact, mie îmi plac lucrurile exacte, erau toţi la un loc, plus Mariana.

Şi eram şi eu alături de ei, mă şi vedeam mergînd alături de ei la Alimentara, o şi auzeam pe mama spunînd :

—Ce—mi trebuie mie o fată, cînd am un băiat şi jumătate !

126

UN PUMN DE RĂBDARE

Odată a venit la mine un băieţel şi m—a întrebat :

—Spune—mi, te rog, cît trebuie să mai aştept ca să ajung mare ? M—am săturat să tot fiu mic !

Să ştiţi că n—aţi ghicit dacă vă închipuiţi că, în loc să—l răspund, pisălog cum sînt, m—am apucat să întreb la rîndu—mi de ce s—a săturat. Ştiam şi fără să—mi spună el. Şi eu am fost copil, pe cuvînt că am fost, şi cunosc destul de bine cîte necazuri şi numai din cauza tablei înmulţirii.

Asta fără să mai socotim problemele cu nuci şi cu mere, subiectele care se prefac a fi predicate şi predicatele care se deghizează în subiecte, numai şi numai ca să te încurce.

Asta fără să mai socotim că pentru fiecare amărît de strănut de—al tău mama intră într—o panică :

—„Vai, n—o fi răcit băieţelul ! Vai, nu l—o fi tras vreun curent !" Tata telefonează la policlinică şi bunica iese înaintea doctorului ca să—i explice, încă de la poartă, că de cînd e ea n—a văzut un strănut mai periculos.

Asta ca să nu mai socotim că un capăt de luminare ai şi tu şi pe acela ţi—l aruncă din buzunar, uite—aşa,

127

de—aia, pentru că „cine a mai văzut un băiat care să ţină în buzunar un capăt de lumînare ? !”

Asta...

Dar cred că v—am convins de ce nu l—am mai întrebat, la rîndu—mi, pe băieţel nimic, ci i—am răspuns, de îndată :

—Pînă o să fii mare mai ai foarte puţin. .

—Crezi ? s—a bucurat băieţelul.

—Sînt sigur, i—am răspuns. Totul e să mai ai niţică răbdare.

—Ei vezi, a oftat băiatul, tocmai asta e ceea ce îmi lipseşte. N—am răbdare. De unde aş putea să fac rost măcar de un pic, de un vîrf de cuţit, ori de o firimitură de răbdare ?

—Îţi dau eu, i—am propus. Am destulă. Adică vreau să spun, am atîta cît îmi trebuie pentru nevoile mele şi pot să mai dau o parte şi altora. Nu un vîrf de cuţit sau o firimitură, cum crezi tu, ci un pumn întreg. Am destule păcate, dar zgîrcit nu—s.

—Şi cînd mi—l dai ? m—a întrebat băieţelul.

—Oricînd, i—am răspuns.

—Azi ?

—Ca să fiu sincer, aş prefera mîine. Azi am nişte treburi. Mi—ar conveni mai mult mîine.

—Bine, a spus băieţelul. Mulţumesc frumos şi o să vin mîine.

Dar mîine n—a putut veni, pentru că a avut de rezolvat o problemă cu mere şi cu nuci şi a mai avut de muştruluit subiectele, să stea la locul lor şi predicatele să—şi vadă de treaba lor.

128

Şi a venit iar un mîine, şi băiatul tot nu a putut veni, pentru că a strănutat şi strănutul s—a prefăcut în guturai, un guturai care de cînd e bunica n—a văzut altul mai periculos.

Şi iar a venit un mîine, şi băiatul tot n—a putut veni — i s—a întîmplat ceva cu un capăt de lumînare, nu ştiu exact ce, dar bănuiesc ceva ce se poate întîmpla cu un capăt de lumînare găsit în buzunar.

Şi uite aşa a trecut timpul şi văzînd că băieţelul nu mai vine la mine, m—am dus eu la el. L—am găsit un bărbat înalt şi voinic. Lucra nu mai ţin minte ce şi a trebuit să—l aştept ca să—i pot spune că i—am adus pumnul de răbdare făgăduit.

—Care pumn de răbdare ? m—a privit el mirat. Am destulă. Adică, vreau să spun, am atît cît îmi trebuie pentru nevoile mele şi pot să mai dau o parte şi altora. Chiar ieri o fetiţă mi—a cerut să—i dau un pic. A zis că vine azi, dar probabil s—a luat cu treaba şi n—a ajuns încă...

Mare şmecher mai sînt, copii ! N—am pereche de şmecher ce—s ! Eu ştiam că fetiţa n—o să vină, dar nu i—am spus.

Spun numai ce—mi place mie. Nu vă supără, cred.

129

PRIMĂVARA ŞI TREI SUTE DOUĂZECI ŞI NOUĂ DE PISTRUI

—I—am numărat, îi spuse băiatul fetiţei cu pistrui.
—Ce ? întrebă ea.
—Pistruii tăi. Sînt trei sute douăzeci şi opt.
—Cînd i—ai numărat ?
—Aseară.
—Aseară nu ne—am văzut. Eu am stat în casă, m—am uitat la televizor.
—I—am numărat, fără să te văd. M—am gîndit la tine şi i—am numărat. Sînt trei sute douăzeci şi opt în cap.
—Rîzi de mine ?
—De ce să rîd ?
—Aşa rîdeţi voi, băieţii, de toate fetele.
—Nu chiar de toate.
—De care nu rîdeţi ?
—De cele ca tine.
— Ce am eu deosebit ?
—Pistruii.
—Mai au şi altele pistrui.
—Dar n—au trei sute douăzeci şi opt.
—Dacă mai rîzi de mine, plec.
—Dar nu rîd. Mai rămîi.
—Rămîn dacă vorbeşti serios.
130
—Vorbesc foarte serios. M—am gîndit la tine aseară.
—Şi ce—i cu asta ?
—M—am simţit bine, cînd m—am gîndit. Mi—am spus ce grozav ar fi fost ca tu să fi stat în alt oraş.
—De ce ?
—Ca să—ţi scriu.
—Ce să—mi scrii ?
—Nu ştiu. Aş fi ştiut, însă, dacă stăteai în alt oraş.
—Închipuie—ţi că stau în altul.
—Nu vreau. Mi—ar părea rău.
—Dar spuneai că ar fi grozav.
—Ar fi, dar mi—ar părea rău.
—Nu—i prea uşor să te înţeleagă cineva.
—Ba da ! E destul să vrei.
—Vreau, dar nu înţeleg. Ce ţi—a venit să te gîndeşti aseară la mine ?
—Mi—am adus aminte de pistruii tăi.
—Trei sute douăzeci şi opt.
—În cap. Şi ?
—Şi atît.
—De ce nu ţi—ai adus aminte de altceva ?
—Pentru că n—am vrut —, ştiu că stai la etajul patru, ştiu în ce clasă eşti, ştiu că ai un căţel alb, ştiu că ai patine cu rotile, ştiu că nu—ţi plac macaroanele. De ce să—mi aduc aminte de lucrurile pe care le ştiu?
—Nu, zău, nu—i prea uşor să te înţeleagă cineva. Plec în casă.
—Bine. Plec şi eu. Înveţi ?
—Îhî!
—Şi eu.
131
—La revedere !
—La... adică, mai stai un pic. Am mai văzut un pistrui. Unul pe care nu—l numărasem. Acum ai trei

sute douăzeci şi nouă. La revedere !

Şi băiatul rîse pentru că era primăvară — şi cel mai bun lucru pe care îl ai de făcut primăvara este să rîzi...

132

ÎN BALCON

Stăteau în balcon o fetiţă care se numea Maria şi un băiat care se numea Paul. O vreme se uitară amîndoi la nori şi Maria întrebă de ce toţi norii seamănă cu ceva. Paul nu ştiu ce să răspundă şi nici măcar nu avu vreme să se gîndească, pentru că pe stradă trecu o maşină de pompieri şi Maria îl întrebă unde arde. Paul nu ştiu nici asta, şi nu ştiu nici după aceea cîte frunze ar putea avea castronul de peste drum.

Şi uite aşa începu să—i pară foarte rău că nu ştie atîtea lucruri, că nu ştie tocmai el care o chemase pe fetiţă în balconul lui. Şi din clipa aceea se hotărî să ştie...

—Am glumit, spuse. Am glumit cînd ţi—am răspuns că nu ştiu. De fapt ştiu tot ce m—ai întrebat.

— Nu—mi mai aduc aminte ce te—am întrebat.

—Eu, da. Întîi m—ai întrebat de ce toţi norii seamănă cu ceva. Îţi aminteşti ?

—Da, rîse Maria. Dar era o prostie. Seamănă pentru că seamănă. Unul cu o pasăre, altul cu o corabie. Cine poate să spună mai mult ?

—Eu. Te interesează ?

—Dacă ştii...

—Ştiu. Norii vin de departe, nici ei nu se pricep bine

133

unde se duc. Şi tot mergînd aşa, se plictisesc. Şi atunci se joacă. Unul de—a pasărea, altul de—a corabia, altul de—a îngheţata cu frişca... Eu am văzut odată un nor care se juca de—a calul, avea şi hăţuri, avea şi şa, numai coadă uitase să—şi pună.

—De ce uitase ?

—M—am gîndit şi eu şi mi—am spus că tot din joacă. Se juca de—a un cal fără coadă. Era mai caraghios aşa.

—Adevărat ?

—Păi să vezi ! Dar şi mai frumos e cu maşina de pompieri.

—Care maşină de pompieri ?

—Cea care a trecut şi tu ai întrebat unde arde. Vrei să ştii adevărul gol—goluţ ?

—Vreau.

—Ei bine, nu arde nicăieri. Maşina a ieşit la plimbare. A fost bolnavă, a trebuit să stea cîteva săptămîni în garaj şi cînd s—a făcut sănătoasă, doctorul i—a spus să se plimbe în fiecare zi o oră, două. Plimbarea face foarte bine. Mai vezi un om, mai vezi o casă... Interesant, nu—i aşa ?

—Foarte.

—Şi încă asta nu—i nimic pe lîngă povestea castanului. Are un milion două sute treizeci şi şapte de frunze.

—Ai stat tu să le numeri ?

—Eu nu. El singur şi le—a numărat. Cînd era mic şi învăţa la şcoala castanilor, la prima lecţie de aritmetică, i s—a spus : Număraţi—vă cu grijă fiecare frunză. Cine nu poate sau nu vrea e lăsat repetent. Fără discuţie : re—pe—tent !

134

Maria voi să rîdă, ori voi să se mire, îşi aminti pe urmă că ceva voise atunci, dar mama o strigă să vină acasă. Cînd se auzi strigată. Maria mai voi să întrebe de ce trebuie să vină atît de repede, cît e ceasul, că trebuie să vină, dar nu mai întrebă. Îi spuse doar lui Paul :

—E grozav în balconul tău. Cînd pot să mai vin ?

—Oricînd, răspunse Paul. Chiar cînd nu sînt eu acasă.

—Nu, spuse Maria. Cînd nu eşti tu nici nu mai există balconul. Nu mai sînt nori, nu mai trec maşini de pompieri, nu mai cresc castani...

După ce plecă Maria, Paul începu să cînte la muzicuţă. Avea o muzicuţă mică pe care o putea ascunde în palmă — şi el cînd cînta şi—o ascundea în palmă, se înveselea, gîndindu—se că nimeni nu ştie de unde vine cîntecul lui : poate are un greiere în buzunar, poate poartă un canar după ureche, poate ţine o privighetoare în sîn. Cînd va fi mare o să se facă ceva care să le aducă oamenilor măcar o întrebare, măcar o mirare, dacă nu o bucurie întreagă.

135

VISUL

În dimineaţa aceea de noiembrie băiatul care se numeşte Radu nu întîrzie de la şcoală. Ei, şi ce—i cu asta ? o să mă întrebaţi. Ce ţi se pare atît de neobişnuit ca un băiat care se numeşte Radu să vină punctual la şcoală, într—o dimineaţă de noiembrie ? !

Da, aveţi dreptate, nu—i nimic neobişnuit, totul e limpede ca bună ziua — doar că mie, măcar cîteodată, îmi plac poveştile obişnuite, limpezi ca bună ziua. Ca asta, de pildă...

În vacanţă, într—o dimineaţă de iulie, Radu se trezi necăjit. Visase ceva frumos, visase că nu mai are opt ani, ci de trei ori pe atît şi, îmbrăcat într—un costum nou—nouţ, de cosmonaut, aşteaptă în cabina rachetei să zboare spre o stea, să zboare, să zboare... ei, aflaţi că tocmai din cauza zborului ăsta se trezi Radu necăjit. Tocmai cînd trebuia să se apropie clipa desprinderii de Pămînt, tocmai atunci, în clipa aceea nemaipomenită, Radu se trezi. Deschise ochii şi dădu de covorul înflorat, care acoperea peretele din casa bunicilor, simţi în nări mirosul acela fără nume, de soare şi zmeură, de vînt şi iar de soare. Pe urmă îl văzu chiar pe bunicul cu faţa în soare, cu barba zbîrlită de vînt şi trecîndu—i pe la nas un pumn de boabe parfumate de zmeură.

136

—Bunicule, de ce m—ai trezi! tocmai acum ? se bosumflă Radu. Visam ceva atît de frumos...

—Te—ai trezit singur, răspunse bunicul. Dar n—ai decît să închizi ochii, să mai tragi un pui de somn si să duci visul la capăt.

—Crezi că o să pot ?

—Încearcă.

—Nu, zise Radu, degeaba. Sint treaz, nu mai pot adormi.

Şi dădu să sară din pat, dar bunicul se aşeză lîngă el şi începu :

—Aşa eram eu. Cînd eram ca tine şi mă trezeam dintr—un vis, Tăceam un bot, de aici pînă în fundul curţii. Odată, ţin minte, am visat că eram şcolar, că aveam trăistuţă şi în trăistuţă tot felul de cărţi şi de calate. Aveam şi ghete şi ţopăiam cu ele prin zăpadă, bucuros, nevoie—mare, că sînt şi eu şcolar, că undeva, într—o bancă, am şi eu un loc. Cînd mă trezii, tocmai trebuia să intre învăţătorul nostru şi eu trebuia să mă ridic în picioare, să dau bună—dimineaţa şi să—i spun că ştiu să—l fac pe o ca un ou şi pe e ca o praştie... Îmi venea să plîng că tocmai atunci mă trezisem, pentru că n—aveam nici trăistuţă cu cărţi şi caiete, nici ghete n—aveam şi nici la şcoală nu mergeam, deşi trecusem binişor de şapte ani. Treaba mea era să păzesc raţele, nu să merg la şcoală... dar visul fusese atît de frumos, încît m—am hotărît să—l duc pînă la capăt. Am închis ochii şi... Minunăţie !... Eram iai ăşi şcolar ! învăţătorul mă ascultă o mie de lucruri şi—mi zise tot de vreo mie de ori „bravo !'... Tabla, băncile, pereţii clasei, totul se prinsese în horă în jurul meu.

137

Niciodată nu mai visasem ceva atît de frumos... Aşa, nepoate, n—ai decît să încerci şi tu...

Şi bunicul împinse uşurel capul băiatului pe pernă şi ieşi tiptil din odaie.

Asta, vasăzică, se întîmplase cu o jumătate de an in urmă. in vacanţa de vară, prin iulie, la bunici.

Într—o zi de noiembrie, una înainte de ziua *Aceea* de noiembrie, cu care am început povestirea, Radu, ieşind de la şcoală, văzu sus pe o schelă lucrînd un zidar. Era tînăr şi cînta straşnic. Cînd tînărul cobori de pe schele, Radu mai era tot acolo, privind.

—Îţi place ? îl întrebă tînărul.

—Mult.

— Ai vrea să ajungi şi tu ca mine ?

—Mai întrebi ?

—Atunci visează. Visează să fii şi o să fii !

Noaptea, Radu visă că se află pe cea mai înaltă schelă şi construieşte cel mai înalt bloc. Dar... Dar tocmai în clipa cînd blocul atingea norii şi saluta aviatorii, tocmai în clipa aceea sună ceasul şi Radu se trezi.

Să se culce la loc şi să încerce să continue visul ? O, ce frumos ar fi !

Să se culce la loc şi să întîrzie de la şcoală ? ! Nu. Se va scula imediat şi primul clopoţel îl va găsi în clasă. Sînt vise şi vise. Pe cel al lui, pe cel de acum, trebuie să—l viseze cu ochii deschişi.

Iată de ce nici în dimineaţa aceea de noiembrie, băiatul care se numeşte Radu nu întîrzie de la

școală.

Deschise ochii mari, de cum se trezi. Îi deschise ca să poată visa.

138

POMUL CARE FACE CIORI

Să vă spun de la început, ca să n—avem vorbe pe urmă : aceasta este o poveste despre un băiat care, într—o zi, a fost tare prostuţ : într—o zi, în loc să înghită pilulele de deşteptăciune, aşa cum face fiecare copil, el înghiţit celelalte pilule, acelea care sînt interzise copiilor.

Cînd l—am întîlnit eu, băiatul tocmai se întreba cum se numeşte pomul care face ciori. Cel care face mere se numeşte măr, cel care face prune se numeşte prun, ba nostimada e că pînă şi cel care face portocale se numeşte portocal ; de ce oare n—o fi ştiind el sau n—o fi avînd nume şi pomul care face ciori ? Că de existat există, îl văzuse el plin cu ciori, fusese pesemne un an bun şi pomul aproape că se apleca de atîtea ciori.

—A, i—am spus eu, care mă pricep deopotrivă de bine şi la pomi şi la ciori, pomul acela nu face ciori, ciorile vin doar şi se aşază pe crengile lui.

—Şi cad cînd se coc ? m—a întrebat băiatul.

—Nu, i—am răspuns eu, care, pe lîngă pomi şi

139

ciori, mă mai pricep şi la coaceri. Ciorile nu se coc.

—Rămîn verzi ? m—a întrebat băiatul.

—Nu, i—am răspuns eu, care, pe lîngă pomi, ciori şi coaceri, mă mai pricep şi la culori. Ciorile sînt negre, numai negre.

—Cît de negre ? m—a întrebat băiatul.

—Foarte negre, aşa cam ca o locomotivă neagră ce trece noaptea printr—un tunel, i—am răspuns eu, care pe lîngă pomi, şi ciori, şi coaceri, şi culori, mă mai pricep şi la locomotive, nopţi şi tuneluri.

—Am înteles, a spus băiatul, dar tot nu m—ai lămurit cum se numeşte pomul care face ciori...

—Asta pentru că i—am spus eu, una e pomul şi alta ciorile ! Pomul nu face ciori. Ciorile vin doar câteodată in vizită la pom.

—Da' merele cînd vin în vizită la măr ? m—a întrebat băiatul.

—Cu merele e altceva, i—am răspuns eu. care, pe lingă pomi şi ciori, şi coaceri, şi culori, şi locomotive, şi nopţi, şi tuneluri mă mai pricep şi la mere. Cu merele e cu totul altceva. Ele chiar cresc în măr !

—Şi după ce cresc zboară ? m—a întrebat băiatul.

—A, nu, i—am răspuns eu, care, pe lingă pomi şi ciori, şi coaceri, şi culori, şi locomotive, şi nopţi, şi tuneluri, şi mere, mă mai pricep şi la zboruri. Merele nu zboară, ele cad.

—De unde cad, dacă nu zboară ? m—a întrebat băiatul.

—Din măr, i—am răspuns eu.

—Şi ce fac merele în măr ? m—a întrebai băiatul.

—Fac ce fac şi ciorile, i—am răspuns eu. Stau.

—Am înţeles, a spus băiatul, mi—ai explicat foarte bine şi am înţeles. Te mai rog numai ceva...

—Ce ?

140

—Să—mi spui cum se numeşte pomul care face ciori.. ...Cînd m—am trezit din leşin era a doua zi, şi băiatul, a doua zi, n—a mai uitat să înghită pilulele de deşteptăciune — aşa cum face orice copil — astfel că, de îndată ce m—a văzut, m—a întrebat :

—Ştii să ţii un secret ?

—Ştiu, i—am răspuns eu, care, pe lîngă că mă pricep la pomi şi ciori, şi coaceri, şi culori, şi locomotive, şi nopţi, şi tuneluri, şi mere, şi zboruri, ştiu grozav de bine să ţin un secret.

—Bine, a spus băiatul, atunci află că nu există pomi care fac ciori.

—Îmi pare foarte rău, i—am răspuns eu trist. Dacă nu există, despre ce—o să mai stăm de vorbă ! ?

141

VINE, VINE, PRIMĂVARA !

Unii scot poveştile din buzunar, alţii din burtă, mă rog, fiecare este liber să le scoată de unde vrea.

Eu — să se ştie — nu le scot de nicăieri. Poveştile vin singure la mine, fără să le pese de vreme (odată o poveste a venit cînd ploua cu găleata şi ea nici măcar n—avea umbrelă), fără să—şi aleagă ziua (o istorioară mi—a deschis uşa chiar într—o marţi, cînd sînt trei ceasuri rele) ba uneori mă pomenesc cu ele şi noaptea (ca să mă trezească, mă trag de nasturii de la pijama, ori îmi turtesc nasul, apăsîndu—l ca pe un buton de sonerie).

Ieri, tocmai cînd îmi rădeam barba şi fredonam minunatul cîntec „Vine, vine primăvara" (afară era un ger de crăpau pietrele şi, cîntînd, eu mă prefăceam că nu—l bag în seamă), ieri, spun, pe la şapte dimineaţa mă trezesc că vine la mine povestea cu bulgărele de zăpadă. Mă salută, mă întreabă ce fac (parcă n—ar fi văzut că mă rad), îi răspund că fac bine, atît doar că lama e cam uzată şi—i propun să mă aştepte puţin în birou, să mă aştepte să luăm ceaiul împreună. N—am timp, îmi răspunde, şi, dealtfel, ceaiul îmi dă palpitaţii ; rade—te, nu te sfii, eu îţi povestesc repede ce am de povestit, pe urmă plec şi n—ai decît să aşterni pe hîrtie povestea mea, s—o publici,

142

ori să o arunci la coş, pe mine nu mă mai interesează.

Şi, aşezîndu—se pe policioara de la oglindă, calare pe coada periuţei mele de dinţi, cu picioarele sprijinite de o coajă de săpun şi cu un cot înfipt în tubul de crema de faţă, povestea cu bulgărele de zăpadă începu :

A fost odată un bulgăre de zăpadă. Se pitise după un bloc, şi cînd o fetiţă vru să intre pe uşa blocului, el ii strigă :

—Hei ! Opreşte—te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă asculţi, vin spre tine cu toată viteza, îţi intru în păr, mă bag pe sub gulerul paltonului, îţi închid ochii şi—ţi astup urechile cu zăpadă !

Şi, cu toate că fetiţa voia să intre, pentru ca să—şi vadă o colegă răcită, să—i ducă lecţiile şi să—i spună, în cazul cînd va strănuta : „Sănătate !" nu mai avu curajul să intre, nu—şi mai văzu colega răcită, nu—mi mai duse lecţiile şi nu—i mai spuse. „Sănătate !" — fiindcă nu mai avu prilejul să o audă strănutînd.

Pe urmă vru să intre în bloc o bunică. Tocmai luase pensia şi venea să aducă unui nepot o sută de grame de bomboane umplute cu alune şi să—l întrebe dacă îi plăcuseră bomboanele umplute cu cremă, pe care i le cumpărase tot din pensie, dar din cea de luna trecută !

Dar bulgărele de zăpadă îi strigă şi ei :

— Hei ! Opreşte—te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă asculţi, vin spre tine cu toată viteza, îţi intru în păr, mă bag sub gulerul paltonului, îţi închid ochii şi—ţi astup urechile cu zăpadă!

Bunica se sperie şi spuse tristă : „Iată cum arată un bulgăre de zăpadă din ziua de azi !" şi făcu calea întoarsă,

143

fără să—i mai ducă nepotului bomboanele umplute cu alune şi fără să—l mai întrebe dacă i—au plăcut cele umplute cu cremă, şi unele şi altele cumpărate din pensie ; este un amănunt care e păcat să fie uitat.

Mai încolo trecu prin faţa blocului un geamgiu. Păşea încet ca să nu alunece şi să spargă geamurile şi striga din cînd în cînd : „Geamuuuri", nu de alta, dar să nu creadă cineva că duce în spate uşi.

Cum îl văzu, bulgărele de zăpadă se legă de el:

— Hei ! Opreşte—te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă asculţi, vin spre tine cu toată viteza, îţi intru în păr, mă bag sub gulerul paltonului, îţi închid ochii şi—ţi astup urechile cu zăpadă, iar pe deasupra iţi mai sparg şi geamurile !

Geamgiul nu era un om fricos (intra singur în pivniţă, cînd vedea un şoarece nu se suia pe masă), dar acum se temu pentru geamurile lui şi se înapoie din drum.

Peste vreun ceas, soarele îşi făcu loc printre nori şi, văzînd ferestrele blocului, vru să intre prin ele. Era un soare de sfîrşit de iarnă sau de început de primăvară — asta nimeni nu ştie exact şi poate că e mai bine aşa ; îmbătrînim prea repede cînd le ştim chiar pe toate — era un soare foarte frumos, semăna cu un pepene galben, numai că era mult mai mare, îţi făcea o poftă grozavă să—l mănînci presărat cu zahăr, era un soare pe care mi—ar fi plăcut mult să—l vedeţi, v—ar fi bucurat şi pe voi să vedeţi cît de

bine ii stătea aşa de frumos şi de galben.

Numai bulgărului de zăpadă nu—i păsa de soarele acesta frumos şi, cum îl zări, îl şi ameninţă :

144

—Hei ! Opreşte—te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă as...

Dar în clipa aceea bulgărele de zăpadă simţi cum îşi pierde glasul, simţi cum îşi pierde greutatea, simţi cum îşi pierde îndrăzneala. Şi, uite—aşa tot începînd să piardă cîte ceva, îşi pierdu şi numele de bulgăre de zăpadă, rămase un biet ochi de apă, atît cît să încapă într—un ibric.

Sfîrşind ce avea de spus, povestea se dădu jos de pe policioară, mai bine—zis sări de pe coada periuţei mele de dinţi pe robinet şi de pe robinet pe vîrful papucilor mei. Am vrut s—o opresc să bem ceaiul împreună, însă n am mai găsit—o.

Probabil că de pe vîrful papucilor sări pe fereastră şi de pe fereastră în stradă.

N—am băut totuşi ceaiul de unul singur. Cînd m—am aşezat la masă, a intrat soarele, i—am dat şi lui o ceaşcă de ceai, şi, dacă mai ţin bine minte, mi se pare că a gustat şi un pic de pîine prăjită cu unt.

145

BANCA

Vara s—a sfîrşit. De mult. Şi ea a uitat de cînd.

Au căzut şi castanele din castan. Prunele sînt marmeladă de prune. Plouă de sus în jos şi, cîteodată, plouă atît de tare încît puţin îţi pasă dacă nu plouă de jos in sus.

Dacă întrebi cocorii, îţi vor spune că e toamnă, numai că au plecat şi cocorii şi n—ai pe cine întreba.

În curtea taberei nu mai e nimeni. Nimeni, aşa cum visa tovarăşul comandant—instructor să fie astă—vară după—amiază, în orele de somn.

Zilele numără (pînă în iunie) zilele.

Iar la bucătărie e o adevărată tragedie : nu mai miroase nici a iahnie, nici a sarailie. Doamne doar într—un colţ o uitată gulie.

Aici, în curtea taberei, a fost o bancă. De ce nu mai este ? N—o fi vreo poveste ? Ba este !

... Cu patru veri în urmă, un băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Aici a stat un elev din Rîmnicu—Sărat."

Şi s—a semnat.

146

Cu trei veri în urmă alt băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Pe—aici a trecut
un băiat de la Sascut,
drept care vă salut !"

Cu două veri în urmă, alt băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Pe—aici şi eu am fost
şi nu m—am simţit prost,
ba chiar aflaţi de la mine
că m—am simţit foarte bine !"

În sfîrşit, vara trecută alt băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Pe banca asta am citit
din scriitorul meu iubit,
Cartea s—a terminat şi eu am plecat
la Calafat.
V—am salutat !"

Acum, toamna, în tabără nu mai e nimeni. Nici banca. Cineva, poate vîntul, poate ploaia, poate şi vîntul şi ploaia au scris pe nisipul de sub ea :

—Aici a fost o bancă. Ţi—era mai mare dragul. Ce—a făcut, ce—a dres, a înghiţit—o briceagul..."

Vara s—a sfîrşit. De mult. Şi eu am uitat de cînd..

147

CĂŢELUL LATRĂ LA SFÎRŞIT

Povestea asta e cu trei băieţi şi un căţel, adică să nu mint, căţelul n—are cine ştie ce treabă în poveste — o singură dată va face „ham !", dar asta se va întîmpla mult prea tîrziu, atunci cînd totul se va termina. Cu alte cuvinte, căţelul face parte doar din decor.

Aşa ca soarele acelei dimineţi de ianuarie. Aşa ca pomul firav, care tremură de teamă că n—o să mai vină primăvara. Aşa ca banca de sub pom. pe care stăteau de vorbă trei băieţi.

Şi tot vorbind despre multe, unul dintre băieţi spuse :

—Tata e şofer. Conduce un camion. Într—o maşină mică nici n—ar încăpea. Chiar şi în cabina camionului de do patru tone stă puţin aplecat. Dar el nu crede că stă aplecat pentru că e înalt, ci pentru că aşa s—a obişnuit. Îi place să stea puţin aplecat cînd citeşte. Vreau să spun, cînd învaţă. Anul ăsta termină liceul la seral. învaţă şi duminica, pe cuvînt ! Dacă in casă e prea multă gălăgie, îşi trage o căciulă pe urechi şi învaţă.

—Şi tata învaţă, spuse al doilea băiat. E medic de cincisprezece ani, dar tot învaţă. Vine acasă cu zeci de cărţi şi de reviste. Mama, la început, se supăra :

— *„Mergi la cinema ?"*

— *„Nu, trebuie să învăţ !".*

—*„Ne—au invitat*

148

Dumitreştii la masă !"'

— *„Eu n—o să pot veni. Trebuie să învăţ !"*

Acum îl lasă în pace. Dacă—i place lui să înveţe !

—Voi o cunoaşteţi pe mama, spuse al treilea băiat. Cînd m—am născut eu era îngrijitoare la grădina botanică. Nu terminase decît patru clase. Acum e tehnician horticol. Şi încă mai învaţă. De cîte ori întreabă : „Să vă fac o ciulama ?" tata rîde şi răspunde : „Da, ciulama cu *asparagos* !" Asta pentru că odată, cînd gătea ciulama şi în acelaşi timp citea ceva despre planta asta, a scăpat cartea în cratiţă.. Cînd n—are timp ziua, învaţă, noaptea !

De undeva sună sirena unei fabrici.

—Ia te uită ! S—a şi făcut douăsprezece ! spuse primul băiat. Ce repede a trecut dimineaţa...

—Da, spuse al doilea băiat, şi noi care ne speriasem... Ne gîndeam că dacă chiulim de la şcoală n—o să avem ce face...

—Dar uite că nu ne—am plictisit deloc, spuse al treilea băiat...

Abia acum — acum, la sfîrşitul poveştii — căţelul făcu ”ham !" De ce atît de tîrziu, nu ştiu. Şi nu cred că ştia prea bine nici el. Era un biet căţel zgribulit. Nu i se putea cere prea mult. Să—i fi lătrat oare pe cei trei băieţi ? În poveşti totul e cu putinţă...

149

A FOST ODATĂ UN CIREŞ

A fost odată un cireş care s—a săturat să mai facă cireşe. Lîngă el, în livadă, prunul făcea prune, mărul făcea mere, ba pînă şi zarzărul care era abia un pui, nici măcar nu mergea la grădiniţă, credea că avioanele sînt nişte ciori mai mari şi muştele nişte avioane mai mici, da, pînă şi el, zarzărul, făcea cîteva zarzărele. Doar cireşul se săturase să mai facă cireşe. Vestea, bineînţeles, se răspîndi foarte repede, şi îngrijoraţi alergară la cireş mai mulţi oameni importanţi.

Alergă la cireş însuşi bătrînul academician—doctor—profesor—*docent*, şeful catedrei de clătite cu dulceaţă de cireşe şi autorul de faimă mondială al studiului intitulat : ,.De ce se fac cercei din cireşe şi nu se fac cireşe din cercei." Bătrînul academician avu o lungă discuţie cu cireşul care se săturase să mai facă cireşe şi plecă clătinînd din cap foarte amărît. Îl întrebase pe cireş de ce nu mai vrea să facă cireşe şi acesta îi răspunsese mai mult decît mulţumitor :

—Uite—aşa : nu mai vreau şi gata !

—Bine, nu se lăsă cu una, cu două, bătrînul academician ; dar ce—ai să faci dacă nu vrei să mai faci cireşe ?

—Nimic. O să stau !

150

Răspunsul acosta îl îngrozise cel mai tare pe bătrînul Academician. Auzise el multe pînă atunci, dar una ca asta nu. Nu dormi cîteva nopţi, frămîntîndu—se : „Cum adică nu mai vrea să facă nimic ? Asta nu se poate. Toţi trebuie să facem ceva !" Pe urmă — aşa—i viaţa, fiecare are treburile lui — bătrînul academician se apucă să scrie o nouă carte, una despre importanţa gemului de cireşe şi uită de cireşul care se săturase să mai facă cireşe.

Aşa cum spuneam, însă, la cireşul care se săturase să mai facă cireşe mai alergară încă mulţi oameni foarte importanţi. Este o adevărată plăcere pentru mine să—l amintesc aici pe cunoscutul om de ştiinţă *Abe Cede Efghehaş,* cel dintîi în lume care a observat că sîmburii de cireşe amare, cînd îi presezi sub talpă, fac altfel de „poc" decît sîmburii de cireşe albe sau roşii — şi este, de asemenea, o rară bucurie pentru mine să—l mai amintesc aici şi pe ilustrul savant *Icsigrec Zet,* cel care a demonstrat deosebirea esenţială dintre tartele cu cireşe şi tartele fără cireşe, ori cu prea puţine cireşe. Tuturor, cireşul le—a spus că el s—a săturat să mai facă cireşe, că intenţia lui este să stea să nu mai facă nimic. Discuţiile dintre toţi aceşti oameni importanţi şi cireşul care se săturase să mai facă cireşe nu duseră, din păcate, la nici un rezultat.

Atunci m—am hotărît să—l vizitez şi eu pe cireşul care se săturase să mai facă cireşe. Nu sînt specialist în cireşe, recunosc, eu viaţa mi—am dedicat—o studierii compotului de vişine — ceea ce e cu totul altceva — dar m—am dus la el, în simpla mea calitate de om care nu poate accepta ca cineva să stea fără să facă nimic.

151

A, dar am uitat să vă spun că nu m—am dus cu mîna goală, ci înarmat cu un topor, poale nu grozav de ascuţit, dar numai bun pentru a tăia un cireş care s—a saturai să mai facă cireşe. Convorbirea noastră a fost foarte scurtă. O ţin minte cuvînt cu cuvînt, dar ea nu prezintă mare însemnătate pentru cititori decît din clipa în care i—am spus :

—Ştii cum se numeşte unealta asta pe care am adus—o cu mine ?

—Nu.

—Se numeşte topor.

—Şi la ce slujeşte ?

—La tăiatul cireşilor care s—au săturat să mai facă cireşe. Asta ştie el să facă şi asta face. Uite, ţi—l las şi dacă îl convingi tu să nu mai facă ce ştie, aşa cum te—ai săturat tu să mai faci cireşe, scrie—mi !

Am plecat şi a doua zi am primit o telegramă :

„Nu l—am convins. Drept care m—am hotărît să fac din nou cireşe.
Semnat : Cireşul ”

Asta—i toată povestea. Mi—a venit s—o scriu pentru că mi s—a făcut poftă de nişte cireşe mari şi dulci — sau poate că din alt motiv, poate că la altceva m—am gîndit cînd mi—a venit s—o scriu, dar

asta e altă poveste.

152

MĂRUL

Pe vremea cînd eram copil — adică mai ieri, mai azi, sau mai mîine — cineva, nu spun cine fiindcă m—a rugat să nu spun, mi—a dăruit un măr. N—am nici un interes să—l înşel pe cititor şi să spun că era un măr de aur, unul fermecat, ori măcar unul copt. Era, nici mal mult, nici mai puţin decît un măr, adică ceva oarecum rotund, care mirosea a ceva rotund, şi, cum nu putea fi decît un măr, eu l—am luat drept un măr, deoarece, firește, în primul rînd, semăna cu un măr.

Îl purtam la mine în fiecare zi.

Îl purtam cam aşa :

Lunea, cu gîndul că o să—l mănînc marţi.

Marţea, convins că a doua zi va fi miercuri ; recunoaşteţi că era păcat să—mi spun că miercuri voi mînca un măr.

Miercuri, ah, miercuri şi întotdeauna miercuri îmi plăcea să aştept joia cu mărul meu în mînă, ca nu cumva să mă prindă joia fără mărul meu, să—mi pun în gînd trei dorinţe : prima, mai mică, a doua, mai mare şi a treia, cum o fi, dar necontenit trei dorinţe. De pildă, să zbor. De pildă, să zbor pînă cînd, de jos n—o să mai văd deloc, aşa cum nu se mai vede nimic de jos cînd totul

153

e foarte sus. Or, de pildă, să nu zbor, ci doar să doresc mult aceasta, să doresc atît de mult încît să mi se prefacă însăşi inima într—un măr.

Joi mă bucura să mă gîndesc că a doua zi nu va exista vineri. De ce să existe ? Cui îi trebuia ? Cine are nevoie de ziua care se numeşte aşa ? Ce mare scofală că există o zi cu numele ăsta ?

Şi venea vineri şi mă bucuram grozav că există vineri, că soarele răsare în fiecare vineri, că primăvara în fiecare vineri răsare o floare albă, că vara în fiecare vineri s—ar putea să plouă dacă nu cumva va fi senin, că toamna, în fiecare vineri, castanele vor crede că e duminică şi că iarna, în fiecare vineri, cineva, măcar cineva pe lumea asta se va gîndi că într—o zi va sosi primăvara. Mai cu seamă, însă, vineri îmi trecea prin minte — şi, zău, nu mă laud cu asta — că a doua zi nu are voie să nu vină sîmbăta, ziua cea mai şmecheră (iertaţi—mi cuvîntul !) pusă pe tot felul de giumbuşlucuri, gata să ţină o minge în echilibru pe nas, gata să facă tumbe, gata să hu facă nimic şi tu să rîzi cu gura pînă la urechi.

Bineînţeles că pe urmă venea o sîmbătă tristă, o sîmbătă smiorcăindu—se că cineva i—a tras o „subţirică" şi, pe deasupra, i—a ciufulit părul ei frumos, strălucind de briantină. Totul era însă că sîmbăta aşteptam duminica — şi numai eu ştiu cum o mai aşteptam — te uitai la mine şi ziceai că aştept cel puţin o zi de luni, plină de promisiuni şi de visuri.

Duminica — şi asta, acum, mi se pare, culmea ! — mă gîndeam dacă o să pot face ceva luni cu mărul meu,

154

dacă o să am poftă să—l mănînc, sau dimpotrivă, să—l păstrez.

Şi, în fiecare luni, îmi păstram mărul pentru marţi.

Mă simţeam fericit că marţi mă trezeam cu mărul în mînă, că nimeni nu mi—l luase, că, deşi era o zi de marţi ca toate celelalte, nimeni nu tînjea după el, ori măcar nu—mi arăta mie că tînjea.

Aşa venea miercuri — de obicei, de marţi pînă miercuri nu—i decît o singură noapte, şi eu nu mă speriam de o singură noapte ! — venea miercuri, cum spun, săream din pat, mă apucam de o mie de treburi, uitam că e miercuri, pentru ca să mă pot trezi joi şi s—o iau de la capăt, uitînd că e joi, dar ţinînd foarte bine minte că a doua zi va veni vineri.

O frumuseţe era vinerea ! Totdeauna cea mai frumoasă Vineri din cîte poartă numele ăsta — şi—mi plăcea să învăţ cu sîrg că numele ăsta îl poartă toate zilele, chiar şi acelea care nu se numeau vineri, pînă şi acelea care se numeau sîmbătă.

Nu era, vă daţi seama, deloc greu astfel să ajung şi ziua de sîmbătă. Sîmbătă, cînd te simţi niţel ostenit, cînd descoperi în palme ceva care seamănă cu nişte bătături şi înţelepţii n—au chiar nici o îndoială că sînt nişte bătături, cum să fie altceva cînd ziua următoare e duminică, înţelegeţi ? — du—mi—ni—că !

Mărturisesc cinstit; duminică nici în ruptul capului n—aş fi mîncat mărul, n—aş fi gustat din el dacă m—aţi

155
fi plătit cu aur, nu i—aş fi rupt şi nu i—aş fi îndoit codița nici dacă mi l—aţi fi dat gratis !

Cineva, pe vremea cînd eram copil, mi—a dăruit un măr.

Hai să fim serioşi ! Ei, cum vă închipuiţi să nu—l mai am şi azi ? !
156

A FOST ODATĂ UN ELEFANT

A fost odată un elefant, că dacă n—ar fi fost nu mă apucam eu să scriu despre el.

A fost odată un elefant care trăia în grădina zoologică de la Bănoasa : vedea de acolo aeroportul, învăţase cînd pleacă avionul la Iaşi şi cînd soseşte cel de la Arad, vedea chiar şi antena din vîrful turnului televiziunii şi se întreba şi el, ca mulţi alţi elefanţi, de ce sînt aşa de puţine emisiuni pentru copii ; era foarte plăcut impresionat de tot ce vedea, mînca bine, dormea bine, avea amintiri frumoase despre savana Africană unde se născuse şi unde, la grădiniţa pentru puii de elefanţi de acolo, învăţase două adevăruri de netăgăduit, primul : că palmierii nu fac maimuţe, al doilea : că girafele au gîtul lung ca să poată ajunge la cap. Restul scolii îl făcuse la Băneasa, profesor de aritmetică îi fusese un papagal, care număra foarte corect pînă la nouă, pe zece însă nu—l putea pronunţa, spunea în locul lui : „knock—out", căci trăise mulţi ani în casa unui boxer şi boxerii aşa—i spun lui zece cînd rămîn pe podea şi văd stele verzi; la botanică se descurca ceva mai greu, obişnuit ca mai întîi să înghită fînul şi morcovul, abia apoi să le descrie şi să arate din ce familie de plante fac parte ; în schimb la geografie primea notele cele mai

157

mari, firește, direct proporţionale cu mărimea sa şi cu convingerea sa că Polul Sud trebuie să se afle la sud iar Polul Nord s—ar fi făcut pur şi simplu de rîs dacă nu se afla la nord. Era, cu alte cuvinte, un elefant care avea cu ce se lăuda, dar, uite, lui nu—i plăcea niciodată să se laude, nu—i plăcea, deloc nu—i plăcea.

Veneam eu la el şi începeam să mă laud :

—Am scris o poveste formidabilă, rid copiii ţinîndu—se de burtă cînd o citesc, se transmite în fiecare zi la radio, apare în „Luminiţa", directorul editurii îmi telefonează din cinci în cinci minute să mi—o ceară ca s—o tipărească, traducători din 101 ţări telegrafiază în 101 limbi : „Daţi—ne povestea, ardem de nerăbdare s—o traducem, să facă înconjurul pămîntului." Ei, ce spui ?

Elefantul se uita Ia mine şi nu spunea nimic. Venea la el un băiat şi se pornea să turuie :

—Azi iar am luat un zece, dar profesorul plângea de mama focului că nu putea să—mi dea 11 sau 12, colegii m—au fotografiat cu carnetul in mină, iar directorul şcolii păstrează fotografia mea in buzunarul de la piept. Ei, ce spui ?

Elefantul se uita la el şi nu spunea nimic. .Venea pe urmă o fată şi începea :

—Am cea mai frumoasă rochiţă ! Am cea mai frumoasă hăinuţă ! Am cea mai frumoasă codiţă ! Am cea mai frumoasă fundiţă ! Ei, ce spui ?

Elefantul se uita la ea şi nu spunea nimic. De ce nu spunea nimic ?

Pentru că lui nu—i plăceau lăudăroşii. El nu se lăuda niciodată. Şi cu cîte încă nu mai avea el să se laude !

158

Era harnic, era drept, era foarte înţelept. Ştia multe nu—i plăcea să mai asculte. Mînca fîn şi dormea dus pînă în zori, de la apus. Vedea cerul, vedea norii, număra cînd vin cocorii. Trompă avea, era înalt, era straşnic elefant !

Cu mine, băiatul şi cu fetiţa despre care vorbeam, nu s—a împrietenit, şi—acuma tuturor ne pare rău, şi toţi ştim de ce ne pare rău, şi toţi o să facem ceva să nu ne mai pară rău.

A fost odată un elefant şi noi n—am ştiut să—l facem să vorbească.

Păcat, păcat, de trei ori păcat!

159

TOATE AU UN SFÎRŞIT

S—ar putea să fi început septembrie, cum tot atît de bine s—ar fi putut să nu se fi sfîrşit august. Am obiceiu! să încurc lunile, nu de altceva, dar şi ele grozav mă încurcă pe mine. Sigur este că mă întorceam acasă de la mare, aşa cum mă întorc întotdeauna de la mare, cu geamantanele burduşite de soare, de meduze, de căpitani de vapoare, de castele de nisip, de albul pescăruşilor, de verdele depărtărilor, de scoici, de urmele tălpilor mele pe nisipul ud, în sfîrşit, cu geamantanele burduşite de MARE.

Mă întorceam acasă fluierînd, şi pe cuvînt, nici măcar ! nu—mi dădea prin minte că, aşa cum mi se întîmpla întotdeauna cînd mă întorceam de la mare, nu voi găsi nici cheia în broască, uitînd că de cînd mă ştiu, încă din prima zi de plajă, arunc cheia casei în valuri şi, cu ochii închişi şi nemişcat aştept valurile s—o înghită, mestecînd—o încet, bucăţică cu bucăţică, ştergîndu—se apoi pe buze cu un şerveţel de vînt. În tot acest timp, adică atunci cînd stau cu ochii închişi şi nemişcat, cint încetişor, numai şi numai pentru mine :

„Du—te, cheie,
prin Marea Egee
160
şi tot aşa,
prin Marea Marmura;
pînă—n Insula Mea
de care, de pe cînd eram mic,
şi eram pirat,
mi—a fost dor un pic
de—adevărat..."

Tocmai stînd în faţa uşii închise, ajunsesem cu fluieratul la o notă înaltă (foarte greu de ajuns dacă ţin seama de faptul că mă trăgea în jos greutatea geamantanelor), la o notă care seamănă leit cu o prună ascunsă pe creanga cea mai de sus a unui prun — cînd îmi ieşi în întîmpinare bunul, şi dragul, şi negrul meu pian cu coadă.

—Te—ai întors ? mă întrebă, dînd bucuros din coadă bunul, şi dragul, şi negrul meu pian cu coadă.

—M—am, răspunsei. Toate au un sfîrşit.

—Ai fost pe insula ta ?

—Am fost, minţii. Sau, mai exact, am fost, dacă ţii neapărat să te mint.

Totdeauna cînd vii de la mare vii mincinos, observă el, scoţînd un oftat pe două clape, un *fa* şi un *si*, cred. De ce ?

—Nu ştiu, răspunsei încurcat. Poate din cauza cailor de mare. Rar auzi un adevăr din gura lor ; o gură destul de mică, dealtfel. Chiar mai zilele trecute, unul dintre ei mi—a turnat vreo duzină de minciuni. Se jura că totul e adevărat clar, bineînţeles, n—am crezut o iotă. Nici măcar povestea băiatului de ciocolată.

—Care băiat de ciocolată ?

161

—Unul. Nu—i mai ţin minte numele. Cică a venit la mare, s—a bronzat mai întîi ca ciocolata cu lapte, apoi ca ciocolata cu alune, în fine, ca ciocolata amăruie — şi toată lumea care dorea ciocolată venea la el să—i ceară ciocolată. „Un deget de ciocolată, te rog !" „Un nas de ciocolată, dacă eşti bun !" „O ureche de ciocolată, dacă nu te superi !" Cum să crezi una ca asta ?

—Nu cred ! spuse bunul, dragul, şi negrul meu pian cu coadă. Lasă caii de mare. Nu de la ei ai învăţat tu să minţi.

— Dacă nu de la ei, spusei, atunci desigur că de la scoicile trandafirii. Mamă, ce mincinoase sînt ! Una mi—a spus că înainte de a fi scoică trandafirie fusese lup de mare, fuma din pipă, vîna balene, purta şapca pe o sprinceană, rodea ca pe morcovi cozile de urşi albi şi cînd i se scufunda corabia, ceea ce i se întîmpla aproape în fiecare joi, juca şah cu rechinii.

—Cum să crezi una ca asta ?

—Nu cred, spuse bunul, dragul, şi negrul meu pian cu coadă. Lasă scoicile trandafirii. Nu de la ele ai învăţat tu să minţi.
—Dacă nu de la ele, spusei, atunci nu—mi rămîne să mă gîndesc decît la Fetiţa Aceea. Nici ei nu—i ştiu numele. Îi spun, uite—aşa, Fetiţa Aceea.
—Ei, ce—i cu ea ?
—Nimic. Spunea că tatăl ei e un vestit profesor, iar eu l—am cunoscut pe tatăl ei, am jucat table, am băut bere, ne—am făcut măşti de nămol, am vorbit despre peşti, am privit farul, ne—am bucurat cum învăţa un pui

de pescăruş să zboare, am făcut schimb de cravate. Era muncitor la o uzină dintr—un oraş cu mai multe, uzine.

Bunul, dragul şi negrul meu pian cu coadă tăcu ; tăcu atît de mult, încît, între timp, eu schimbai de vreo două, trei ori geamantanele, dintr—o mînă în alta. Pe urmă zise foarte trist :
—Să nu—mi mai povesteşti nimic despre Fetiţa Aceea. Te rog.

În casă intrai răsucind în broască o cheie de sol, pe care mi—o împrumută bunul şi dragul şi negrul meu pian cu coadă.

Cum spuneam, era pe la începutul lui septembrie, sau la sfîrşitul lui august, nu ştiu, am obiceiul sa încurc lunile, am eu, dealtfel, destule obiceiuri proaste, dar, cînd mă roagă ceva bunul, dragul şi negrul meu pian cu coadă, nu uit niciodată.
O mai fi mult pînă la anul, cînd maica e Mare ? !

FETIŢA, CHEIŢA, PORTARUL ŞI CELELALTE

Nu vă mai spun cum a fost cu fetiţa care avea un buzunar la şorţ şi în buzunarul de la şorţ avea o cheiţă de aur.

N—aş putea sa vă spun nimic mai mult decît ştiţi. Şi voi ştiţi tot.

Ştiţi mai întîi că toate fetiţele şi toţi băieţii au cîte o cheiţa de aur şi cu cheiţa asta deschid tot ce pe lume nu se poate deschide decît cu cheiţa asta.

De pildă, poarta care dă în livada unde trăiesc, laolaltă şi—s prieteni la toartă, cai adevăraţi şi cai de lemn, elefanţi ca toţi elefanţii şi elefanţi de catifea, cîini vii care latră şi dau din coadă şi cîini de gumă, care abia pot să scoată un biet sechelălăit, broscuţe care se bălăcesc în lac şi broscuţe de tablă, care fug de apă ca să nu ruginească etc.

Sau de pildă, deschid poarta care dă în grădina culorilor, unde, dimpotrivă, trăiesc despărţite şi duc o gîlceavă creioanele verzi şi cele galbene, tuburile roşii şi sticluţele de cerneală albastră, unde liliachiul se bate cu negrul, iar albului puţin îi pasă, ba spune chiar : „Dă—i una după ceafă !" sau : „Trage—i un pumn în nas !"

Ştiţi, pe urmă, că fetiţa care avea un şorţ şi în buzunarul

164

de la şort avea o cheiţă de aur a vrut într—o zi să deschidă cu cheiţa ei de aur poarta care se deschide cu orice cheie ruginită, poartă care, dealtfel, nici măcar nu—i închisă şi toţi oamenii mari trec prin ea, fără ca măcar să—şi dea scama că acolo e o poartă, fără ca măcar să dea bună ziua portarului, pentru că oamenii mari, foarte neştiutori sau numai foarte grăbiţi, nici nu ştiu că există un portar care stă de pază lîngă poarta aceea.

Fetiţa băgă cheiţa ei de aur în broasca porţii aceleia şi cînd s—o răsucească îl auzi pe portar că o întreabă :

—Hei, domnişoară, ce cauţi aici ?

—Faci o greşeală, spuse fetiţa, eu nu sînt o domnişoară, eu sînt doar o fetiţă.

—Îmi pare foarte rău, domnişoară, spuse portarul, îmi pare foarte rău că eşti doar o fetiţă. Sau poate că, tocmai invers, îmi pare foarte bine, fetiţo, spuse portarul, îmi pare foarte bine că nu eşti o domnişoară. Totul e grozav de încurcat, mai spuse portarul.

—Pentru mine e simplu, spuse fetiţa.

—A, nici vorbă, spuse portarul, nu—i simplu deloc. N—am văzut de cînd sînt ceva mai complicat.

—Ce anume ? întrebă fetiţa.

—Asta, spuse portarul, asta şi nimic altceva. Ai vrut sau n—ai vrut să deschizi cu cheiţa ta de aur o poartă care se deschide cu orice cheie ruginită, o poartă care, dealtfel, nici măcar nu—i închisă şi toţi oamenii muri trec prin ea fără ca măcar să—şi dea seama că aici e o poartă, fără ca măcar să—mi dea bună ziua, pentru că oamenii mari, foarte neştiutori sau numai foarte grăbiţi,

165

nici nu ştiu că eu stau de pază lîngă poarta asta ?

—Am vrut, spuse fetiţa, am vrut să deschid poarta asta şi să ajung în lumea oglinzilor, să mă uit în oglinzi şi să văd cum îmi stă şorţul meu nou, dacă nu cumva îmi stă şi mai bine cu rochia mea portocalie, şi—am mai vrut să văd dacă îmi stă bine cu codiţele mele galbene şi dacă nu cumva ar trebui să—mi cumpere mama nişte codiţe albastre, şi—am mai vrut să văd dacă genele mele au crescut îndeajuns sau trebuie să le rog să mai crească, şi, dacă nu înţeleg de vorbă bună, dacă nu înţeleg cînd le rog, să le pun la colţ sau să nu le mai las la televizor dacă nu mai cresc.

—Atunci înseamnă că n—am greşit, spuse portarul, îmi pare foarte rău, domnişoară, că eşti doar o fetiţă. Sau poate că, tocmai invers, îmi pare foarte bine, fetiţo, spuse portarul, îmi pare foarte bine că nu eşti o domnişoară. Dar totul e grozav de încurcat, mai spuse portarul, e grozav de încurcat, pentru că tu eşti o fetiţă care vrei să fii o domnişoară. Şi eu, care sînt un portar care vrea să fie portar pînă la capăt, n—o să te las să intri, n—o să te las să deschizi cu cheia ta de aur o poartă care se deschide cu orice cheie ruginită.

De asta nu vă mai spun cum a fost cu fetiţa care avea un buzunar la şorţ şi în buzunarul de la şorţ o cheiţă de aur.

N—aş putea să vă spun nimic mai mult decît ştiţi. Şi voi ştiţi tot.

Cum a fost cu portarul, cum a fost cu toate. Dacă ştiţi, ce rost mai am eu ?!
166

ZIUA CÎND TOŢI AU ŞAPTE ANI

—Ziceam că eu eram un avion, şi era noapte, şi nu vedeam unde să cobor ca să iau castanele, care ziceam că erau portocale. Tu aprindeai lanterna şi făceai aşa, uite aşa cu ea, şi atunci cu vedeam lumina, şi coboram, şi încărcăm portocalele, şi tu făceai aşa ca lanterna, şi pe urmă eu plecam să duc portocalele undeva. E bine ?

Era foarte bine. La asta se gîndea şi el. Cînd e seară şi ai o lanternă sau, mai bine—zis, cînd tata nu se supără că i—au luat lanterna pentru că bunica nu—i pe aproape ca să—i spună : „De ce îl laşi s—o ia ? O s—o ţină în gură, asta o să se întîmple, cel mai bine este să te joci de—a aeroportul. Aprinzi lanterna, faci cu ea semnale şi avionul le vede şi ştie că acolo e aeroportul.

Dar tocmai atunci îl strigă mama să vină acasă şi el. În loc să—i spună fetiţei că e bine, îi răspunse mamei că vine îndată.

Ne jucăm mîine dimineaţă ? întrebă aviatoarea.

—Mîine dimineaţă nu se poate, răspunse comandantul aeroportului.

Fetiţa crezu că nu se poate pentru că dimineaţa e lumină şi spuse că nu—i nimic, o să se joace şi pe lumină :

167

deşi n—o să mai fie aşa de frumos, *ea o să vadă şi pe lumină* ca să coboare.

—Nu, spuse el. De altceva nu se poate mîine dimineaţă. O să vezi. Să te scoli devreme şi să ieşi în faţa blocului.

—De ce ?

—Aşa. O să vezi.

Şi fugi spre casă. Fugi şi fetiţa, dar n—ar fi putut să—l prindă dacă nu s—ar fi oprit el o clipă ca să aprindă lanterna. O îndreptă spre faţa fetiţei şi întrebă :

—Tu ştii cum mă cheamă pe mine ?

—Ştiu cum îi cheamă pe toţi copiii din bloc.

—Lasă—i pe ceilalţi. Spune cum mă cheamă pe mine.

—Ducu.

—Nu mă mai cheamă aşa. Ce—mi dai să—ţi spun ?

—Ducu te cheamă. Nu—ţi dau nimic.

—Gata, s—a terminat cu Ducu. De mîine mă cheamă altfel.

—Îţi dau castana,aceea mare, ştii tu care.

El rîse :

—Nu—mi trebuie nimic. Am vrut să te încerc. Vino să—ţi spun la ureche. Ţine lanterna.

Fetiţa luă lanterna şi el făcu din palme o pîlnie, apropie pîlnia de urechea fetiţei şi suflă în ea ceva care încălzi urechea şi suna aşa :

—Dumitrescu Radu.

Pe urmă luă repede lanterna şi întrebă :

—Ai înţeles ?

—Da

—E frumos ?

168

—Da.

—Şi lung, nu—i aşa ? Du—mi—tres—cu Ra—du. Spune şi tu !

—Du—mi—tres—cu Ra—du.

—Ei, cum e ?

—E bine.

—E grozav, spuse el.

Şi iar fugi, dar nu se opri pînă în casă.

Toată casa era luminată. Era lumină pînă şi în baie, pînă şi în cămară. Şi era o forfotă cum nu mai fusese din ziua cînd se pregăteau să plece la mare. În bucătărie, mama călca şi vorbea cu tata, care nu era acolo şi, de bună seamă, se bucura că nu era acolo, pentru că mama îi spunea că de o mie de ori l—a rugat să repare cordonul de la fierul de călcat, dar nici pînă azi nu l—a reparat şi ea de fiecare dată se

chinuie cînd calcă. Hai, ar mai înţelege, s—ar fi dus la o cooperativă ca să—i repare cordonul, ar fi rugat pe un vecin să îl repare, dar îi e ruşine să facă una ca asta pentru că bărbatul ei nu—i muzicant, nici actor ca să nu se priceapă la nimic, e maistru, m—a—i—s—t—r—u şi ea trebuie să—i spună de o mie de ori ca să—i repare un fleac de fier electric. Tata era însă departe, într—a treia cameră. Îmbrăca nişte caiete în hîrtie albastră şi se sfătuia cu mătuşa Niculina unde să lipească etichetele : la mijloc sau în colţul de jos ?

—În colţul de sus. spunea mătuşa Niculina.

—N—are nici un rost în colţul de sus, spunea tata.

—Ba, tocmai acolo are rost, spunea mătuşa Niculina.

Bunica era în baie şi potrivea apa în cadă.

169

—Dezbracă—te repede şi treci la spălat. Lasă lanterna aceea şi treci la spălat, îi spuse ea. Şi pe urmă strigă spre mama : îl spăl şi pe cap ?

—Sigur, spală—l bine, bine, îi strigă mama.

—Să ştii că omul are şi urechi ! strigă şi bunicul din cămară.

—Lasă, dumneata nu te mai amesteca, îi strigă bunica. Stai la locul dumitale, citeşte—ţi "Informaţia" şi nu te mai amesteca.

—Sînt în cămară, strigă bunicul, cum vrei să citesc ziarul in cămară ? Unde aţi pitit cutia aia de aluminiu. În ce—o să—şi ia băiatul mîncarea ? !

—N—ai dumneata grijă, n—o să rămînă el flămînd, îi strigă bunica.

Toată casa forfotea.

—Şi asta s—a întîmplat seara. Dar să vedeţi a doua zi dimineaţa !

—E tîrziu, daţi—i zor, zicea bunicul. E şapte şi paisprezece !

—Nu, zicea tata, e numai şi unsprezece. L—am pus aseară după radio. M—am învoit şi eu de la uzină pînă la opt şi jumătate.

—N—o să—l bată ghiozdanul în spate ? se întreba mătuşa Niculina.

—Guleraşul nu—i prea bine călcat, zicea mama. Dacă—i stricat cordonul şi nimeni nu—l repară...

—I—am făcut tartine şi cu brînză şi cu dulceaţă, să fie zicea bunica.

—Pune—i o balistă în buzunar, zicea bunicul.

170

—Lasă, dumneata nu te mai amesteca, zicea bunica.

I—am pus şi batistă şi de toate.

—Cred că ar fi mai bine să facem două buchete, zicea mătuşa Niculina. Trandafirii într—o parte şi crizantemele în altă parte. Aşa e prea varză.

—Cum adică varză ? întrebă buncul supărat că mătuşii nu—i plăcea buchetul făcut de el.

—Aşa, spuse mătuşa Niculina. Varză !

—Pentru varza asta am alergat toată viaţa ! spuse bunicul. Şi dacă vreţi să ştiţi, este şapte şi treizeci şi două.

—Nu, spuse tata, e numai şi douăzeci şi nouă. Al dumitale e înainte. Dar tot trebuie să ne grăbim.

Numai el, Du—mi—tres—cu Ra—du, stătea în mijlocul camerei, îmbrăcat în uniformă, cu ghiozdanul în spate şi mirosind a săpun şi nu spunea nimic.

—Gata, zise mama, haidem !

Şi plecară grăbiţi. Bunicul în frunte, după el bunica, apoi mătuşa Niculina, mama, şi la urmă tata. Se apropiau de uşă, cînd mama dădu un ţipăt :

—Am uitat băiatul !

Lui Du—mi—tres—cu Ra—du îi vani să rîdă, dar cum nu mai rîdea nimeni, nu mai rîse şi spuse doar zîmbind :

—Aţi uitat tocmai ce era mai important!

—Da, spuse şi tata, mi se pare că el este cel care începe azi şcoala. Noi, dacă ne gîndim bine, nu—l mai îl conducem...

Şi îl lăsară toţi să treacă înainte, cu ghiozdanul în spate, în uniformă nouă şi mirosind a săpun.

171

Din uşa blocului se vedea şcoala şi era curios că se vedea mult, mult mai aproape ca altădată. Era

foarte curios, foarte, foarte curios.

Fetiţa cu care se jucase aseară stătea în mijlocul trotuarului.

—Te duci la şcoală, îi spuse fetiţa. Şi eu o să merg, la anul !

—La anu' cine nu poate ! Acum să te văd ! rîse el.

—Dacă n—am şapte ani ! spuse fetiţa. Numai cei care au şapte ani merg la şcoală !

—E adevărat, spuse el şi începu să *rîdă,* pentru că îi veni în minte că, mergînd odată cu el la şcoală şi bunicul, şi bunica, şi mătuşa Niculina, şi mama, şi tata, toţi aveau în ziua aceea şapte ani

SĂ NE AMINTIM DE VARĂ

Liana făcea plajă, se bronzase ca o ciocolată cu lapte şi cu alune, iar acum îşi făcea tocmai socoteala că în cîteva zile va arăta ca o ciocolată amăruie.
Nu băgă de seamă cînd veni lîngă ea meduza sau mai bine—zis, îşi dădu seama că venise cineva lîngă ea, dar crezu că e gemul de pere. Drept care îl şi salută :
—Bună dimineaţa, gemule de pere !
—Îmi pare rău, spuse gemul de pere, dar să ştii că eu sînt o meduza.
—O meduză ? ! se bucură Liana. Ce bine îmi pare că, în sfîrşit cunosc personal o meduză.
—Şi eu, spuse meduza, sînt încîntată că te cunosc personal. Deşi, ca să fiu sinceră, simt faţă de tine un pic de invidie.
—Dacă îţi place costumul meu de plajă, crezu Liana că invidiată pentru costumul ei de plajă, te las să copiezi modelul.
—Ah, ah ! făcu meduza, nu la costum mă refeream, deşi e foarte simpatic : are, după cîte număr eu, 143 de buline albastre, grozav de albastre... mă refeream la faptul ca tu eşti în plină vacanţă, pe cînd noi, meduzele, sîntem la mijlocul anului şcolar...
173
—Cum ? se miră Liana, voi învăţaţi vara ?
—Bineînţeles, răspunse meduza,
—Şi iarna ce faceţi ?
—Ce să facem ? Cînd nu patinăm, stăm de vorbă, croşetăm, bem ceaiuri...
—Ceaiuri sărate ? întrebă Liana.
—Numai atît cît trebuie, răspunse meduza.
—Aha, făcu Liana, şi în ce clasă eşti ?
—Într—a—ntîia !
—Ştii cît fac unu şi cu unu ?
—Azi nu mai ştiu, regretă sincer meduza, dar ieri făceau foarte bine, erau sănătoşi şi veseli.
—Dar de citit ai învăţat să citeşti ? o întrebă Liana.
—Sigur. Mă mai încurc numai la literele mari şi la cele mici. Pe cele mijlocii le ştiu la perfecţie.
—Aveţi şi ore de gimnastică ? se interesă Liana,
—Avem. Numai că noi le spunem ore de muzică. .
—Poate, fu de părere Liana, asta se întîmplă pentru
că n—aveţi ore de muzică.
—Ba avem şi ore de muzică, dar pe acestea noi le numim de gimnastică.
—Învăţaţi să înotaţi ?
—Nu. Înotăm ca să învăţăm. La noi toate sînt ciudate. Uite, vezi corabia aceea în zare ?
O văd, spuse Liana.
—Eu n—o văd, spuse meduza. Dar vezi pescăruşul acela care zboară ?
—Îl văd, spuse Liana.
—Eu nici măcar nu—l zăresc, spuse meduza. Nu—i aşa că—i ciudat ?
174
—Foarte, recunoscu Liana?
Cînd se făcu ora zece meduza întrebă dacă e ora zece şi Liana îi răspunse că e ora zece.
—Asta înseamnă că recreaţia mare s—a terminat şi trebuie să te părăsesc. La revedere, Liana. Pot să vin şi mîine la tine ?
—Sigur. Să vii în fiecare zi!
Şi meduza veni în fiecare zi, în afară de o joi cînd, nu se ştie de ce nu putu veni, şi nenorocirea e că nici n—o să se ştie vreodată.
Între timp, Liana se bronza atît cît îşi dori şi ajunse ca o ciocolată amăruie. Pe meduză n—o uită şi—i scrise de cîteva ori pe adresa : „Meduzei din clasa întîia B, Marea Neagră, Mamaia, Post—restant!"
175

IEDUL CU TREI CAPRE

Povestea asta nu s—a întîmplat chiar pe vremea cînd se potcoveau puricii, ci mult mai aproape, cînd puricii au devenit tare nesuferiţi — iar eu, copii, vă doresc să n—aveţi de—a face cu ei...

..Cică nu departe de casa caprei cu trei iezi îşi avea casa un ied cu trei capre. Era un ied ca toţi iezii: nici mai mare, nici mai mic, nici mai frumos, nici mai urît. Cum s—ar spune : nici prea—prea, nici foarte—foarte. Numai că el în loc de o capră avea trei : o capră—mamă, o capră—mătuşă şi o capră—bunică.

Grozav de bine o mai ducea iedul !

Maică—măiculiţă, ce mai trai !

Dimineaţa, nici nu apuca bine să deschidă ochii că şi începea să poruncească :

—Capră—mamă !

—Spune, fiul meu iubit !

—Îmbracă—mă ! Nu pot singur...

Capra—mamă nu aştepta să—i spună de două ori. Se apleca să—i caute opincile sub pat, se urca pe dulap, să—i găsească nădragii şi se băga după cuptor, să—i afle cămeşuica.

176

Capra—mamă îi aduna toate straiele şi se căznea să—l îmbrace ; îi lega opincile — oh ! îi trăgea nădragii şi cămeşuica — vai ! să—i înfăşure brîul — uf !

Cînd se vedea îmbrăcat, iedul iarăşi poruncea :

—Mătuşă—capră !

—Spune, nepoţelul meu drag !

—Ospătează—mă ! Nu pot singur...

Fără să mai zăbovească, mătuşa—capră se repezea în bucătărie, turna într—o ulcică lapte dulce şi aşeza într—o strachină mămăligută caldă. Apoi punea ulcica şi strachina pe un ştergar şi le aducea fuguţa la patul iedului. Şi rupea mătuşa—capră din mămăliguţă şi îndesa în gura ledului ! Şi ţine—i mătuşă—capră ulcica la gură, să soarbă ledul laptele. Şi uite aşa, pînă isprăvea iedul toată mămăliguţa din strachină şi tot laptele din ulcică. Ba, îi mai aducea mătuşa—capră şi cîte o plăcintă, că era meşteră la copt, iar iedul mare meşter la înghiţit...

Zburda iedul toată ziulica pe afară, iar seara cînd se întorcea acasă, se întindea pe pat şi poruncea :

—Capră—bunică !

—Spune, nepoţelul meu scump !

—Adoarme—mă ! Nu pot singur...

Cît ai clipi, capra—bunică venea lîngă ied şi se pornea să—i cînte şi să—l legene. Hei — aşa trai ca al iedului mai zic şi eu !

—Capră—mamă, îmbracă—mă !

—Mătuşă—capră, ospătează—mă !

—Capră—bunică, adoarme—mă ! Nu pot singur !

Şi capra—mamă, şi mătuşa—capră, şi capra—bunică lăsau toate treburile şi veneau fără zăbavă la porunca iedului.

177

Lăsa capra—mamă rufele în albie, abia avea răgaz să—şi usuce mîinile, dar venea într—un suflet să—l îmbrace pe ied. Lăsa mătusa—capră cămaşa necîrpită, în grabă se înţepa la deget, dar alerga să—l ospăteze pe ied ! Lăsa capra—bunică andrelele, scăpa în fugă ochelarii şi le spărgea lentilele, dar nu întîrzia să—l adoarmă şi să—l legene pe ied !

—Capră—bunică, adoarme—mă !

—Mătuşă—capră, ospălează—mă !

—Capră—mamă, îmbracă—mă ! Nu pot singur !

Aşa viaţă, să tot trăieşti o sută de ani şi încă ai zice că n—ai trăit destul !

Dar într—o seară, după ce capra—bunică îl adormi pe ied, bătu în poartă vecina lor, capra cu trei iezi.

—Scumpele mele surate, zise ea caprei—mamă, mătuşei—capră şi caprei—bunici, după ce trecu pragul, am intrat cu o mare rugăminte în casa domniilor voastre. Mîine seară mi se însoară iedul cel

mare. Tare aş vrea să—i pregătesc un ospăţ să i se ducă vestea. Mă rog domniilor voastre, fiţi bune şi poftiţi la mine să—mi ajutaţi la înfăşuratul sărmăluţelor, la împletitul colacilor, ori la ce—o mai fi de trebuinţă. O să vă mulţumesc şi o să vă răsplătesc, aşezîndu—vă în capul mesei, ca pe cei mai de seamă oaspeţi. Vă învoiţi ?

—Se poate să nu ne învoim ? Mîine în zori sîntem la dumneata, surato ! Te ajutăm cu dragă inimă, îi răspunse capra—mamă. Cît priveşte răsplata, de—o să ne aşezi în capul mesei cinstea ne—o fi prea mare şi noi îţi cerem să nu—ţi baţi capul cu ea.

178

A doua zi, în zori, pe la ceasul cînd soarele încă Îşi mai freacă ochii de somn, plecară cele trei capre ale iedului la vecina capră cu trei iezi.

După vreo două—trei ceasuri se trezi şi iedul.

Şi aşa cum îi era obiceiul, strigă :

—Capră—mamă, îmbracă—mă !

Dar nu veni nimeni să—l îmbrace. Capra—mamă, precum se ştie, era plecată. Atunci iedul începu să se tăvălească prin pat şi să urle cu vai de lume:

—Îmbracă—mă ! Îmbracă—mă ! Îmbracă—mă ! Nu pot singur!

Vulpea tocmai trecea pe acolo şi auzind urletele iedului, curioasă din fire, băgă capul pe geam ca să afle ce se întîmplă. Numai că, pe lîngă că era curioasă, vulpea asta mai era pe deasupra şi tare hoaţă. Fura de stingea!

—Nu mai striga atîta, iedule, îi vorbi ea mieros. Dacă nu poţi să te îmbraci singur, te ajut eu... Aruncă—mi hainele şi numaidecît te îmbrac !

Bucuros, iedul îi azvîrli nădragii şi cămeşuica. Una cîte una, vulpea le prinse, le vîrî într—un sac şi... pe—aci ţi—e drumul !

Mare amărăciune îl cuprinse pe ied şi multe lacrimi grele varsă. Dar tot plîngînd şi văicărindu—se, îl apucă foamea. Atunci strigă :

—Mătuşă—capră, ospătează—mi !

Dar nimeni nu veni să—l ospăteze. Şi mătuşa—capri, precum se ştie, era plecată.

Se porni iar iedul să se tăvălească şi să urle :

—Ospătează—mă ! Ospătează—mă ! Ospătează—mă! Nu pot singur!

179

Cînd ţipa el aşa, trecu pe acolo ursul. Eu, copii, am văzut mulţi ursi în viaţa mea, unii mai mari, alţii mai

Mici, alţii... de ciocolată, dar mîncăcios ca ursul ăsta n—am mai văzut. Mînca de rupea !

—Nu mai striga atîta, ieduţule, îl potoli ursul. Mai bine spune—mi unde e mîncarea, ca să te ajut eu... Te ospătez pe cinste !

De bună seamă că iedul îi spuse. Şi intră ursul în bucătărie şi începu să înfulece cît şapte. Înfulecă toată mămăliga, sorbi şi ultimul strop de lapte, ba de lacom ce era înghiţi şi ceaunul şi făcăleţul.

De—abia acum se puse iedul şi mai vîrtos pe plîns. Şi plîngi, şi plîngi. Răsuna casa de zbieretele lui ! (Voi, copii, pun rămăşag, oricît aţi încerca, nu l—aţi putea întrece, dar mai bine nu încercaţi !) Toată lumea însă ştie că după plîns ţi se face somn.

Strigă iedul :

—Capră—bunică, adoarme—mă !

Dar nimeni nu veni să—l adoarmă — căci şi capra—bunică, precum se ştie, era plecată.

Şi din nou începu iedul să se tăvălească şi să urle.

—Adoarme—mă ! Adoarme—mă ! Adoarme—mă ! Nu pot singur ! !

Lupul tocmai ieşise la plimbare. Se afla nu departe şi—l auzi.

—Nu mai striga atîta, ieduţule, glăsui răguşit lupul. Lasă că vin eu să te adorm...

Intră lupul în casă, se aşează lîngă ied, legănîndu—l şi cîntîndu—i :

„Nani nani, nani,

180

am să—l mănînc

pe iedul cel răsfăţat,

răzgîiat şi alintat,
nani, nani, nani..."

Iedul se înspăimîntă — şi nici eu nu pot să vă spun de unde mai găsi putere să se smulgă de lîngă lup şi s—o rupă la fugă încotro vedea cu ochii.

Se înapoie acasă gol, flămînd şi ostenit abia spre seară.

Şi cum intră pe uşă, zise :

—Capră—mamă, mătuşă—capră, capră—bunică, am să vă povestesc tot ce mi s—a întîmplat, dar mai întîi îmi caut nişte haine ca să mă îmbrac şi apoi să mănînc ceva, că tare mi—e foame !

Se îmbrăcă iedul, mîncă ce mai găsi prin oale, dar înainte de a—şi începe povestea adormi buştean...

181

PARCĂ ÎŢI MAI RĂMÎNE CEVA...

Se poate întîmpla oricui. Oricine se poate lovi sau înţepa la un deget.

Doare un pic şi trece.

Mai neplăcut este că un ceas, două, ori o zi, două, îţi vine mereu să ţii degetul în sus. Un ceas, două, ori o zi, două, parcă mereu ai vrea să arăţi ceva cu degetul acela.

Vine la tine Violeta şi te întreabă :

—Ce ?

Te uiţi la ea şi nu înţelegi nimic.

—Ce să văd ? spune Violeta.

—Cum, ce să vezi ?

—Ce—mi arăţi cu degetul ?

—Nu—ţi arăt nimic.

—Atunci de ce îl ţii aşa ?

—Nu—l ţin eu. Stă singur.

—Vrei să ţin şi eu un deget aşa ?

—N—ai decît.

—Crezi că e mare lucru să ţii un deget în sus ?

—Cine a spus că—i mare lucru ?

—Văd că te făleşti cu el.

Ce să—i răspunzi ? Ce poţi să—i mai răspunzi ? Cu Violeta asta n—o scoţi la capăt. E destul să ţii un deget în

182

sus ca să vrea şi ea să ţină un deget în sus, ori ca să—ţi arunce în faţă că te făleşti cu degetul tău ţinut în sus. Te duci la mama şi o rogi să—ţi bandajeze degetul.

—Te doare ? se sperie mama.

—Nu.

—Nu—i nevoie atunci să—l bandajez. Nu curge nici sînge. Nu—i nevoie.

—Îmi vine mereu să—l ţin în sus.

—Foarte bine. Ţine—l în sus şi nu mă mai plictisi, vezi că am destulă treabă.

—Pot să mi—l bandajez singur ?

—Fă ce vrei, numai nu întoarce casa cu dosul în sus. Abia am strîns după tine.

Intri în baie, deschizi dulăpiorul alb şi găseşti un bandaj începi să—l răsuceşti pe deget, dar nu merge. Cu o singură mînă nu merge.

Te duci cu bandajul la mama.

—Nu pot singur.

—N—am timp de fleacuri, spune mama.

—Te rog să mă ajuţi numai un pic.

Pînă la urmă îţi leagă degetul. Face la sfîrşit chiar şi o funduliţă. Dar ca să ajungi să vezi şi fundiţa făcută, trebuie să asculţi în tăcere nişte lucruri care numai plăcute nu—s.

—Mereu mă sîcîi cu cîte ceva, spune mama ; ai jucării, ai creioane, mai spune mama, poţi să te duci afară să te joci cu copiii, spune mai departe mama, dar tu nu mă laşi să—mi văd de treburi, spune şi spune mama şi tu taci, trebuie să taci, că altfel rămîi fără deget bandajat. Cine a mai văzut joacă cu bandaje, spune mama, îţi trec

183

prin minte tot felul de năzdrăvănii, spune mai departe mama, numai taică—tu e de vină că—ţi caută în coarne, spune şi spune mama şi tu taci, că altfel rămîi fără deget bandajat.

Dar totul are un sfîrşit, mama face fundiţa, tu spui mulţumesc, mama se preface că nu te—a. auzit şi nu—ţi răspunde „pentru puţin". Ieşi din bucătărie cu degetul bandajat. Eh ! Altă viaţă !

Suni la tanti Măria de la parter. Nici nu apuci să deschizi gura că ţi—a şi văzut degetul bandajat.

—Vai de mine, ce—ai păţit ?

—Nimic.

—Te doare tare ?

—Nu.
—Las' că—ţi trece. Intră să mănînci o dulceaţă de vişine.
Mănînci dulceaţa, dar oricum ai ţine degetul bandajat, nu se poate să nu intre puţin în farfurioară. Nu—i nimic. Aşa e chiar mai interesant
Pe scară, după ce pleci de la tanti Măria, te întîlneşti cu nenea Manole.
—Ce ai la deget ?
—Un bandaj.
—Asta se vede. Cu ce te—ai tăiat ?
—Nu m—am tăiat.
—Totuşi văd că—ţi curge sînge. A străbătut prin bandaj.
—Nu—i sînge. E un pic de dulceaţă de vişine.
—Parcă mi—ai cerut nu ştiu cine! nişte bile.
—Ţi—am cerut, dar nu mi le—ai mai dat, nene Manole.
184
—Hai să ţi le dau acum.
Ieşi de la nenea Manole cu un pumn de bile şi suni la tanti Lia. Tanti Lia nu vede prea bine, poartă ochelari, tot nu vede prea bine, aşa că te întreabă de ce ai sunat.
—Uite ce am !
Tanti Lia se apleacă şi vede bilele.
— Sînt frumoase, spune, dar acum am treabă, vino după masă ca să vezi papagalii.
Şi vrea să închidă uşa.
Vrea să închidă uşa, dar nu poate pentru că tu eşti în uşă.
— Nu de bile vorbeam. Am un deget bandajat !
Iar se apleacă tanti Lia şi acum vede şi degetul bandajat.
—Vai, ce—i cu degetul tău ?
—M—am lovit.
—Hai să te joci cu papagalii.
Poţi să refuzi ? Cum să refuzi cînd pentru papagali ai venit ?
Un papagal e galben cu verde şi se numeşte Coco. Alt papagal e galben cu verde şi cu puţin albastru la gît şi se numeşte Moco. Unul stă într—un colţ al coliviei şi ţine un ochi închis, altul ciuguleşte o coajă de măr. Încerci să bagi degetul bandajat printre sumele coliviei ca să atingi coada lui Moco, dar degetul nu intră. Noroc că omul are zece degete ! Pe urmă îi înveţi pe Coco şi pe Moco să vorbească. Cauţi un cuvînt caraghios, de pildă conopidă, sau galoş, sau ostropel şi îl repeţi de un milion de ori. Coco şi Moco îl învaţă. Aşa spune tanti Lia.
185
Coco şi Moco tac. Învaţă în tăcere. Niciodată nu spune ce—au învăţat.
Pe urmă te întorci acasă şi scoţi bandajul. Nu—ţi mai vine să ţii degetul în sus. Uiţi chiar că ai avut un deget la care te—ai lovit. Te joci cu bilele, te gîndeşti la papagali şi simţi în gură un gust dulce—acrişor de vişine.
Asta—i tot ?
Nu. Parcă nu.
Parcă îţi mai rămîne ceva de la degetul lovit. Foarte greu de spus. De fapt nici nu se poate spune. Sau, se poate spune numai altfel. De pildă aşa : tare ar fi greu să trăieşti undeva, într—o căsuţă din mijlocul unei păduri, şi nimeni să nu fie pe aproape, şi nimeni să nu te întrebe nimic şi nimeni să nu vadă la tine nimic...
186

NIMENI NU ŞTIE NIMIC

Pe unde trecea, pe oriunde trecea — hi, hi, ho, ho, ha, ha ! — fetiţa rîdea, hi, hi! fetiţa rîdea, ho, ho ! fetiţa rîdea, ha, ha ! de parcă spunea : „Rîd mereu şi rîd întruna, că de rîsul meu aluna se îngraşă, se măreşte, creste şi iar creşte, pîn—ajunge cît e luna. Pot să rîd o zi şi—o noapte, şi trei zile, şi nopţi şapte, că de rîs, sus, luna crapă, cade bîldîbîc în apă, precum cade—o muscă—n lapte !" Pe unde trecea, pe oriunde trecea — hi, hi ! ho, ho ! ha, ha ! — fetiţa rîdea.

Şi iată că trecu, şi iată că trecu fetiţa pe lîngă un băiat. (Aici rimele mi s—au terminat, dar nu—i nici un păcat !) Băiatul tocmai se gîndea că dacă doi pisoi şi cu doi pisoi fac patru pisoi, de ce doi elefanţi şi cu doi elefanţi (care sînt mult mai mari) fac tot patru elefanţi ? ! Era o problemă complicată şi băiatul se gîndea foarte tare la ea, astfel că nu văzu gheţuşul de pe trotuar, alunecă şi căzu. Căzu şi se juli la un genunchi.

Văzîndu—l, fetiţa rîse : hi ! hi! fetiţa rîse : ho, ho ! fetiţa rîse : ha, ha !

Băiatul se ridică, nu ţipă, nu se văicări, nu plînse — şi asta plăcu tuturor.

187

—Pe cuvîntul meu de arici, spuse ariciul, că băiatul ăsta îmi place foarte mult. Trebuie să—mi notez în agendă ca să—i aduc ciuperci !!

—Sînt o veveriţă umblată, spuse veveriţa, am fost şi în Pădurea adormităv m—am suit şi în brazi, de Anul nou, am cunoscut mulţi băieţi, dar ăsta îmi place foarte foarte mult. Secretara mea va avea grijă să—i trimiţi nişte alune !

—Sînt un iepure bătrîn, spuse iepurele bătrîn, am sute de nepoţi şi nepoate, am văzut fel de fel de morcovi şi de vînători, mă pricep, printre altele, şi la băieţi, dar ăsta mi se pare un băiat şi jumătate. Telefonez urgent să i se aducă un cotor de varză.

—Vă mulţumesc tuturor, le răspunse băiatul, dar ciupercile nu—mi plac, alunele mi—au rupt un dinte, iar varză avem şi acasă. Eu vă rog doar atît : să—mi spuneţi de ce a rîs fetiţa cînd m—a văzut căzînd ?

—Sînt un arici înţelept, spuse ariciul, am scris şi o carte despre ţepi, ţepuşe şi ţepoaie, am fost numit profesor titular la catedra de ghinde verzi, de la facultate de ghinde coapte, dar asta nu ştiu. Să mă tai şi nu ştiţi de ce a rîs fetiţa !

—Nici eu, veveriţa, spuse veveriţa, habar n—am. Ştiţi de ce ursul n—are coadă, ştiu de ce nu cîntă bursucul dar nu ştiu de ce a rîs fetiţa cînd te—a văzut căzînd.

—Eu, iepurele, spuse iepurele, nu ştiu nici atît. Întreabă—mă cine e campion mondial la 100 metri plat întreabă—mă cîte foi are un trifoi cu patru foi, întreabă mă, orice — dar de ce a rîs fetiţa, cînd te—a văzut căzînd nu pot să—ţi răspund !

188

Noroc că trecu pe acolo o broască ţestoasă.

—Ştiu eu, spuse broasca ţestoasă, ştiu eu de ce a rîs fetiţa cînd te—a văzut căzînd.

Dar nu se opri să spună ce ştie. Plecă mai departe, aşa cum pleacă broaştele ţestoase : Lipa—lipa, lipa—lipa, fără grabă, fără treabă.

189

O VESTE MARE DESPRE UN BĂIAT MIC

Vestea cea mare făcu într—o clipă ocolul pămîntului! Nu trecură nici cinci minute de la aflarea veştii că auzirăm ciocănituri în uşă.
—Cine e ?
—Eu, Iepuraşul—ureclu—lungi—dar—la—fugă—nu—l—ajungi! Aici stă băieţelul Alexandru ?
—Aici. Poftim, intră !
Iepuraşul—urechi—lungi—dar—la—fugă—nu—l—ajungi aduse un buchet mare de flori şi zise :
—Am auzit şi eu vestea cea mare şi am venit să felicit pe Alexandru. Strînse cu lăbuţa mîna lui Alexandru şi o scutură de cîteva ori. Să trăieşti, băiete ! Aşa îmi placi !
Dar nu plecă bine Iepuraşul—urechi—lungi—dar—la—fugă—nu—l—ajungi că auzirăm soneria.
Alergarăm la uşă. Cine credeţi că venise, ducînd în spate un brăduţ ? Nimeni altul decît Ariciul—ţepi—o—mie—dă—mi—unul—şi—mie !
—Aici stă băieţelul Alexandru ?
—Aici. Poftim, întră !
Ariciul—ţepi—o—mie—dă—mi—unul—şi—mie intră şi zise :
190
—Am auzit şi eu vestea cea mare şi m—am grăbit să Vin. Îl îmbrăţişa pe Alexandru şi—l sărută pe amîndoi obrajii : Bravo, băiete ! Să creşti mare ! Ţi—am adus şi un brăduţ, să—l împodobeşti de Anul nou.
Dar abia ieşi Ariciul—ţepi—o—mie—dă—mi—unul—şi—mie că auzirăm telefonul : ţîrrr ! ţîrrr !
La telefon, o voce groasă şi răguşită :
—Alo ! Casa în care locuieşte băieţelul Alexandru ?
—Aici e Ursul—labă—lată—cine—a—simţit—o—nu—mai—vrea—o—dată ! Alexandru e acasă ?
—Daţi—mi—l la telefon !
Alexandru puse telefonul la ureche şi auzi :
—Noroc, băiete ! Am aflat şi eu vestea cea mare. Am nişte treburi şi n—am putut veni, aşa că m—am gîndit să—ţi telefonez. Bravo ! Dă—i înainte, aşa ! Am s—o pun pe Ursoaica—gospodină—mare—face—colţunaşi—şi—vărzare să—ţi coacă o plăcintă pe cinste...
Dar nu termină bine Alexandru de vorbit la telefon, că veni Poştaşul—iute—aduce—răvaşul cu o tolbă plină de scrisori, cărţi poştale, ilustrate şi telegrame.
O scrisoare venea tocmai din Africa şi suna aşa :

„Sînt foarte bucuros de ce am auzit. Te salut cu prietenie şi—ţi trimit cu primul vapor zece portocale şi una pe deasupra."

Şi iscălea : *„Un—pui—de—crocodil—care—face—baie—în —Nil".* O carte poştală ilustrată înfăţişa un gheţar, pe spatele ei scria :
191

„Salutări de la Polul Nord. Am aflat vestea cea mar şi—ţi strîng mîna. Vei primi de la mine un butoi cu îngheţată de vanilie".

Şi semna : *„Ursul—alb—ca—smîntîna—se—dă—pe—gheaţă—toată—săptămîna".*
O telegramă era trimisă din Asia cea îndepărtată:

„Să fii sănătos. Stop ! Sînt mîndru de tine. Stop! Aş vrea ca şi puii mei să facă aşa. Stop ! Îţi trimit ore? să—l mănînci cu lapte. Stop !"
Semnat : „Elefantul—cît—o—casă—dar—mie—nu—mi—pasă"

Dar nu apucă bine să plece Poştaşul—iute—aduce—răvaşul că intră pe fereastra deschisă Porumbelul—călător cu—un—plic—legat—de—picior.
Desfăcurăm plicul şi înăuntru ce era ?

„Să fii vesel şi să trăieşti o sută de ani, îţi urează Zebra—cu—picioare—lungi—şi—cu—pijama—în—dungi."

P.S. : Îţi trimit o ciocolată, s—o mănînci sănătos."

Dar, cum zbură Porumbelul—călător—cu—un—plic—legat de—picior, auzirăm la radio :

—„Atenţiune, băieţelul Alexandru din Bucureşti! Atenţiune ! Vorbeşte Australia ! Vorbeşte Australia ! Cangurii—cu—mic—cu—mare—n—au—un—ban—în—buzunare te felicită cu căldură şi—ţi dăruiesc două gheme de lînă, să—ţi împletească bunica o flanea şi mănuşi — ca să—ţi ţină cald la săniuş. Atenţiune ! A vorbit Australia ! A vorbit Australia !"

Toată lume ştia, toată lumea aflase de vestea cea mare !

Numai leneşul Motan—blană—moale—nu—face—două—parale dormise după sobă, la căldurică, şi nu aflase nimic.

192

Auzind larma şi chiotele de bucurie din casă, se întinse, cască, se scarpină după ureche şi scoţând botul de după sobă. Întrebă :

— Dar ce se întîmplă ? Ce se întîmplă ?

—Cum ? Nu ştii ? se miră un Şoricel—lasă—l—să—trăiască—şi—el ! Alexandru s—a încălţat azi pentru prima oară singur. Fără ajutorul nimănui... Şi fără să greşească. Cu gheata stîngă pe piciorul stîng. Şi cu gheata dreaptă pe piciorul drept. Asta—i tot !

193

CASTANA DIN POVESTE

Astă toamnă, într—o dimineaţă, am plecat de acasă supărat. Băiatul meu cel mic rupsese o filă dintr—o carte, o făcuse ghemotoc şi începuse să se joace cu el. Cîteva clipe după ce am ieşit pe poartă, în urma mea, din castanul nostru a căzut o castană. A căzut pentru că îi venise vremea să cadă şi nu cum ar putea unii să creadă, pentru că s—a căţărat in castan iar de acolo a alunecat şi a căzut. Nu. Castana nu şi—a julit genunchii şi nu şi—a rupt pantalonii. Ajungînd pe pămînt, ea s—a întrebai doar ce era firesc să se întrebe :

—Ce—o să se întîmple cu mine, aici, pe pămînt? Nu cunosc pe nimeni. N—am nici un prieten şi fără prieteni e tare greu să trăieşti ! Apoi, nu pot să stau aşa. fără să fac nimic...

—Da... ai dreptate. Aşa nu se poate ! îi răspunse cineva.

—Poftim ? ! se miră castana. Cu cine am onoarea să vorbesc ?

—Cu mine ! Îmi dai voie să mă prezint : Sînt ghemotoc. Un ghemotoc de hîrtie !

194

—Încîntată... Şi tu de unde ai căzut ? Din ce copac ? Deşi aşa cum se vedea — era tare necăjit, ghemotocul rîse :

—A ! Eu nu cresc în copac. N—am căzut. Am fost aruncat!

—Aruncat ? Interesant... zise castana. Şi de unde ai fost aruncat ? De la o fereastră. Şi adăugă : N—aş vrea să crezi că mă laud, dar n—am fost dintotdeauna un ghemotoc oarecare...

—Îmi închipui, îmi închipui... se grăbi să—l întrerupă castana. La început ai fost o sămînţă de ghemotoc...

Ghemotocul rîse iar, deşi — aşa cum s—a văzut — nu avusese cînd să—i treacă necazul:

—A, nu... La început am fost o filă dintr—o carte. O carte foarte interesantă. Dar fila a fost ruptă şi.. Eh, mai bine să nu mai vorbim... Sînt tn felul meu un înţelept. Ştiu multe, cunosc multe...

—Ce bine ! se bucură castana. înseamnă că tu ai putea să—mi fii prieten, ai putea să—mi dai un sfat...

—Bucuros. Ce anume ai vrea să afli de la mine ?

—Nu pot să stau aşa, fără să fac nimic. Ce sfat

—Dar ce ştii să faci ? Castana răspunse repede :

—Cînd am căzut din castan, am făcut „pac !” Se pare că, deocamdată, asta ştiu să fac : „pac !”

195

—”Pac !" repeta ghemotocul. „Pac !', după cîte ştiu face puşca. Pe vremea cînd eram o filă dintr—o carte cartea a fost împrumutata unuia care pleca adeseori la vînătoare şi avea o puşcă. Iar puşca, ţin minte, făcea ”pac !" Dacă şi tu ştii să faci „pac !" cred că ar fi bine să te întovărăşesc la vînător şi să—l rogi să te ia la vînătoare...

—Da, zise castana. Ar fi bine. Întovărăşeşte—mă ! Ieşiră din curte, o luară la dreapta, apoi la stînga — şi nu mai ţin minte dacă pe urmă o luară din nou la dreapta sau din nou la stînga. Important este că nimeriră casa vînătorului.

—Uite, aici stă, spuse ghemotocul. Sună la uşă şi... seară bună ! Castana sună şi după cîteva clipe îi deschise un ogar uşa.

—Dumneavoastră sînteţi vinătorul ? întrebă castana.

—Nu, e o mică neînţelegere. Eu sînt dinele lui de vînătoare... Vînătorul nu e acasă. Puteţi însă să—mi spuneţi mie ce doriţi...

—Ştiţi... începu castana... eu sînt o castană ! Am căzut din castan şi, cînd am căzui, am făcut „pac!"

—Ca puşca ! zise ogarul.

—Întocmai ! Şi cum nu vreau să stau de pomană, v—aş întovărăşi cu bucurie la vînătoare... Ce părere aveţi ?

— Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău, dar nu cred că

196

o să puteţi. M—am cam pripit. Dumneavoastră nu ştiţi să faceţi „pac !" ca puşca. Poate n—aţi auzit bine...

—Poate... răspunse castana. Ştiu şi eu ? Mi s—a părut că am auzit bine : „Pac !"

—Eu, zise ogarul, am auzul foarte bun, dar şi mie mi se întîmplă să mă mai înşel cîteodată... Puşcă, vă

repet, nu puteţi fi... Mai gîndiţi—vă, mai încercaţi în altă parte...

Şi uşa se închise. (Eram gata—gata să scriu că se închise în nasul castanei.)

—Ei ? Ce—ai făcut ? o întrebă ghemotocul.

—Nimic... Mi se pare că m—am înşelat. Cînd am căzut din castan, n—am făcut „pac !"

—Dar cum altfel ?

—Nu—mi dau seama...

—Poate ai făcut „boc !"

—„Boc ?" se gîndi castana. Se poate să fi făcut „boc !"... Dacă e aşa, ce sfat îmi dai ?

—„Boc !", după cîte ştiu, face ciocanul fierarului. Pe vremea cînd eram o filă dintr—o carte, cartea a fost împrumutată şi unui fierar. El avea un ciocan care, ţin minte, făcu „boc !" Dacă şi tu ştii să faci „boc !", cred că ar fi bine să—l rogi pe fierar să te ia în atelier..

—Da, zise castana. Ar fi bine. Întovărăşeşte—mă !

Şi plecară spre casa fierarului. O găsiră îndată. Castana bătu la uşă şi un papagal îi răspunse :

197

—Cine e acolo ? Cine e acolo ?

—Dumneavoastră sînteti fierarul ? întrebă castana.

—Eu, fierar ? Ha ! Ha ! Eu sînt un papagal. Dar tu cine eşti ? Tu cine eşti ?

—Sînt o castană. Am căzut din castan şi cînd am căzut am făcut : „boc !"

—Ca ciocanul ! Ca ciocanul ! zise papagalul.

—Întocmai ! De asta am şi venit : am venit să—l rog pe fierar să mă ia şi pe mine în atelier.

—Nu se poate ! Nu se poate ! Tu nu ştii să faci „boc !" ca ciocanul. Poale n—ai auzit bine.

—Poate... răspunse castana. Ştiu şi eu ?...

—Şi mie, mai zise papagalul, mi se întîmplă câteodată să mă înşel şi să pocesc cîte un cuvînt. Mai gîndeşte—te ! Mai încearcă în altă parte ! În altă parte !

Şi, cînd mai tîrziu o întrebă din nou ghemotocul :

—Ei ? Ce—ai făcut ? castana răspunse :

—Nimic. Cred că iarăşi m—am înşelat. Cînd am căzut, n—am făcut „boc !"...

—Dar cum ?

—Habar n—am...

—Poate ai făcut : „toc !"

—„Toc ?" Nu ştia ce să mai creadă castana. Se poate să fi făcut „toc" ? Dacă e aşa ce sfat îmi dai ?

—„Toc", după cîte ştiu, fac tocurile ghetelor atunci cînd merg. Dar „toc" se mai numeşte şi unealta care la vîrf are peniţă şi cu care povestitorii scriu poveşti.

198

Adresa cizmarului n—o ştiu. Ştiu însă adresa povestitorului. De la fereastra lui am căzut eu. Băiatul lui cel mic, pe vremea cînd eram o filă, m—a rupt din carte, m—a făcut ghemotoc şi a început să mă arunce prin casă. Cred că ar fi bine să te întovărăşesc la povestitor şi să—l rogi să scrie şi despre tine poveşti.

—Da, zise castana. Ar fi bine. Întovărăşeşte—mă ! Şi uite aşa, a ajuns castana.la mine. De data asta a intrat cu ea şi ghemotocul. N—a mai aşteptat—o afară. Eu însă nu eram acasă. L—a întrebat pe băiatul meu cel mic.

—Tata nu—i acasă, le—a spus el. E la grădiniţă !

—Curios... rosti ghemotocul. Firesc ar fi ca tu să fii la grădiniţă şi tata acasă.

—La noi, acum e invers. Eu stau acasă, pentru că sînt răcit, şi tata s—a dus la grădiniţă ca s—o anunţe pe tovarăşa educatoare...

—Aha ! se dumeri ghemotocul.

—Dar ce doriţi ? întrebă băiatul.

—Eu, vorbi castana, am căzut din castan şi cînd am căzut, am crezut că am făcut „pac !", apoi „boc !", dar pînă la urmă se pare că am făcut „toc !"...

—Toc ? Cu tocul scrie tata poveşti !

—Întocmai ! Am venit să—l rog să scrie şi despre mine poveşti...

—A, nu, clătină din cap băiatul, asta nu se poate. Tu n—ai peniţă şi nici n—ai încăpea în călimară. Poate că atunci cînd ai căzut ai spus altceva...

199
—Tot ce se poate... răspunse castana. Dar ce altceva puteam să spun ?
—Eu, se gîndi băiatul, cînd cad spun : „eh, lasă că trece !"' dar nu cred că tu ai spus aşa...
—Nu, intră în vorbă ghemotocul. N—a spus aşa. A spus ceva care seamănă cu „pac !" cu „boc !", cu „toc !"...
Băiatul se uită mai atent la ghemotoc şi—l întrebă :
—Dar tu cine eşti ? Parcă te—am mai văzut !
—Mă cunoşti chiar bine, zise morocănos ghemotocul. Sînt fila pe care ai rupt—o din carte. Tu m—ai făcut ghemotoc şi ai început să mă arunci ca pe o minge.
—Am vrut să mă joc cu ceva... îl văzu băiatul supărat şi încercă să se scuze.
—Cărţile nu sînt făcute pentru joacă ! zise tăios ghemotocul. Cărţile sînt făcute ca să fie citite !
—Atunci o să te iau, o să te îndrept şi o să te lipesc la loc, în carte... căută băiatul să—l îmbuneze.
—Mulţumesc. Mi—ai face un mare serviciu ! zise ghemotocul cu un glas ceva mai blînd.
Băiatul luă ghemotocul, îl îndreptă şi cu *gumarabică* lipi fila acolo unde trebuia, în carte. Era bucuros, dar în acelaşi timp şi niţel necăjit.
—Acum, zise el, nu mai am cu ce să mă joc !
—Cum ai spus? îl auzi castana. Ai spus „joc"?
—Da...
—Oare nu s—ar putea ca..
—Ba da ! Ba da ! îi luă vorba fila din carte, care fusese
200
un ghemotoc. Aici rămîi castano ! Aici trebuia să te aduc de la început... Cînd ai căzut, n—ai spus nici „pac !". nici „boc !", nici „toc !" Cum de nu m—am gîndit ! Ai spus aşa cum spune orice castană care cade într—o curte cu copii. Ai spus „joc !"
Aşa s—a făcut că, atunci cînd am venit acasă, am găsit cartea întreagă la locul ei, iar pe băiat jucîndu—se cu o castană !
201

POVESTE CARAGHIOASĂ

—Dacă s—a spart, s—a spart, spuse Ducu.
—Văd că nici nu—ţi pasă, spuse băiatul care mesteca gumă. Poate că tatăl tău e bancher.
—Ce înseamnă bancher ? întrebă Ducu.
—Un domn gras, spuse băiatul care mesteca gumă. Un domn gras care are bani mulţi.
—Tata e maistru, spuse Ducu şi nu—i deloc gras. E tocmai aşa cum trebuie să fie un tată.
—Te bate ?
—La ce ?
—Te—am întrebat dacă te bate.
—Cînd jucăm Peter cel negru, nu mă bate. La loto o bate chiar şi pe tanti Minodora.
—Te—am întrebat dacă te bate, aşa : pac, pac...
—Păi, tata e de zece ori mai puternic decît mine !
—Şi nu te bate ?
—N—auzi că—i de zece ori mai puternic decît mine ? Ce, eu îl bat pe Dănuţ ?
—Cine—i Dănuţ ăsta ?
—Dănuţ ăsta e un băieţel. Are doi dinţi. Unul sus şi altul jos.
—Aha, făcu băiatul care mesteca gumă. De aceea.
202
—Ce ? întrebă Ducu.
—De aceea nu—ţi pasă. Pentru că tatăl tău nu te bate. Dar acuma tot o să—ţi tragă vreo două.
—De ce ?
—Pentru că ai spart sticla cu ulei. Ce—o să spui acasă?
—O să spun că s—a spart. M—am împiedicat şi am căzut. Doar erai aici şi ai văzut şi tu.
—Dacă spui asta, capeţi imediat vreo două.
—Dar chiar aşa s—a întîmplat. M—am împiedicat de piatra asta şi am căzut.
—Trebuie să spui altceva, dacă nu vrei să o încasezi. Piatra şi căzutul n—ajută. Uite, întreabă—l şi pe el.

El era un alt băiat, un băiat care avea o bilă albastră şi care se uita la Ducu şi la băiatul ce mesteca gumă fără să spună nimic. Nici acum băiatul cu bila albastră spuse nimic.
—De unde ai luat bila ? îl întrebă Ducu.
—De bilă îţi arde ţie ? se supără băiatul care mesteca gumă.
—E frumoasă, spuse Ducu.
—Treaba ta. Eu vreau să te ajut.
—Sticla nu mai poţi s—o faci la loc, spuse Ducu. Dar pot să te învăţ ce să spui acasă !
—Asta pot şi eu, pot şi eu să—l învăţ, vorbi, în sfîrşit, băiatul cu bila albastră. Cel mai bine e să spui că ţi s—au furat banii.
—Cine mi i—a furat ? întrebă Ducu.
203
—Un hoţ. Un hot care avea un ochi legat cu o cîrpă neagră. Ţi—a dat un brînci, tu ai scăpat banii din mină şi el i—a luat şi a fugit.
—Povestea asta nu face doi bani, spuse băiatul care mesteca gumă. Trebuie să spui ceva mai frumos.
—Nimic nu—i mai frumos decît că a venit un hoţ cu un ochi legat şi i—a furat banii, spuse băiatul cu bila albastră. Era un pirat.
—Nu există piraţi în Bucureşti, spuse băiatul care mesteca gumă Povestea asta nu face doi bani. Aici trebuie un cîine. Un dulău. A ieşit un dulău dintr—o curte, tu te—ai speriat, ai luat—o la fugă şi cînd ai ajuns la băcănie, banii nu mai erau în buzunar.
—Dar unde erau ? întrebă Ducu.
—Nu ştii. Ţi—au căzut. S—au împrăştiat.
—I—a luat dulăul ca să—şi cumpere oase, rîse băiatul cu bila albastră, De cînd sînt n—am auzit o poveste mai caraghioasă.
—Caraghios eşti tu şi cu bila ta albastră, spuse băiatul care mesteca.
—Şi mai caraghios eşti tu cu guma ta, spuse băiatul cu bila albastră.

Ducu era grăbit. Plecă acasă fără să mai aştepte ca să vadă cine era mai caraghios.

Acasă, intră în bucătărie şi spuse :

—Mămico, te rog alege care poveste vrei. Întîia : m—am împiedicat de o piatră, am căzut şi am spart sticla cu ulei. A doua : a venit un hoţ legat la un ochi şi mi—a furat banii. A treia : a ieşit un dulău dintr—o curte, m—am speriat, am luat—o la fugă, şi cînd am ajuns la

204

băcănie, banii nu mai erau în buzunar.

—Ţie care îţi place mai mult ? întrebă mama.

—Toate sînt caraghioase, spuse Ducu.

—Prima poate că e mai puţin, spuse mama.

—Aşa mi se pare şi mie.

—Atunci să nu ne mai încurcăm cu celelalte, spuse mama. Te—ai lovit ?

—Un pic.

—Te doare ?

—Nu.

—Atunci du—te şi cumpără altă sticlă.

Acolo, pe trotuar, în faţa băcăniei, băiatul care mesteca gumă şi băiatul cu bila albastră jucau şapte pietre.

—Ei, cum a fost ? îl întrebară amîndoi pe Ducu.

—Mama a ales povestea mea, spuse Ducu. Ale voastre erau prea caraghioase.

205

FETIŢA CARE L—A LUAT PE „NU" ÎN BRAŢE

O poveste cît de bună sau cît de proastă este, la urma—urmei, este o îmbinare de cuvinte. Asta se mai ştie !

Dar de unde scot povestitorii cuvintele pe care le instruieşte şi fac din ele poveşti (bune sau proaste)? Asta nu se mai ştie !

Fiecare cu taina lui. Numai eu nu am taine.

Vă spun ca să ştiţi şi voi : cuvintele care îmi trebuiesc pentru poveşti le scot din călimară. Moi peniţa în călimară şi scot orice cuvînt doresc. Am o călimară încăpătoare. Găzduieşte toate cuvintele de care am nevoie.

Şi uite aşa toate bune şi la locul lor, pînă într—o zi. Pînă în ziua cînd un cuvînt nu vru să iasă din călimară. Aveam nevoie de el, dar lui puţin îi păsa.

Muiai peniţa o dată, o muiai de două ori, de trei şi de zace ori, dar cuvîntul cu pricina nu se prindea de ea. Trăsei călimara mai aproape, şi începui să—l rog :

—Hai, dragă, ce te codeşti atîta ? Nimic. Nici un răspuns.

Văzînd că nu iese cu vorbă bună, îi strigai :

—Ieşi, sau nu ieşi ? Nimic. Nici un răspuns.

206

Mă enervai şi începui să—l ameninţ :

—Să nu te pui, că...

Tot nimic. Tot nici un răspuns.

Furios, mă ui lai în călimară ca să—l zăresc pe prăpăditul de cuvînt care îmi făcea viaţa amară, să înfig peniţa în el şi să—l scot fără să—l mai întreb dacă îi place sau nu. Dar nu—l zării. Cercetai cuvîntul MUNTE, bănuind că s—a pilit printr—o văgăună a lui ; pierdui o groază de vreme răscolind înfundurile cuvîntului OCEAN, întrebîndu—l dacă nu l—au văzut, cuvintele PORT, FAR, SUBMARIN şi disperat întrebai chiar cuvintele BARCA DE SALVARE. Anunţai cuvîntul MILIŢIE şi cu lacrimi în ochi telefonai cuvintelor SPITAL DE URGENŢA.

Prăpăditul de cuvînt, care îmi făcea viaţa amară, nu era nicăieri. Nu mai ştiam ce să fac. Fără el nu mai puteam continua povestea.

Cînd, după ce ciocănii de cîteva ori în sticlă, ieşi din călimară cuvîntul POLITEŢE. Mă salută şi mă întrebă :.

—Te deranjez ?

Apoi ieşi cuvăntul HĂRNICIE, îmi îndreptă foile de hîrtie, suflă scrumul de ţigară de pc masă, puse sugativa pe o pată de cerneală, luă paharul de apă şi—l aşeză pe farfurioară şi după el ieşi cuvîntul PRIETENIE, care îmi spuse:

—Te văd necăjit. Nu te pot lăsa aşa...

Şi într—un glas, toate trei cuvintele : POLITEŢE, HĂRNICIE, PRIETENIE continuară :

—Hai, spune—ne ce cauţi ?

207

—Îl caut pe domnul NU. Fără el îmi este peste putinţă să termin o poveste începută. Am cercetat şi am răscolit toată călimara. Domnul NU a dispărut fără urme. Unde să—l mai caut ?

—Unde ? Unde ?

—Bănuiam, ziseră toţi într—un glas, cele trei cuvinte, bănuiam că pe el îl cauţi. Ei, află că nu—i în călimară. E în altă parte...

—Şi... ştiţi cumva unde—i ? întrebai şi in aceeaşi clipă mă şi ridicai cu gîndul să—mi iau haina şi să plec in căutarea fugarului.

—Stai, stai... mă potoli cuvîntul PRIETENIE.

—Ia loc... mă pofti cuvîntul POLITEŢE.

—Graba uneori strică treaba... mă povăţui cuvîntul HĂRNICIE.

Şi toate trei în cor :

—E mai puţin simplu decît ţi se pare, o să se întoarcă cu greu înapoi. O duce prea bine acolo unde sc află... S—a îngrăşat, stă toată ziua picior peste picior şi porunceşte, nu—i mai ajungi nici cu prăjina la nas... Pe NU l—a luat o fetiţă în braţe !

—Cum ? mi se păru că auzisem prost. Pe NU l—a luat o fetiţă în braţe ? repetai, ca să mă lămuresc.
—Da. Pe NU l—a luat o fetiţă în braţe. L—a luat în braţe şi nu—i mai dă drumul.
—Dacă, de pildă, vorbi cuvîntul HĂRNICIE, ii spune mama : „Pune masa !" sau „Adu apă ! sau „Mătură !" fetiţa care l—a luat pe NU în braţe parcă nici n—ar auzi,

208

ea aude, dar cum să pună masa, cum să aducă apă şi cum să mături, dacă are braţele ocupate cu NU ?
—Ori dacă, de pildă, vorbi cuvîntul POLITEŢE, bunica vine de la piaţă, aducînd două coşuri grele, fetiţa care l—a luat pe NU în braţe nu—i iese în cale să—i deschidă uşa ; parcă nici n—ar vedea—o. De fapt, ea o vede, dar cum să—i deschidă uşa bunicii, cînd are braţele ocupate cu NU ?
—Ori dacă, de pildă, vorbi cuvîntul PRIETENIE, o Colegă o roagă să—i ajute să dezlege o problemă la aritmetică, fetiţei care l—a luat pc NU în braţe nici nu—i pasă.

De fapt nu pot să cred că nu—i pasă, dar are braţele ocupate cu NU. Cum să mai ia creionul în mînă şi să ajute colegei ?
—Iată de ce, începuseră iarăşi să vorbească într—un glas, credem că NU o să se întoarcă cu greu înapoi. O duce prea bine în braţele fetiţei. Stă la căldurică, n—are Brici o treabă, e alintat şi răsfăţat. S—a umflat că nici n—o să—l mai recunoşti. Mai, mai că, de umflat ce—i, îl
poţi confunda cu cuvîntul BALON.
—Vă rog, vă rog... ieşi din gura călimării cuvîntul BALON. Refuz să fiu confundat cu acest domn... Şi plutind cîteva clipe prin cameră cuvîntul BALON mai zise : Refuz ! Refuz cu desăvîrşire ! după care intră la loc în călimară.
—Şi totuşi ce—i de făcut ? Ce—i de făcut ca să—l aduc i pe domnul NU înapoi ? Vă repet că fără el povestea mea rămîne neterminată. M—am împotmolit tocmai într—un loc unde am nevoie de el. în poveste există un băiat, care

209

trebuie să—i strige unui bătăuş : „NU, n—am să fug ! Nu mi—e fiică de tine !"

Şi fără NU iese cu totul altceva. Iese că băiatul este fricos. Ceea ce este o minciună gogonată. Trebuie neapărat să fac ceva ca să—l aduc pe acest antipatic domn NU înapoi, în călimară. Unde stă fetiţa care l—a luat în braţe ?
—Te conducem noi, se oferiră să mă întovărăşească cele trei cuvinte.

HĂRNICIA înşuruba capacul călimării şi—mi şterse peniţa ca să nu ruginească. POLITEŢEA îmi ţinu haina şi mă ajută s—o îmbrac. PRIETENIA mă prinse de mînă — şi toţi patru plecarăm spre fetiţa care l—a luat pe NU în braţe. O găsirăm dormind. NU, din braţele ei, era însă treaz. Mă zări şi mi—o luă înainte :
—Nu mă întorc ! îmi zise, în loc de „bună ziua". Nicăieri n—am dus—o aşa de bine ca în braţele acestei fetiţe. Nu mă ruga ! Nu ţipa ! Nu te enerva ! Nu mă întorc !

Chiar atunci se auzi de afară glasul mamei fetiţei :
—Hai, scoală—te, că e tîrziu ! Pune masa, c aproape ora prînzului.
—Îndată ! răspunse cuvîntul HĂRNICIE, în locul fetiţei.

Şi cît ai clipi, aşternu faţa de masă, deschise bufetul şi scoase farfuriile. Mai găsi vreme să împăturească în dreptul fiecărei farfurii şi cîteva şervete de hîrtie...

210

Apoi se auziră pe scări paşii bunicii. Cuvîntul POLITEŢE nici nu mai aşteptă să audă bătăi în uşă. Alergă şi o deschise. Dar pe uşă nu intră numai bunica. Mai intră şi colega fetiţei care l—a luat pe NU în braţe. Pînă să—şi dea seama colega cine o ajută, cuvîntul PRIETENIE şi şi descîlci problema.

Toate acestea se petrecură cît ai bate din palme. Cînd fetiţa se trezi şi se dădu jos din pat, veni la ea mama i şi—i dărui un cotor de varză :
—Ia—l ! Tare frumos ai aşezat masa ! Apoi veni bunica şi—i dărui un măr :
—Ia—l ! Eşti o fetiţă săritoare.

Şi nici colega nu se lăsă mai prejos.
—Am două nuci. Una ţie şi una mie !

Fetiţa întinse manile să primească darurile dar. În clipa aceea... ei bine, în clipa aceea îl scăpă pe NU din braţe.

Eu atît aşteptam. Îl apucai de—o ureche şi, întovărăşit de cuvintele care mă aduseseră la fetiţă,

plecai grăbit spre casă.

Pe drum, observai ceva care, ca să fiu sincer, nu mă miră deloc.

Cuvîntul HĂRNICIE rodea un cotor de varză. Cuvîntul POLITEŢE muşca dintr—un măr. Cuvîntul PRIETENIE mesteca un miez de nucă.

Dacă m—ar fi mirat, le—aş fi întrebat, iar ele mi—ar fi răspuns :

—Astăzi noi meritäm darurile. Cînd o să le merite fetiţa, n—ai nici o grijă, n—o să ne atingem de darurile ei.

211

Dar eu — repet — nu mă miram deloc. De fapt nici nu mă interesa.

Ajuns acasă, îl aruncai pe NU în călimară şi îl rugai pe cuvîntul PAZNIC să—l păzească să nu—l mai poată lua nici o fetiţă şi nici un băiat în braţe.

Să stea în călimară şi să vină de cîte ori îl chem.

Aşa cum îl chem acum ca să termin povestea.

212

BĂIATUL CARE MÎNCA BLOCURI

Bună seara, bună seara, ce mai faceţi ? Şi eu la fel, cu ale mele, mă bucur că vă văd, mi—a spus cineva că aţi avut guturai şi m—am gîndit că tot e bine că n—aţi avut gripă, guturaiul e un fel de nimic, cu strănuturi la mijloc, stai o zi în casă şi trece.

A, dar să nu uit, n—am venit cu mîna goală, v—am adus o poveste ! O să rîdeţi de o să vă prăpădiţi, e cea mai veselă poveste pe care am făcut—o eu de cînd mi—am zis că n—are rost să mai fac poveşti, şi cînd am scos—o din burtă, cum scot eu toate poveştile din burtă, rîdeam de se zgîlţîia scaunul şi pe urmă se zgîlţîia fotoliul, pentru că m—am aşezat să rîd şi într—un fotoliu.

Este o poveste cu băiatul care mînca blocuri, nu ştiu dacă aţi auzit de el, băiatul care mînca blocuri de patru, de şapte şi de zece etaje, bineînţeles, cu tot cu subsol, şi cu antenele de televizor de pe ele, băiatul care mînca blocuri de toate culorile, era nemaipomenit băiatul acela, habar n—am cum izbutea el să mănînce atîtea blocuri şi de atîtea etaje şi culori, cum nu se sătura cînd ajungea pe la etajul al treilea şi cum putea să le înghită pe cele albastre şi portocalii, uite, iar încep să mă zgîlţîi de rîs,

213

asezaţi—mă, vă rog, pe o canapea, ca să se zgîlţîie şi canapeaua.

Ei, asta—i acuma, vă vine să întrebaţi cum le mînca ; parcă problema ar fi cum mînca băiatul blocurile, altă treabă n—aveţi decît să puneţi întrebări ! Le mînca foarte frumos, aşa cum se mănîncă orice bloc, mai repede pe cele de patru etaje şi mai încet pe cele de zece, meşterind mai mult pereţii şi mai puţin ferestrele, scobindu—se, cînd era cazul, nu cu unghia, ci cu băţul de scobitoare dacă îi intra vreo uşă între dinţi. Vă rog din suflet lăsaţi întrebările în garderobă, n—am timp de ele, unde o să ajungem dacă o să vă răspund la toate, mînca şi băiatul cum putea blocurile, pe unele dimineaţa, pe altele la prînz, sau la cină, îşi mai păstra cîte o bucăţică de bloc pentru ora zece sau cinci, vai de mine şi de mine, ce zile am ajuns eu, om serios şi autor a 20 de cărţi, să stau să explic tot felul de nu ştiu ce şi de nu ştiu cum.

Mîncă băiatul un cartier de blocuri, cînd, într—o zi, sau poate într—o noapte, nu m—am ţinut de coada lui să văd, cineva care locuia în blocul de peste drum de alt bloc, la etajul întii, apartamentul întîi, îl apucă de guler şi începu să—i spună :

—Cum îţi permiţi tu, un băiat care nici măcar nu eşti altceva decît un băiat, să mănînci blocurile noastre, blocurile pe care le—am construit suindu—ne pe schele şi învîrtind macaralele, împreunînd scândurile parchetului şi chituind ferestrele, găurind duşurile şi încălzind caloriferele ; cine îţi dă voie ţie să mănînci blocurile noastre, blocurile pe care le—am vopsit galben, roşu,

214

verde, albastru, portocaliu şi liliachiu şi cărora le—am făcut balcoane pentru flori şi cămări pentru gogoşari, marmeladă şi treaba noastră ce mai punem în ele, nu ţi—e ruşine să mănînci aceste blocuri care nu sînt de mîncare, spune, ce taci ?

La început, băiatul vru să tacă, nu să spună, dar cu acel cineva, care locuia în blocul de peste drum de alt bloc, la etajul întîi, la apartamentul întîi, nu—i merse deloc şi atunci trebui să spună, să nu tacă.

—Eu, nene, zise băiatul, nu—i adevărat că mănînc blocuri, eu numai le mîzgălesc cu cărbune şi cu creta şi, cînd sparg seminţe, arunc cojile pe scări, şi iau scrisorile din cutia de scrisori şi—mi sap numele pe uşi, şi trîntesc uşile pînă li se sparg geamurile. Eu atîta fac, nene, atîta şi poate incă ceva pe deasupra, dar de mîncat nu mănînc nici un bloc, uite, deschid gura şi n—ai decît să te uiţi dacă mi—a rămas vreo bucăţică de bloc în măsele.

—Te rog să taci cînd vorbeşti cu mine, îl puse la punct pe băiat acel nene care locuia în blocul de peste drum de alt bloc, etajul întîi, apartamentul întîi ; pentru mine e totuna dacă le mănînci sau le scrii cu cărbune şi cu creta, arunci cojile de seminţe pe scări, iei scrisorile din cutiile de scrisori, îţi scrii numele pe uşi şi trînteşti uşile, pînă li se sparg geamurile, ba poate mai faci şi cîte ceva pe deasupra. înţelegi ce vreau să—ţi spun. sau nu înţelegi ce vreau să—ţi spun ?

—Nu ! Băiatul nu înţelegea ce vroia să—i spună; acesta e adevărul gol goluţ, gol goluţ — gol goluţ — că nici măcar un slip n—avea pe el.

215

Cum să nu rîzi, spuneţi cum să nu rîzi de un asemenea băiat, cum să nu te zgîlţîi de rîs şi odată cu tine să se zgîlţîie scaunul, fotoliul şi canapeaua ? !

Ori poate că ar fi bine să fi plîns ? ! Ah, copii, îmi trece prin cap că poate ar fi fost bine sfi fi plîns. Daţi—mi repede o batistă, daţi—mi repede un cearceaf, daţi—mi repede orice aveţi la îndemînă şi în care poate să încapă o lacrimă, două lacrimi, un lac, o mare, un ocean de lacrimi.

216

POVESTE DE NECREZUT DESPRE UN TATĂ, UN BĂIAT ŞI... UN DEGET

Povestea asta de necrezut e cu un tată, un băiat şi un deget

Tatăl sînt eu !

Băiatul e băiatul meu !

Şi degetul e degetul băiatului meu !

Dar s—o luăm mai pe îndelete :

Eu, copii, sînt un tată ca toţi taţii, care, pentru că atunci cînd eram mic, bunicii voiau să mă facă doctor, părinţii — inginer, şi eu — birjar, nu ştiu cum s—a întîmplat, dar am lăsat să treacă vremea şi m—am făcut ce s—a mai putut : adică scriitor.

Mai bine—zis, sînt un tată care scrie poveşti pentru voi.

Uite, chiar ieri trebuia să scriu o poveste.

Dar ce poveste ? Nici eu nu ştiam ! Stăteam la masă şi mă gîndeam ce să scriu.

În odaie era linişte. Cînd scriu, mă supără orice zgomot. Chiar si copiii care striga în curte :

„Nicu nebunuuu'
trage eu tunu',
noaptea pe la unu".

217

Mă supără nu numai pentru că fac gălăgie, ci mai ales pentru că vorbesc urît despre Nicu, un băieţel foarte cumsecade, care n—a tras niciodată cu tunul, deoarece tatăl său nu—i dă voie să se joace cu arme de foc, şi apoi familia lui locuieşte într—un apartament unde n—ar putea încăpea un tun decît dind afară masa, scaunele şi dulapul, şi asta ca să nu mai vorbim de faptul că „noaptea, pe la unu" Nicu doarme... Ieri însă era linişte. Nimeni nu trîntea uşile, nu spărgea geamuri, nu dărîma vreun perete si nici nu striga : „Foc ! Pompierii !" Ceea ce însemna. În primul rînd, că Grigoriţă. băiatul vecinului meu, era plecat. Deodată, însă, auzii că mă strigă un glas mic şi subţirel. Mă uitai într—o parte, mă uitai în alta — nimeni !

—Poate că mi s—a părut, zisei tare.

—Nu, nu ţi s—a părut ! Eu te—am strigat, ajunse iar pînă la urechile mele glasul mic şi subţirel.

Din nou mă uitai într—o parte şi din nou în alta, răscolii în coşul de hîrtii, mă scotocii prin buzunare — nimeni !

Eu, copii, vă rog să mă credeţi, nu sînt fricos. Odată chiar, cînd eram mic, am intrat singur în pivniţă. Iar altă dată, la şcoală, cînd a venit doctorul să ne facă injecţie, n—am fugit să mă ascund în pod. M—am ascuns foarte bine şi sub bancă... Dar acum, acum de ce să vă mint, mă cuprinsese teama.

Totuşi, stăpîn pe mine şi numai un pic tremurînd, întrebai :

218

—Cine m—a stri—strigat ?

—Eu !

—Şi un—unde te—ai ascu—cuns ?

—Nu m—am ascuns. Ce, crezi că—mi arde de joacă ? Sînt aici, pe masă, lîngă călimară...

—Unde ? ţipai eu, îngrozit. Lîngă călimară ? Dă—te repede jos ! Vrei să—mi verşi cerneala ? Şi te pomeneşti că te—ai suit încălţat...

Dar imediat îmi dădui seama că nu văd pe nimeni cocoţat pe masă şi că păcatele mele, vorbesc singur... Căutai ochelarii, dar nu—i găsii nicăieri.

De fapt aşa mi se întîmplă întotdeauna : niciodată nu—mi găsesc ochelarii fără... ochelari !

—Cauţi ochelarii ? Uite—i aici, deasupra tamponului ! mi se adresă iar glasul mic şi subţire.

—Mulţumesc, murmurai eu. Eşti foarte bine crescut! îmi aşezai grăbit ochelarii pe nas şi—mi îndreptai privirea spre călimară.

N—o să mă credeţi, copii, dar pe capacul deschis al călimării mele de argint, la care ţin foarte mult, stătea o mogîldeaţă nu mai mare decît un deget şi care — nu, nu mă înşel ! — semăna leit cu un deget, cu un deget cunoscut.

Mogîldeaţă purta pe cap o pălăriuţă cam prea largă, albastră (care aducea cu degetarul bunicii, dacă

nu era chiar degetarul bunicii !), o pelerină albă, foarte lungă, ce—l acoperea în întregime, încinsă la mijloc cu un brîu

219

roşu (în care recunoscui — dar se putea să greşesc — un fir de lînă din flaneaua mea nou—nouţă).

Spaima îmi trecuse, aşa că întrebai foarte tăios :

—Cine eşti şi ce cauţi aici ?

Dar mogîldeaţa nu se pierdu cu firea şi—mi răspunse cît se poate de firesc :

—Nu mă recunoşti ? Uită—te mai bine...

Mă uitai cît putui de bine, apropiind şi depărtînd de ochi sticlele groase ale ochelarilor.

—Nu te supăra, dar nu ştiu cine eşti... Parcă semeni cu...

—Cu ? !

—Nu ştiu, n—aş vrea să te jignesc, dar parcă semeni cu un... deget !

Mogîldeaţa rîse cu mare poftă :

—Nu mă jigneşti deloc. Sînt chiar un deget !

—Cum ? făcui eu cuprins de o presimţire îngrozitoare : Eşti un deget ? Un deget şi nimic mai mult ? Şi, mă rog, al cui deget eşti ?

—Al băiatului tău, Alexandru !

La auzul acestor cuvinte, sării ca ars de pe scaun :

—Ce spui ? Eşti degetul lui Alexandru ? Şi ce cauţi singur aici ? Cum de n—ai venit cu Alexandra ? Cine ţi—a dat voie să vii aşa de capul tău ? Nu ţi—e ruşine ?

Mogîldeaţa tăcea, aruncîndu—mi o privire plină de tristeţe, care — slab cum sînt — mă înduioşa. Îmi părea rău că ţipasem. Şi cu toate că nu—mi venea, începui să zîmbesc.

220

—...Hai, nu te supăra, răspunde—mi... Răspunde—mi, te rog...

Şi, din clipa aceea, începui să fiu martorul unei poveşti de necrezut, şi totuşi adevărată, adevărată, aşa cum sînt toate poveştile, bineînţeles, afară de acelea care nu sini adevărate.

Iată ce—mi povesti mogîldeaţa :

—Mă numesc Degemar. Sînt degetul mare de la mîna stîngă a băiatului tău. Alexandru. Dar dintre toate cele zece degete de la amîndouă mîinile, eu sînt cel mai nefericit, cel mai oropsit, cel mai chinuit. Am îndurat cît am putut : un an, doi, trei, patru...

Destul ! Nu mai pot. Am chibzuit şi cred că am chibzuit bine : plec în lume...

—Dar de ce ? Cum se poate una ca asta ? Unde s—a mai pomenit ca un deget să facă asemenea năzdrăvănie.

—De ce ? urmă Degemar. Mă mir că nu—ţi dai seama ! Pentru că, da, acesta—i adevărul : Alexandru mă ţin: toată ziua în gură ! Pentru că nu doarme fără să mă sugă ! De cîte ori nu i—am spus, de cîte ori n—a fost rugat — degeaba ! Una, două, zdup ! cu mine în gură. Nu, aşa nu mai pot trăi ! Nu—mi prieşte umezeala. Sînt veşnic guturăit, veşnic răcit...

Şi, ca să—mi arate cît de întemeiate sînt vorbele sale, Degemar strănută de trei ori în şir.

—Noroc şi sănătate ! îi urai eu.

—Mulţumesc ! îmi răspunse el şi mă convinsei că Degemar — nu ştiu cu cine o fi semănînd ! — e politicos

221

şi binecrescut. Apoi continuă : Din pricina asta plec de acasă. Nimeni şi nimic nu mă mai poate împiedica. M—am oprit aici, doar ca să—ţi spun rămas bun...

Vă rog să mă credeţi, copii, că mă aflam într—o situaţie foarte grea şi încurcată.

Ce puteam să—i răspund ? Cum puteam să—l opresc ?

Mă uitai prin fereastră afară : era o zi întunecoasă, de toamnă. Ploua mărunt, dar zdravăn. Vîntul vîjîia, îndoind copacii, jucînd bătuta pe acoperişurile de tablă.

Mă cutremurai :

—Nu, nu te pot lăsa să pleci pe o vreme ca asta. O să te îmbolnăveşti mai rău... N—ai nici umbrelă, nici manta de ploaie... Cum să pleci aşa ?

Dar Degemar nici nu voi să audă :

—Sînt obişnuit cu umezeala. N—o să mi se întîmple nici o nenorocire. O să—mi găsesc eu un adăpost.

—Şi apoi, n—ai nici un ban... Poate trebuie să iei tramvaiul... poate...
—Nu—mi trebuie. Cei sub cinci ani nu plătesc la tramvai...

Mi—era tare milă de Degemar. Dar şi mai milă îmi era de Alexandru. E doar băiatul meu. Trebuia să—l ajut, să—l conving pe Degemar să nu plece.

—Şi mai e ceva... mai încercai... poate te prinde..; n—ai nici un act. Dacă te opreşte un miliţian ? Spre binele tău, te sfătuiesc să nu pleci. Rămîi acasă... Uite, dacă vrei...
—Degeaba ! . rosti neînduplecat Degemar. Nu mai rămîn aici nici un minut. Plec chiar acum ! Adio !

222

Şi înainte ca să—i mai pot spune un cuvinţel, coborî de pe masă şi se îndreptă spre uşă, o deschise sărind pe clanţă şi, apăsînd—o, se făcut nevăzut.

Mă ridicai şi eu. Nu puteam să—l las să plece singur, nici in ruptul capului. Dacă i se întîmpla ceva? Trebuia să—l urmăresc. Cu orice preţ nu puteam să nu aflu unde se va duce, ce va face, cum se va descurca.

Îmi îmbrăcai în grabă mantaua de ploaie, îmi îndesai şapca pe cap, încălţai galoşii şi fugii după Degemar.

Îl ajunsei aproape de poartă şi mă hotărîi să—l urmăresc pas cu pas, fără însă ca el să mă simtă.

Era o vreme urîtă, să nu dai un cîine afară, darămite un deget !

Lui Degemar însă parcă nu—i păsa de ploaie, de frig şi de vînt. Păşea ţanţoş în pelerina subţire (acum abia mă dumirii că era o veche batistă de—a mea), cu pălăriuţa albastră (nu, nu greşisem, era chiar degetarul bunicii), hotărît să treacă şi prin foc, nu numai prin ploaie, ca să nu mai îndure ce—a îndurat.

Eu — după el ! După vreo zece paşi (de—ai lui, nu de—ai mei) se întîlni... da ! E de necrezut şi totuşi adevărat, adevărat ca tot ce v—am povestit pînă acum : Degemar se întîlni cu un prieten de—al său, un alt deget de—al altui băiat !

—Ce mai faci, Degemar ? De cînd nu te—am văzut !
—Ce să fac, Degemic ! Mă bucur că te întîlnesc !

Cel despre care aflai că se numeşte Degemic era mai slab ca Degemar, dar mult mai înalt. Purta o pălărie

223

lunguiaţă, neagră, (cam demodată, ce—i drept), care semăna cu capacul unui stilou (dacă nu era chiar capacul unui stilou), şi o pelerină de lină cenuşie, lungă tot pînă la pămînt, care părea a fi fost făcută dintr—un fular (dacă nu fusese făcută chiar dintr—un fular).

—Cei doi prieteni — Degemar şi Degemic — se adăpostiră într—un colţ şi vorbiră despre una, despre alta, mă rog, ca prietenii...

Eu n—o să povestesc aici decît ceva din discuţia lor. Degemar întrebă :
—Dar tu de ce ai plecat de acasă ? Şi Degemic îi răspunse :
—M—am săturat şi eu ca şi tine.
—Şi tu erai ţinut în gură ?
—Nu, cum îţi închipui ? Eu eram băgat mereu într—un borcan cu dulceaţă. Cînd îmi era lumea mai dragă — hop, în borcanul cu dulceaţă ! Brrr ! Ce îngrozitor !
—Şi acum ce ai de gînd să faci, îl descusu mai departe Degemar.
—Cum ? Nu ştii ?
—Ce să ştiu ?
—Nu citeşti ziarele ? Nu asculţi radioul ? Păi bine, frate, pe ce lume trăieşti ?

Degemar lăsă capul în jos, ruşinat. Degemic continuă, dînd din cap mustrător :
—Cum se poate să nu ştii ? Eu credeam că într—acolo te îndrepţi... Şi eu tot acolo merg.

224

—Unde ? înălţă capul, curios, Degemar.
—La conferinţă !
—Ce conferinţă ?
—„Conferinţa degetelor amărite"... Hai repede cu mine ! Nu—i departe. Acolo o să ne lămurim ce avem de făcut. Mergi ?
—Mai întrebi ? Sigur că merg ! Şi plecară.

Eu — după ei !

Cei doi prieteni — şi eu după ei — au ajuns în dreptul unui castel din mijlocul unui parc. Li se deschise poarta castelului şi Degemar şi Degemic intrară.

Ajunsei şi eu în faţa porţii. Apăsai pe clanţă. Poarta era închisă. Ciocănii. Se deschise şi tot ceea ce vă voi povesti şi de aici încolo...

...Se deschise o ferestruică şi apăru un deget—portar ! El mă măsură încruntat, din tălpi pînă în creştet :

—Dumneavoastră ?

—Vreau să intru !

—Am poruncă să nu dau voie decît degetelor. Dumneavoastră sînteţi deget ? Nu prea semănaţi...

—Într—adevăr, începui să mă bîlbîi, nu prea semăn... Toţi îmi spun, dar ce pot să fac ? Mi—e peste putere să mă schimb. Dar crezi oare că aşa nu—mi stă bine ?

—Mde... Ştiu şi eu ? făcu degetul—portar, nu prea convins.

225

Eu însă nu—l lăsai şi mă pornii să—i dau înainte cu gura ca o moară stricată, deşi se pare că morile stricate mai mult macină prost dccît vorbesc mult.

—Trebuie să mă laşi. Nu se poate să mă opreşti. Trebuie ! Nu se poate ! Nu se poate ! Trebuie !

Ca să scape de gura mea, degetul—portar îmi dădu voie să intru.

Coborîi cîteva trepte şi iată—mă într—o sală mare, cu zeci de scaune, şi pe fiecare scaun cîte o mogîldeaţă, semănînd cu Degemar şi Degemic. Îi zării şi pe ei, stînd cuminţi în rîndul întîi. Îmi găsii şi eu un loc liber, în fund.

Nu trecu mult şi in spatele mesei apăru preşedintele conferinţei.

El începu să vorbească şi vorbi şi vorbi, foarte mult, dar cu şi de dala aceasta o să vă spun numai ce mi s—a părut mai interesant din cuvîntarea lui :

—Daţi—mi voie să deschid „Conferinţa degetelor amărîte", începu el. Ne—am adunat aici, degete amărîte de toate felurile, degete ţinute în gură ; degete mînjite cu cerneală ; degete băgate in borcane cu dulceaţă ; degete nespălate zile întregi... Eu însumi sînt un deget amarii : fac parte dintre degetele care sînt folosite ca „tiflă" — un obicei tare urît, despre care nu mă îndoiesc că aţi auzit. Ne—am adunat aici ca să ne sfătuim, să luăm o hotărîre şi să vedem ce avem de făcut de azi înainte... Cine doreşte să ia cuvîntul ?

226

Se ridică un deget de prin mijlocul sălii. Nu mai ţin minte cum arăta la înfăţişare. Vorbi la început despre viaţa grea a degetelor aflate în sală şi urmă :

—Viaţa mea e poate cea mai grea. Mi—e ruşine să vă spun, dar eu sînt un deget care... care... nu, mi—e ruşine...

Preşedintele ii dădu curaj :

—Spune tot ce ai pe suflet. Sîntem doar între noi. Ce fel de deget eşti ?

—Sînt un deget ţinut în nas !

Un murmur greu, apăsător, cuprinse sala.

— Ce grozăvie, zise unul.

—Nemaipomenit ! adăugă altul.

—Înfricoşător ! înspăimântător ! Cutremurător !

Şi abia tîrziu, cînd murmurul încetă, degetul continuă :

—Da, nu mint, asemenea ruşine mi—a fost dat să trăiesc. Dar n—o să mai rabd. Nu mă mai întorc : asta e hotărîrea mea !

—Nici noi ! Se auziră strigăte de pretutindeni. Preşedintele bătu în masă :

—Linişte ! Linişte ! Cine mai ia cuvîntul ? Se ridică Degemar.

Cînd îl văzui, avui o tresărire şi inima începu să—mi bată mai puternic.

—Mă numesc Degemar, şi sînt, spre ruşinea mea, un deget ţinut în gură. M—am hotărît greu să plec. Am tot aşteptat — îmi ziceam că poate, poate, Alexandru tot

227

o să se dezveţe să mai sugă. Dar am aşteptat zadarnic. Şi am plecat. Ştiu că n—o să mă pierd. Sînt muncitor, harnic... Sînt gata să fac orice : să apăs o clapă la pian, ori la maşina de scris, să trag lîna pe

andrele... În sfîrşit, nu mi—e frică de nici o treabă. Numai să nu mai fiu ţinut în gură.

Abia stăteam pe scaunul meu, din fundul sălii. Mă gîndeam la Alexandru : „Uite unde a ajuns ! Numele lui e rostit cu dispreţ. Şi asta unde ? Tocmai la o conferinţă atît de însemnată ca cea a degetelor amărîte !" Mie, ca tată, îmi crăpa obrazul de ruşine !

Între timp preşedintele mai dădu cuvîntul şi altora. Fiecare îşi povesti viaţa sa amărîtă şi toţi încheiară hotărîţi să nu se mai întoarcă acasă. (Povestea tristă a două degete de la mîna dreaptă şi a unui şcolar care le ridică din minut în minut deasupra capetelor colegilor lui, strigînd : „Ştiu tot ! Ştiu tot !" mă impresiona foarte mult, şi chiar îmi dădură lacrimile...)

Gîndiţi—vă că aţi fi fost în locul meu. Ce făceaţi ? Cum întorceaţi degetele din hotărîrea lor ? ! Cum ? Spuneţi, cum ?

Mă gîndeam, îmi frămîntam mintea, dar nu găseam nimic. Şi totuşi nu aveam inima şi nu aveam dreptul să las să se întîmple o asemenea nenorocire.

Cerui şi eu cuvîntul.

Preşedintele se uită la mine ca la o arătare ciudată.

—Cum de ai ajuns dumneata aici ?

228

Îi istorisii în câteva cuvinte totul. Mă destăinuii în faţa sălii şi nu ascunsei nimic.

—Şi ce doreşti acum ? mă întrebă preşedintele.

—Să—mi daţi cuvîntul !

—Poftim !

Eram emoţionat, peste măsură de emoţionat, dar încercai să mă stăpînesc :

—Dragi degete — începui — am ascultat cuvintele voastre şi vă dau dreptate. V—am înţeles necazurile, suferinţele. Dar vreau să vă rog să nu luaţi o hotărîre pripită. Gîndiţi—vă la băieţii şi fetiţele de la care aţi plecat...

—Dar ei de ce nu s—au gîndit la noi? îmi strigă cineva.

—De ce nu s—au gîndit ? De ce ? se năpusti la mine întreaga sală.

—Poate nu şi—au dat seama, poate... dar mă oprii pentru că nu ştiam ce să mai spun. în sală se lăsă o tăcere adîncă.

Degetele priveau spre mine şi eu spre ele. Tăceau şi ele. Tăceam şi eu.

Deodată îmi veni ideea salvatoare. Reîncepui să vorbesc repede, cu toată puterea mea de convingere.

—Nu plecaţi ! întoarceţi—vă acasă ! O să le scriu eu băieţilor şi fetiţelor să se poarte cum trebuie cu voi. Vă dau cuvîntul meu de onoare că o să le scriu, chiar azi o să le scriu, şi totul o să fie bine. Iau pe garanţia mea toţi copiii. Eu am mare încredere în ei ! Ascultaţi—mă ! Nu plecaţi ! întoarceţi—vă acasă. Dacă n—o să fiţi mulţumite, să—mi spuneţi mie „cuţu !"

229

O asemenea cuvîntare, trebuie să recunosc, nu mai ţinusem de mult, de prin clasa a treia, cînd am vrut să—l conving pe colegul meu de bancă să—mi dea cuţitaşul lui cu cinci lame în schimbul unei cutiuţe în care aveam o muscă — şi m—am mirat grozav că n—a primit... Rezultatul cuvîntării de acum fu însă cel aşteptat. Degetele ţinură un mic sfat şi se hotărîră să se întoarcă acasă, nu înainte însă de a—mi atrage atenţia :

—Ţi—ai dat cuvîntul de onoare !

—Ai luat copiii pe garanţia ta !

Le dădui încă o dată încredinţarea că totul o să fie bine. După plecarea lor, mă aşezai la masa preşedintelui şi cu un creion, pe o foaie de hîrtie, mă apucai să scriu acest răvaş :

...CĂTRE :

TOATE FETIŢELE ŞI BĂIEŢII CARE ŢIN DEGETELE ÎN GURĂ, LE MURDĂRESC CU CERNEALĂ, LE BAGĂ ÎN BORCANELE CU DULCEAŢĂ, LE VÎRĂ — PARDON — ÎN NAS, ETC... ETC...

VĂ ROG FOARTE MULT : NU MĂ FACEŢI DE RUŞINE. MI—AM DAT CUVÎNTUL DE ONOARE PENTRU VOI ! V—AM LUAT PE GARANŢIA MEA !

Băgai scrisoarea într—un plic şi fuga la poştă s—o trimit pe adresa voastră.

Dacă n—aţi primit—o, să ştiţi că s—a întîmplat vreo încurcătură la poştă. Eu n—am nici o vină.

Apoi plecai bucuros spre casă.

Acasă, băiatul meu Alexandru se juca cu cuburile. Mă uitai la mîinile lui. Totul era în ordine. Degemar era la locul său, ca şi cum nimica nu s—ar fi întîmplat

230

(sau, cine ştie, poate chiar nimica nu se întîmplase).

Intrai în odaia mea şi mă aşezai din nou la masă.

Vă amintiţi încă de la început, copii, că trebuia să vă scriu o poveste. Ei bine, îmi tot frămîntai mintea, dar nu reuşii să vă scriu povestea.

Nu—i nimic. O să vă scriu altă dată...

231

POVEŞTI *ELE—FANTASTICE*

Uite că nu mai ţin minte dacă povestea asta e a doua sau a noua — hai să zic că e a doua şi voi să credeţi că—i a noua.

În orice caz, povestea e cu o fetiţă care voia să ajungă pe o stea şi era grozav de frumos că dorea aşa ceva, era chiar mai frumos decît vă închipuiţi, pentru că nimeni nu mai ajunsese acolo ; tramvaiele, autobuzele şi troleibuzele nu merg decît pînă la capăt şi se întorc, iar de la capăt şi pînă la stea mai e încă drum lung, mult mai lung decît vă închipuiţi !

Ca să ajungă la stea, fetiţa se urcă mai întîi pe masă, stînd pe masă era, desigur, mult mai aproape de stea, de jos vedea steaua cît unghia de la degetul cel mic, iar de pe masă o vedea ca pe unghia de la degetul mijlociu. Ca s—o poată vedea şi cît unghia de la degetul gros, fetiţa se sui apoi pe bufet, dar asta fu cea mai mare greşeală a ei, pentru că pe bufet se afla borcanul cu dulceaţă de mure, şi borcanul cu dulceaţă de mure se apucă să—i spună :

—Opreşte—le aici, fetiţo, n—are nici un rost să mergi mai departe ; ia şi mănîncă mure dulci, lasă pe alţii să ajungă la steaua aceea sau la altele, ia şi mănîncă mure

232

dulci, n—are rost să te oboseşti, să te afume norii şi să te albăstrească cerul, ia şi mănîncă mure dulci, nu—i pentru o fetiţă ca tine o călătorie atît de grea, ia şi mănîncă mure dulci !

Fetiţa îşi astupă urechile şi de pe bufet, prin uşa de la pod, ajunse în pod şi prin ferestruica podului ajunse pe casă. De pe casă totul se vedea mai frumos şi steaua strălucea şi mai tare ; acum părea cît o alună, iar cînd fetiţa se caţără pe antena televizorului steaua se văzu cît o nucă poleită. Ca s—o poată vedea cît un măr, fetiţa se înălţă pe vîrfuri, numai că atunci cînd se gîndea cum să facă ca să vadă steaua cît un pepene galben veni după ea borcanul cu dulceaţă de mure şi începu să—i spună :

—Opreşte—te aici, fetiţo, ascultă—mă pe mine, ia şi mănîncă mure dulci, e prea departe pînă la steaua ceea, ia şi mănîncă mure dulci, s—ar putea să te ciugulească ciorile, ia şi mănîncă mure dulci, şi vînturile reci să te—mpresoare, ia şi mănîncă mure dulci, şi gerul să te muşte, ia şi mănîncă mure dulci.

Fetiţa iar îşi astupă urechile şi de pe antena de televizor rugă o macara s—o urce mai sus, şi de acolo văzu steaua cît un pepene galben, apoi nu mai ştiu cum ajunse şi mai sus : a ! adică ştiu, mai sus ajunse urcîndu—se pe o scară de pompieri şi de acolo văzu steaua cît o roată de aur, cît o roată mare de aur...

Eu mă uitam la fetiţă cum se suia mereu spre steaua ei şi, pe măsură ce fetiţa vedea steaua tot mai mare, eu vedeam fetiţa tot mai mică, pînă cînd n—o mai zării deloc, îi făceam din mînă şi ea nu—mi mai răspundea, adică vreau să spun că nu mai vedeam cum îmi răspunde

233

, pentru că ştiu sigur că fetiţa îmi răspundea. Şi cum mă uitam aşa, fericit că într—o zi fetiţa o să ajungă pe steaua ei, veni lîngă mine borcanul cu dulceaţa de mure şi—mi spuse :

—Nu te mai uita, o să te doară ochii, ia şi mănîncă mure dulci, ce poţi vedea la o fetiţă care vrea să ajungă pe o stea, ia şi mănîncă mure dulci, eşti om serios, vaccinat şi cel mai mare povestitor de pe pămînt şi de sub pămînt, ia şi mănîncă mure dulci, intră mai bine în casă şi scrie o poveste despre o fetiţă care n—a putut să ajungă la steaua ei, ia şi mănîncă mure dulci.

Ah, cînd i—am tras un picior borcanului, ţăndări s—a făcut şi s—a împrăştiat dulceaţa de mure pe întreg pămîntul.

Am găsit o mură dulce pînă şi în galoşii mei, pînă şi în barba bunicului, pînă şi într—un ou de raţă, pînă şi într—un cuib de barză, pînă şi într—o bărcuţă de hîrtie, unde vreţi şi unde nu vreţi am găsit cîte o mură dulce şi acuma umblu prin lume ca să le adun, trebuie să le adun, copii, ajutaţi—mă să le adun şi să le arunc în mare, să le înghită scrumbiile şi să se îngraşe cît balenele, să le Înghită balenele şi să se îngraşe cît vapoarele.

Iar cînd mi—o scrie fetiţa de pe stea, ca să mă anunţe cînd se întoarce, o să vă spun şi vouă, vă trimit o telegramă sau vă telefonez, văd eu, mă descurc, n—aveţi grijă.

234

DRUM BUN!

Trenul plecă din gară.

Cineva de la fereastra unui vagon spuse :

—La revedere !

Cineva de pe peron răspunse :

—Călătorie plăcută !

Cel de la fereastră şi cel de pe peron aveau acelaşi glas şi semănau ca două picături de apă. Dacă te—ai fi aflat pe aproape şi ai fi strigat : „Vlăduţ !" amîndoi ar fi întors capul.

Locomotiva înainta cu cea mai mare viteză, pufăia ca orice locomotivă şi fluiera, de asemenea, dar ceva mai des, şi cînd trebuia şi cînd nu trebuia, fapt insă care nu mira pe nimeni, toată lumea aflase că era condusă de un mecanic priceput, poate chiar de cel mai priceput mecanic. Putea fluiera locomotiva cît şi de cîte ori poftea, călătorii ştiau că sînt în siguranţă şi vor ajunge la timp.

Uitîndu—se la foc, mecanicul îi spuse fochistului :

—Mai pune cărbuni !

Fochistul nu mai aşteptă să—i repete. Apucă lopata şi răspunse :

—Pun chiar acum. Azi prindem o sută pe oră !

235

Mecanicul avea acelaşi glas cu al fochistului şi amîndoi semănau ca două picături de apă, sau dacă vreţi ca doi cărbuni. Ei semănau în acelaşi timp şi cu cel de la fereastră, şi cu cel care rămăsese pe peron. Pe toţi patru îi chema Vlăduţ !

Trenul trecu duduind peste un pod. Chiar atunci controlorul deschise uşa unui compartiment.

—Bună ziua. Biletele la control, vă rog.

—Poftim. Îi întinse biletul un călător. Merg la Constanţa.

—E foarte frumos acolo, zise controlorul. Am fost şi cu. Ştiţi ce culoare au pescăruşii ?

—Albă. Dar dumneavoastră ştiţi ce—am găsit eu anul trecui în mare ?

—Ştiu : o meduză. Aducea cu gemul de caise, numai că nu era colorată.

—Adevărat. Într—o zi am prins şi un peştişor, zise călătorul.

—Asta nu mai ştiu, ridică din umeri controlorul.

—Adică, vreau să spun, am vrut să prind un peştişor.

—Aşa da. Îmi amintesc.

Controlorul, un om serios, avea acelaşi glas cu al călătorului, un om tot atît de serios, şi semănau amindoi ca două picături de apă, sau, dacă vreţi, ca două bilete de tron. Ei semănau în acelaşi timp cu col de la fereastra şi cu cel care rămăsese in gară, cu mecanicul şi cu fochistul. Pe toţi şase îi chema Vlăduţ.

Trenul gonea, tăind o cîmpie fără sfîrşit.

Deodată îi apăru în cale un semafor.

236

Ochiul semaforului era roşu. Mecanicul opri locomotiva.

În dreapta trenului se ridica o clădire uriaşă. Nu putea fi decît o uzină. Zidarii cocoţaţi pc schele incă mai lucrau. Printre ei lucra şi un zidar renumit. Îl cunoştea toată ţara. Îi apăruse poza în ziare, vorbise la radio, ba chiar el însuşi scrisese o carte despre munca zidarilor, în care insă nu le uită nici pe... zidăriţe !

Călătorii se înghesuiră la ferestre să—l vadă.

—Cum merge treaba ? îi strigă bucătarul de la vagonul—restaurant.

—Merge, merge, îi răspunse renumitul zidar. Construim o uzină straşnică.

—Eu am fost într—o uzină, spuse bucătarul. Sînt oameni veseli acolo. Cunosc o mulţime de glume. Cît am fost eu, un meşter de la uzină l—a întrebat pe un băietei : „Ce—i mai greu : un kilogram de fier sau unul de puf ?"' „Fireşte, unul de fier", a răspuns băieţelul. „Hai să le cîntărim.

—„Hai !" Au mers, le—au cîntărit şi erau la fel. Aşa—i la uzină. Nu te lasă să pleci acasă pînă nu pricepi cum vine cu un lucru ori cu altul. Dar mai zise bucătarul zidarului : Ştii ce mi se pare curios ?

—Ce?

—Uite asta : anul trecut pe aici era o cîmpie pustie. Mi—aduc aminte. O fetiţă păzea o capră şi, cînd a

trecut trenul, fetiţa a rîs şi ne—a făcut cu mîna. Acum uzina e aproape gata !
—Ei, nu—i chiar gata, zise zidarul. Trebuie să—i mai facem acoperişul. Coşul o să fie atît de lung, încît dacă te sui în vîrful lui poţi să dai mîna cu aviatorii.

237

Zidarul avea acelaşi glas cu al bucătarului şi semănau ca două picături de apă sau, dacă vreţi, ca două cărămizi. Ei semănau în acelaşi timp cu cel de la fereastră şi cu cel care rămăsese pe peron, cu călătorul şi controlorul, cu mecanicul şi cu fochistul, cu bucătarul şi cu zidarul. Pe toţi îi chema Vlăduţ.

Ochiul semaforului îşi schimbă culoarea. Acum era verde. Asta, pe limba ceferiştilor, înseamnă : „Cale liberă ! Poftim ! Daţi—i drumul fără nici o teamă !"

Locomotiva se urni, începu iar să fluiere şi să pufăie. Nu trecu multă vreme şi într—o gară, o gară mică, albă, cu flori la ferestre, opri.

Şeful gării se repezi la vagonul de poştă. Avem ceva ?

Aveţi ! îi zise şeful vagonului de poştă.

—Ce ?
—O scrisoare.
—De la cine ?
—De la un băiat din Bucureşti. Într—o zi mama băiatului a făcut brînză de burduf cu mămăliguţă la cuptor. Mîncarea asta, dacă nu mă înşel, se cheamă „urs". Băiatul a mîncat cu multă poftă şi a mai cerut o farfurie. Niciodată nu gustase o brînză atît de bună. Mama i—a spus că a cumpărat—o din piaţă, de la o gheretă unde se vindeau o mulţime de bunătăţi aduse de la cooperativa agricolă de producţie de aici. Atunci băiatul a rugat—o pe mama să le scrie cooperatorilor că de cînd e el, adică de vreo şapte ani, n—a pomenit o brînză atît de gustoasă. „O să le scriu, i—a făgăduit mama. Scrisoarea noastră o să—i bucure." Asta—i scrisoarea. Te rog s—o

238

înmînezi tovarăşului preşedinte al cooperativei agricole de producţie personal.

Şeful vagonului de poştă avea acelaşi glas cu al şefului gării şi semănau ca două picături de apă sau, dacă vreţi, ca două picături de scrisori. Ei semănau în acelaşi timp cu cel de la fereastră şi cu cel care rămăsese pe peron, cu mecanicul, şi cu fochistul, cu călătorul şi cu controlorul, cu bucătarul şi cu zidarul. Pe toţi îi chema Vlăduţ.

Şi trenul plecă mai departe...

În timp ce trenul trecea printr—un tunel, în curtea unui bloc din Bucureşti trei copii se jucau în nisip. Făceau un palat şi, deodată, unul spuse :
—Săracul Vlăduţ... Are guturai. Nu poate ieşi în curte să se joace cu noi...
—Da, zise al doilea, săracul Vlăduţ... Şi al treilea :
—Cred că săracul Vlăduţ se plictiseşte, stă singur şi îi e urît...

Eu, copii, mă aflam pe aproape. Citeam ziarul pe o bancă. Îmi veni să rîd. Mă gîndeam, dacă i—ar fi auzit Vlăduţ, ar fi oprit trenul chiar în mijlocul tunelului şi le—ar fi spus :
—Ei, asta—i bună ! Cum să mă plictisesc ? De ce să—mi fie urît ?

Şi glasul lui ar fi sunat întocmai cu glasul celui de la fereastră şi al celui care rămăsese pe peron, cu al mecanicului şi al fochistului, cu al călătorului şi al controlorului, cu al bucătarului şi al zidarului, cu al şefului vagonului de poştă şi al şefului de gară.

239

Pentru că, nu—i greu de ghicit. Vlădut, jucîndu—se, se închipuia pe rînd mecanic, şi fochist, şi controlor şi zidar... Pe care din aceste meserii şi—o va alege cînd va fi mare ?
Cine poate şti ?... Deocamdată, toate—i plac. Ba mai mult şi mai mult îi place să fie locomotivă. Şi uite că acum locomotiva urca spre Predeal. În zare se vedeau munţii...

240

POVESTE CU... OCHI ALBAŞTRI

Ca să vedeţi, copii, cît sînt de distrat...

Eram gata—gata să vă întreb :

—V—aţi gîndit ce spun, atunci cînd îi priviţi, nişte ochi albaştri ?

Ah, grozav sînt de distrat ! Am uitat un lucru atît de simplu : am uitat că numai taţii (şi ca să nu supăr pe nimeni : şi mamele !) se gîndesc, atunci cînd îi privesc, ce spun nişte ochi albaştri. Iar voi recunoaşteţi că sint nemaipomenit de distrat ! Nu sînteţi taţi.

Numai eu (şi ca să nu supăr pe nimeni : şi alţii) ştiu ce spun, atunci cînd privesc nişte ochi albaştri. Dar eu, dragii mei, vă cunosc de prea multă vreme, sint prea bun prieten cu voi, ca să nu vă împărtăşesc toate tainele. Mai ales că, rămîne între noi, aici nu e vorba de nici o taină...

De aceea, n—am să ţin numai pentru mine ce—mi spun ochii albaştri ai băieţilor mei.

Cînd sînt veseli spun :

—Tăticule, lasă poveştile şi hai cu noi pe lac, să luăm o barcă, să ne facem din pumni ocheane, să ne facem pipe din castane şi să cîntăm în gura mare cîntecul despre care mama e gata să jure că nu se află pe lume altul mai gălăgios :

241

„O—ho—ho ! Rechini şi balene, noi vă venim de hac, O—ho—ho !
c—o singură mînă şi—un bobîrnac !"

Cînd se închid pe jumătate, şmechereşte, ochii albaştri spun :

—Tăticule, tu aveai o călimară...

—O mai am.

—Nu, tăticule, o aveai... S—a cam spart !

—Singură ?

—Da. Noi am ajutat—o numai niţel...

Cînd, apăraţi de mina făcută streaşină, se opresc să privească serioşi, sus pe schele, munca unui zidar — ochii albaştri spun :

—Tăticule, noi mai întîi şi mai întii o să ne facem zidari. Şi ştii de ce ?

—Nu.

—Ca să se obişnuiască bunica cu înălţimea. Dacă o să vadă că nu cădem de pe schelă, n—o să se mai supere că vrem să ne facem aviatori... De acolo pînă Ia cer doar nu mai e mult !

Cînd...

O, dar cît de multe nu poţi spune cînd priveşti nişte ochi albaştri !..

Noaptea, cînd pleoapele îl acoperă, s—ar crede că ochii albaştri nu spun nimic (sau, ca să nu supăr pe nimeni : aproape nimic). Mie însă mi se pare că abia atunci spun mai mult ca oricînd.

Şi dacă vreţi să ştiţi, iată ce mi—au spus astă—noapte ochii albaştri, închişi de somn.

242

—Pe pămîntul acesta uriaş şi darnic privesc soarele milioane de ochi albaştri, milioane de băieţi şi fetiţe. Ca să crească mari şi sănătoşi (încît să—mi lipesc urechea de pămînt şi să n—aud un strănut nici măcar la Polul Nord !) ca să ajungă zidari şi aviatori, trebuie ca toţi cei care înţeleg ce spun ochii albaştri, atunci cînd îi privesc, să—şi dea mîna ca, niciodată, niciodată tunurile şi bombele să nu mai acopere :

nici clinchetul călimării sparte din greşeală,

nici cîntecul fără pereche cu „o—ho—ho", nici ciocăniturile zidarului în fereastra cerului, nici ţîrîitul de greier al peniţei, care aşterne pe hîrtie poveşti despre băieţi cu ochi albaştri :

Asta înseamnă, dragii mei copii, că trebuie să fie pace.

Pentru că, sau poate numai eu văd aşa, şi pacea are ochi albaştri...

243